

JOH. ANDREÆ
FISCHERI,
Med. D. Prof. Publ. Extraord. in
Academ. Hier. & Med. Provinc.
Ducalis Isenac.

CONSILIA MEDICA

CONTINUATA,

Quæ

In usum Practicum & Forensem
pro scopo curandi & renunciandi ad-
ornata sunt.

Accessit ejusdem Autoris

Mantissa Medicamentorum singularium.

Francofurti ad Moenum,

Apud JOH. MAXIMIL. à SANDE,

Anno M DCC VII.

ILLUSTRI ATQUE
EXCELLENTISSIMO DOMINO,

DOMINO

IOH. FRIDE-
RICO,

L. B. BACHOF
de ECHT,

S. R. I. Consiliario, Serenissimi
Principis Saxo-Gothani Ministro Pri-
mario, nec non Aulæ Ducalis
Directori,

Dominomeo Gratioſo,

Hæc Confilia Medica, ea qua par
est obſervantia, dat, dicat,
conſecrat

JOHANN ANDREAS FISCHER.

ILLUSTRIS ATQUE EXCEL-
LENTISSIME

BARO,

Domine Gratiose.

JAM pridem mirata est Terrâ
Saxonica Meritorum Tuorum
amplitudinem, & Ingenii ma-
gnitudo

DEDICATIO.

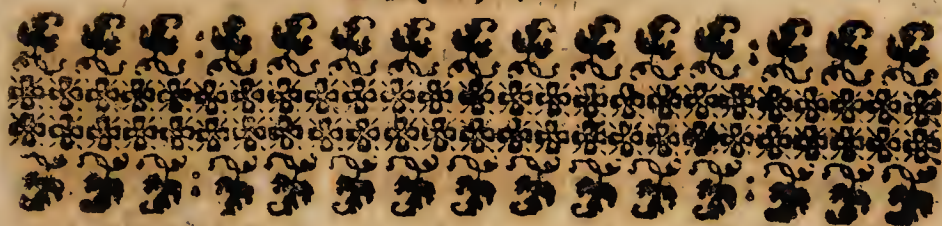
gnitudo illa, æquabilitasq; Animi, quâ summam auctoritatem mirifice moderaris, ad exteros quoque penetravit, ita ut Gloriæ Tuæ haud amplius unus sufficere orbis videatur. Sola quidem virtus nobilitat: Nisi quod eam humanitas gratiorem longe efficere soleat. Et vero, Illustris Baro, ex utraque parte Te hætenus plane incomparabilem exhibuisti, & rarissimi doni Virum, omniumque Eruditorum calamo concelebrandum. Quos inter etsi ego inferiora subsellia teneam: Veneratione tamen inferior reliquis esse nolui. Quam proinde hoc opusculo ivi declaratum, quod Excellentissimo Nomini Tuo impræsentiarum offero. Non vana me præsumptio ingenii, nec spes

DEDICATIO.

avara fordidave ratio alia ad i
consilii impulit, sed sola mei meo
rumque studiorum commenda
tio, & ut intelligas, virtuten
ubique suos habere admiratores
Vale. Dabam Erfurti 1. Juli
Anno 1706.

CONSILIUM I.

De

CATARACTAIN- CIPIENTE.

Vir nobilis officialis metallicus in Comitatu Mansfeldiæ, quinquagenario major, temperamenti Melancholici, corporis macilenti à prima juventute; colore faciei fusco, capillitio copioso, denso, nigricante, vasis sanguiferis amplioribus & in superficie corporis serpentibus, sanguinemque spissiorrem & obscure rubentem fundentibus, pulsu forti & tardo, calore debili, appetitu ad rem veneream valido præditus, taciturnus & cogitabundus, noctes maximam partem insomnes insomniisque horrendis turbatas ducens, post itinera in Italiam aliasque regiones calidiores in juventute suscepta, ibidemque potulenta calidiora

pro more regionis assidue & copiose hausta, domum redux laboribus metallicis, reique œconomicae totum se mancipat, officio laborioso, ut & pro gignendo sobole strenue insudans; Quo vitæ genere per aliquot annorum decursum continuato, ætate jam ingravescente sentit arthritidem vagam, spinam dorsi, pedes manusque excruciantem, lateris sinistri frigiditatem & aliqualem stuporem, atque debilitatem visus matutino cum primis tempore observabilem, ubi singula objecta duplicata & simul valde obscura apparere solent; ideoque subaccedens senium graviora mala metuens petit consilium & auxilium.

Ascherlebia d. 15. Maji

Anno 1690.

Responsum.

Temperiem melancholicam abiisse in intemperiem & quidem in præsentī Domino ægrotante recensita symptomata ad oculum monstrant: Videlicet gelatina M. S. sub hoc statu naturali spissior existens, per quam particulae Δ ææ segnius mo-

moventur, velificantibus causis occasionalibus, quas inter facile eminent res non naturales, degenerare solet promptissime in crassitiem præternaturalem, fæcundam flatulentia parentem, cui si acrimonia acida jungatur, obstructions & dolores lancinantes simul affligere videmus, quemadmodum delineata historia testatur, in qua Arthritis vaga acrimoniam acidam, frigus lateris sinistri atque turbatio visus crassitiem lymphæ & flatulentiam sanguinis confirmant; spiritus enim corporis nostri referunt naturam fluidorum, ex quibus generantur, sanguinis scilicet & lymphæ, ideoque ubi vapor melancholicus ~ tibus animalibus ita adhæret, ut eorundem serenitatem turbare, & agilitatem retardare deprchendatur, objecta oculos incidentia inæqualiter & geminatim ~ u visivo percipiantur necesse est, imo & per ipsum nervum opticum sæpenumero in oculum penetrant, & ibidem humores, præsertim crystallinum, commovent, qua ratione substantia vaporosa in oculorum interiora admissa facillime resolvitur, humores densiores reddit, atque demum cataractam accelerare potest, cujus pro-
prios in subiecto hocce observantur;

Quæ vero ratio sit, quare debilitas visus matutino tempore maxime urgeat, non quidem usque adeo liquet, putamus tamen id adscribendum esse vaporum in meatibus cerebri & in ipsis canaliculis nervosis stagnantium & quiescentium iteratæ exagitationi, dum corpus iterum se commovere incipit, atque sic majorem flatuum copiam in hypochondriis forte hærentium una cum sanguine cerebrum versus propellit, quibus accedentibus ea quoque flatuum portio in cerebro reperibilis, in motus consimiles rapitur, magisque sensibilibiter tum temporis visum lædere potest; Elevari vero substantiam vaporosam ad ipsam oculorum texturam nemo mirabitur, qui attendit vasa sanguifera per oculum serpentina, quorum fluidum vaporibus repletum atque nutriendis eorum humoribus inserviens, ibidem deponit partem ejusmodi excrementitiam, quæ humori CrySTALLINO circumfusa, impedit quo minus radii visivi transmittantur, atque diaphaneitatem ejusdem turbat, unde obscuratio visus necessario sequitur, quemadmodum in vitris madore & eo obductis videmus. Nec minus prædictorum humorum turbatio à chylo crassiore, qui

Oculis

Oculis, à ramo interno carotidum juxta nervi optici truncum incedente & ad oculi fundum in sex ramulos tunicae scleroticæ & uveæ implantatos, abeunte, advehitur, derivari poterit, siquidem constitutio partium, chyli constitutionem omninò sequitur. Cum igitur in præsentì Domino ægrotante vitium chyli ex recensito errore diætæ, & ipsius temperamenti ad flatulentias frequentiores dispositione naturali abunde pateat, præmissam ætiologiam generalem & huic statui omnino accommodare licebit; Jam vero quia debilitas visus in hoc subjecto maxime urgens malum existit, cui etiam in consilio cum primis remedium quæritur, ideoque & nostra cura eo invigilabit, ut desiderio Domini Consulenti satisfiat, id quod Deus T. O. M. clementissime ratum esse velit. Et quoniam impossibile est, Clar. Sylvio monente pristinam sanitatem reddere ægroto quotidie & audacter in Diætâ peccanti, Diæteticis monitis curationem inchoabimus, eo magis quòd præsens affectus ex digestionē vitiosa propullulasse videtur. Et quibem (1) commendamus Æm temperatum, purum, serenum, qui vero si per rationem officii non semper in

arbitrio Domini ægroti consistit ad minimum in cubiculo aliove conclavi, ubi commoratur, arte talis reddendus, suffimento ex polychrestis baccis juniperi, imo caput semper ab injuriis Ais externi præmuniat sequentibus speciebus pro cucupha pileolo exceptis, nempe

I. R. Fol. Salv.

Rorismar.

Majoran.

Fl. Rosar. rubrar. ana P. ij.

Rad. Ireos flor.

Ras. L. Aloes.

Nuc. Moscat.

Succin. alb.

Benzoes.

Syrac. calam. ana ʒj.

Incis. & contus. M. D. S.

Hauptstärkende Species No. I.

Ex culina adsint alimenta parum negotii ventriculo chylicanti faceffentia, & nutrimentum laudabile subministrantia, quo sensu exclusa volumus omnia flatulenta, particulis æstribus referta, fermentationes peregrinas excitantia, quæ inter nominamus carnem bubulam, cervinam aprugnam, leporinam annosam, infumata-

tam,

eam, pisces infumatos, ex stagnis extractos, legumina, cepas, allium, raphanum, brassicam cum primis conditaneam, acetum, cerevisiam feculentam & non bene defervectam (Kaltgierig Bier) vinum Hispanicum generosius. Somnus protrahatur usque ad novem horas, non tamen antebihorium postassumptam coenam inchoandus. Absit exercitatio vehemens quâ camera humorum melancholicorum nimium commovetur, sanguinisque mixtio turbatur, moderatum vero exercitium corporis calori naturali suscitando admodum conducibile accedat. Præterea alvus, quæ alias in melancholicis utcunque sanis tardior existere solet, ad quotidianam dejectionem assuefiat, quo fine sequentes pilulæ sub introitum lecti, si necessitas urgeat, assumendæ.

II. R. *Extract. fumar. ʒß.*

Resin. Gialapp.

℞ vitriol. ana gr. v.

M. F. c. liquor. ʒæ fol. ℞i. q. s. Pilul. No. XV.

*asperg. pulv. cinam. D. S. Larir-Pillen
auff einmahl. No. II.*

Quibus ad nauseam præcavendam quandoque hic pulvis substitui poterit:

III. ʒ. Cremor. ʒi. ʒß.

Diacryd. gr. v.

ʒo. ʒ. fœnic. gt. j.

M. D. S. Laxativ mit warmer Fleisch-Brüh
zu nehmen. No. III.

Foro diætetico nunc pharmaceuticum
succedat, ubi indicationes curativæ (1)
suadent primarum viarum à sordibus col-
lectis depurationem; (2) capitis in specie
evacuationem; (3) ejusdem confortatio-
nem, & simul (4) præservationem: Prima
indicatio suadet medicamentum purgans
appropriatum circa tempus vernal & au-
tumnale maxime usurpandum; quod qui-
dem ob intemperiem melancholicam po-
tius mediante forma fluida quam solida in-
stituendum, erit v. g.

IV. ʒ. Radic. Cichor. hortens.

Polypod. ana. ʒß.

Gialapp. ʒij.

Zedoar. ʒj.

Galang.

Cinamomelect. ana ʒij.

Sem. fœnic. stellat. ʒj.

Fol. Sen. s. j. ʒvj.

Incis. & contus. M. includ. nodul. ex synd.
rubr. D. S.

Species zu 2. Maasß Wein / von wel-
chen alle Morgen ein Weingläßlein
laulich zu trinken. No. IV.

Quod

Quod si ventriculus saburra gravatus forte observetur, quod ex nausea & appetitu prostrato constabit, superioris vices tale emeticum complere poterit:

V. R. *Qi emet. Mynsicht. gr. iij.*

Ol. Absynth. gr. ij.

Pulv. epat. rubr. gr. v.

M. F. Pulv. D. S. Brechpulver auf einmal früh nüchtern mit kaltem Bier zu nehmen.

Ad materiam pituitosam in capite coacervatam, vaporesque discutiendos Errhina in usum trahenda, & quidem alternativè jam in forma pulveris, jam vero ∇x , quæ posterior volæ manus infundenda, & reclinato capite naribus attrahenda:

VI. R. *Fol. Major.*

Origan. Crèt.

Lavendul.

Rorismar.

Fl. Lilior. convall. ana 3℔.

Sem. Pæn.

Nigell.

Rad. Ellebor. alb. ana ʒj.

Ambr. gryf.

Mosch. ana gr. ij.

M. F. Pulv. D. S. An statt des gewöhnlichen Schnupf-Tobacks zu gebrauchen. No. VI

VII. R. *De Major. fragran.*
Puleg. ana ʒiʒ.
Ol. alb. gr. ij.

M. D. S. **Abführendes Haupt-Wasser.**
 No. VII.

Pro scopo confortandi sequentia com-
 mendamus oculorum & ventriculi spe-
 cifica:

VIII. R. *Rad. Valer. elect. & rec. collect. &*
sicc. ʒʒ.

Fol. Euphras. mp. j.

Rut. P. ij.

Sem. Fœnic. stellat. ʒiiij.

Mac. Cubeb. Coriandr. Cinam. ana ʒj.

Carioph. ʒʒ.

Piper. long. gr. v.

Mastich. elect. ʒj. ʒi.

Succin. alb. ppt. ʒj.

Sachar. albiss. ʒiiij.

M. F. Pulv. D. S. Alle Mahlzeiten 3.
 Messerspißen mit Butterbrod/
 oder auf einer geröstten Sem-
 melschnitt in Wein getunckt zu
 nehmen. No. VIII.

IX. R. *Conserv. Rosar. rub.*

Beton.

Rorismar. Euphras. Salv. Pæon.
ana ʒʒ.

De Cataracta incipiente.

II

Condit. Cortic. Cict. Aurant. ana ℥ij.

Theriac. veter. ℥℥.

Confect. Alkerm. complet. ℥℥.

Extract. Sem. Rut.

Rad. Valerian. ana ℥j.

Succin. alb. ppt. ℥℥.

℞ ℞ Fœnic. ℥℥.

Syrup. Stœchad. Arab. q. s. ad consist.

M. F. Condit. fluid. D. S. Alle Morgen
nüchtern einer Castanien groß
zu nehmen. No. IX.

X. R. Rad. Valer. Enul. camp. Fœnic. ana ℥j.

Herb. Chelid. major. Euphras. Betonic. Puleg.

ana mp. j.

Fl. Caprifol. Rosar. alb. ana P. ij.

Stœchad. Salv. Anth. Sambuc. Calend. Squi-

nanth. ana P. j.

Sem. Fœn. stellat. Siler. montan. Rut. aa ℥vj.

Bacc. juniper.

Cass. lign. ana ℥℥.

Zinzib. Piper. long. ana ℥j.

Cubeb. Cardamom. ana ℥℥.

Inc. & cont. infund. in vini Rhenan. lb. iij.

℥æ Ros. Fœnic. Chelidon. Primul.

ver. Rut. Veron. ana lbij. Mell. lb℥.

stent infusa per 24. horas deinde

℞tur, de qua vesperi l. circa horam

decubitus cochlear j. hauriatur reli-

quis V. speciebus omnibus seposi-

tis,

tis, quæ partim sua volatilitate hume-
res nimium commovent partim o-
suspicionem contagii venerici cor-
rosivam qualitatem induunt. Sic et
iam nec externis locus hic denegan-
dus est, videlicet lotionibus capitis
& suffumigiis :

- XI.**   *℞.*   *Rad. Asar. Valer. ana ℥j. Sarsaparillæ*
                  Sem. Fœn. ana ℥℞.
                  Fol. Euphras major. ana mp. ij.
                  Laur. Rorismar.
                  Melilot. ana mp. j.

In eis. & contus. M. D. S. Species in einer
Lauge von Reben-Aische / mit halb
Wasser und Weingemacht / zu sie-
den / und monatlich furk vor dem
neuen Licht Abends bey Schlafzeit
das Haupt warm damit zu wa-
schen / und mit Tüchern / welche mit
folgenden Speciebus zuvor beräuch-
ert worden / abzudrucken. No. XI.

- XII.**   *℞.*   *Fl. Rosar. rubr. mp. j.*
                  Benzoes. Mastich. Thymiam. ana ℥j.
                  Succin. alb. Styrac. calam. ana ℥℞.

M. F. Pulv. gros. D. S. Pulver.
No. XII.

XIII.   *℞.*

XIII. ℞. *℥a Rosar. opz. Cyan. Euphras. ana ℥iij.*
Vini Malvat. ℥i℥.
Tut. ppt. ℥ij.
Camphor. gr. iiij.
Carioph. crass. incis. No. XV.

Bulliant simul in fictili moderato calore.

Colaturæ Calenti adde *℞. l. alb. gr. iiij.*

D. S. Täglich einmal einen Tropfen
in die Augen fallen zu lassen

XIV. ℞. *Rad. glycyrrh. ℥j.*
Zinzib. alb. ℥j.
Calam. arom. ℥i℥.
Sem. Fœnic. stellat. Coriand. Anis. aa. ℥℥.
Cinamon. elect. ℥ij.
Nuc. Mosch. ℥j.
Sachar. rosat. tabulat. ℥ij.

Incis. & cont. M. T. Fragea Cephalica,
D. S. etwas hiervon zu fäuen /
und den Dampf durch ein silbern
Röhrlein aus dem Mund in die
Augen zu blasen.

Ad præservationem denique fonticulum in
etiam nucha atq; etiam suademus, qui vero
maturandus est, antequam humores uberi
per nervum opticum in oculos irruant &
ibidem figantur, quod si fiat hoc remedium
& omnia alia incassum usurpabuntur;
Duobus mensibus elapsis fonticulus ex
loco

loco designato in brachium promoveri poterit. Quibus me ad ulteriora officia præstanda obstringo.

Islebia d. 17. Maji,

1690.

CONSILIUM II.

De

GIBBO.

VIR quidam ex Dynastia Seeburgensi queritur filiolum quinque annorum ante sesquiannum ex casu ab alto tumorem in dorso acquisivisse, qui etsi non statim apparuerit, attamen sensim eousque accreverit, ut nunc pugnum prægrandem adæquare deprehendatur; Præterea difficilem respirationem, languorem virium, inclinationem in somnum assiduam, lumbricos latos, & dolorem circa os sacrum affligere dicit, atque contra hæc mala auxilium medicum implorans me accessit una cum puerulo, rogitans, ut & in recensitorum symptomatum indies magis magisque una cum tumore affligentium causas inquirerem, & consilio ipsum adjuvarem; quod etiam sequentibus factum est.

Islebia d. 18. Maji 1690.

RESPON-

RESPONSUM.

PRæfens subjectum Gibbo confirmato laborare nullum est dubium, qui ex defectu manifestæ luxationis in principio usque adeo observabilis esse non potuit, sed temporis tractu conquassationem solummodo factam humorum affluentium stagnatio, partiumque conquassatarum intumescencia subsecuta est, unde ligamenta vertebrarum relaxata, vertebræque loco suo dimotæ sunt, atque sic demum luxatio orta est; Quando igitur sub ejusmodi statu spinæ dorsum medulla vim à compressione necessario patitur, nervique simul contorquentur & comprimuntur, ~ animales liberiore, ad partes corporis ramificationes exinde recipientes, privantur transitu, unde somnolentia & torpor oriuntur, imo ipsum quoque cerebrum in consensum rapitur; Lumbrici à polyphagia huic ætati maxime familiari deducendi sunt, atque vitium digestionis præsupponunt, quatenus humores crudiores in intestinis extra vitalem fermentationem constitutæ, facile per fermentationem putredinosam in ejusmodi animalcula degenerare solent. Respiratio difficilis pulmones à collabescente thorace compressos

fos arguit, quod vero luxationi Vertebra-
rum imputandum est. Utigitur hiscema-
lis succurratur, (1) contra vermes usurpan-
dus est pulvis sub litera A. & electuarium
litera B. (2) ad Asthma conditum litera D.
(3) ad gibbum species pro fomento litera
E. Linimentum litera F. & emplastrum
litera G.

A. R. Pul. rad. filic.
Cremor. ℞j.
CC. ust. ppt. ana 3j.
Rad. Gialapp. pulveris. 3ij.
Diacrydii gr. v.
Sachar. albiss. 3jß.

M. D. S. Morgends und Abends ein halb
quintlein mit ein wenig Wein o-
der anderer Brühe.

B. R. Theriac. veter. 3ß.
℞℞ Ol. rectif. gt. vij.

M. D. S. Wöchentlich einmal 10. Bran-
zu geben/und das Pulver Abends
hingegen aufzusetzen.

C. R. Pulv. rad. irid. florent. 3ij.
Ari,

Fl. Δis ana 3ß.

Mucilag. rad. Alth. 3j.

Oxymel Squillit. q. s.

⊖ volat. ℞℞. Sylv. 3ß.

M. F. Lambile D. S. täglich etliche Mes-
ferspißen zu nehmen.

D. R.

D. R. Sem. Carvi.

Cumin.

Fœnic.

Anis.

Rut. ana ℥℥.

Contus. coque c. ana Vini & Væ simpl. & cum Decocto calido spongia excepto manè & vesperi foveatur locus affectus, & tota spina dorsi, quo facto sequens linimentum applicetur.

E. R. ☉ insolat. fl. chamomill. ℥ i ℔.

Amygdal. dulc. ℥ i.

Petræ alb. ℥ i j.

Mucilag. semin. Lini, Fœnugraci ana ℥ j.

Pingued. human.

Anat. sylvest.

Servi hircini ana ℥℔.

M. F. Linimentum D. S. den ganzen Rücken zu bestreichen.

F. R. Empl. Oxycroc. ℥ ii ℔.

Cera. ℥ j.

Lapid. Osteocoll. ℥℔.

Pulv. rad. consolid. maj.

Æa sigillat. ana ℥ i j.

Balaust.

Nuc. Cupress.

Rosar. rubr. ana ℥℔.

☉ coct. Rosar. q. s.

M. F. l. a. leniss. Δe Emplast. D. S. Nach gebrauchtem Sälblein über den Schwulst zu legen.

Tandem & Thoracem conficiendum præcepi, & super locum affectum laminam ex plumbo ponendam, verum cum Puer iste adeo intractabilis esset, & neque interna neque externa admittere vellet, ordinata & præparata omnia frustranea fuerunt.

CONSILIUM III.

De

HÆMOPTYSIN PHTHISIN AB- UNTE.

Civis ex Primariis urbis Heckstet temperamenti à nativitate plus minus sanguinei, antè decennium ex motu validiore hæmorrhagiam gravissimam passus, ab illo tempore in hæmoptysin incidit, quæ adstringentibus adhibitis aliquantum cessare visa est, manente tamen interea sanguine extravasato intra pectus, qui lento gradu putrefactus pulmonum exulcerationem & veram phthisin procuravit, quando scilicet nunc conqueritur de insigni virium jactura, tussi molestissima eaque continua, quâ plurima purulenta eructare cernitur de macie totius corporis

ris & alvo frequentiore, quam quotidie bis terve deponere solet; ideoque ad has angustias redactus, plurimis medicamentis incassum usurpatis, meum etiam exposcit consilium.

Islebia d. 19. Maji 1690.

RESPONSUM.

ETSI Phthisis confirmata, quam ex he-
ctica & diarrhoea colliquativa præ-
sentem affirmamus, omnem ferme mede-
lam eludere solet, cum primis quando ejus-
modi symptomata ex grandi pulmonum
ulcere horumque tabo præmanat, unde
potius præsens agrotus prognosi relin-
quendus videtur, attamen ipsius petito as-
surgere omnino æquum duxi, ne videamur
deseruisse hominem in extrema vitæ
periodo constitutum, siquidem si non in
integrum restituere datur patientem, haud
injucundum tamen erit vitam quantumvis
miseram aliquantisper adhuc prolongare;
quod quidem ex voto succederet, si in
præsentia locus concederetur medicamen-
tis per vomitum aut secessum evacuantibus
quibus sanguis grumofus & putrefactus
promptè ex pectore eliminari, atque univer-
so corpori optata medela citò afferri pos-

set: sed ulcere pulmonum, & hæmorrhagiâ istâ antiquâ, maximè viribus in extremo decremento positis, vehementia ejusmodi, ut & diarrhœa colliquativa cathartica dissuadentibus, res diureticis solum & expectorantibus temperatis committenda erit, ut magis eluendo quam stimulando materia purulenta extra confinia œconomix animalis tutò proscribatur. Cum primis vero curandum est, ut vires temporis curationi destinato sufficiant, unde diarrhœa ista à colliquatione & acrimonia sanguinis, contagium purulentum & acre subsequens orta quantocyus sistatur, quò impetrato, quid vires medicinæ in negotio consolidationis pulmonum exulceratorum valeant, tentare licebit. Igitur his indicationibus respondebunt sufficienter sequentia polychresta.

No. 1. ℞. ∇. Fl. pap. rhead.
cichor.
farsar. ana ℥j.

℞ ℥ij.

Oe. ℥. pp. ℥ij.

Syr. fl. pap. rhead. ℥ss.

M. F. Potio D. & S.

Ablösendes Brust-Träncklein stündlich
wohl gerüttelt ein Löffel voll.

De Hemoptysi in Phthisin abeunte. 21

No. 2. *R. Ras. lign. Guajac.* ℥iij.

Cort. ejusdem. ℥j.

Hord. mundat m℥j.

Rad. liquirit. ℥℥.

Tormentil. ℥ij.

Inc. & cont. coqv. cum ∇ simpl. mens.

VI. iisque ad reman. part. dimid.

Colat. adde Mellis rosat. ℥iij.

D. & S. Abstergirender Brust=Tranc
an statt des Biers zugebrauchen.

No. 3. *R. Rad. bard. maj.*

cichor. hort.

vincetox. ana ℥℥.

Helen ℥ij.

Herb. scabios.

agrimon.

Fl. hyperic.

pap. rhæad. ana m℥j.

ros. rubr. m℥.

Ras. Ebor. ℥ij.

Sem. violar. ℥℥.

anis. ℥℥.

Pass. minor. ℥℥.

Macis. ℥j.

Incis. & contus. M. D. & S.

pecies, wie das Thee in das Wasser zu
infundiren / und Morgens / auch
Mittags 4. Uhr ein halb Noßel
warm zu nehmen.

No. 4. ℞. R. Δr. c. Θr. parat.
Bals. Peruv. ana ʒiʒ.

M. D. & S. Jedesmahl 25. Tropfen
mit obigem Decocto zunehmen

No. 5. ℞. ▽ceras. nigr. fl. til. ana ʒi.
ros. cinam. borrag. ana ʒʒ.
‡ baly contra phthisin. ʒj.
Antih. Pot.
‡ diaph. ʒt. ana ʒʒ.
Syr. diacod. ʒiij. Laud. op. gr. j.

M. F. Potio D. & S.

Stärck-Träncklein/ gegen die Nacht in-
nerhalb 1. Stunde zu nehmen.

Præterea suffimigia pro exsiccando ul-
cere ex succino, laudano & demum ex ipsa
nicotiana proficua erunt : totius a. cura-
tionis fundamentum, in his rerum angusti-
is, monente Fabricio Hildano in setaceo
consistit, quod tali modo applicetur, vide-
licet paretur forceps loco aciei latos pro-
cessus habens, cum foraminibus duobus
fatis amplis, quibus cutis nuchæ sufficien-
ter apprehendi & acus per foramina &
cutim citò nulloque negotio trajici pos-
sit. Neque spes fefellit : Nam cum hæc ita
ex præscripto fierent, patiens in dies melius
se

se habere cœpiti, maxime vero setaceum celeri manu à chirurgo & ægro vixsentiente applicatum, intentioni meæ optimæ satisfecit, humores ad pectus alias ruituros, imò circa pulmones stagnantes potenter alliciendo & intercipiendo; ita ut si constanter hoc genus remedii tolerasset ægrotus, citra omne dubium ad plures adhuc annos vitam extendere potuisset. Verum cum illud doloris pauxillum ipsi nimis longum atque tædiosum videretur, post quintam septimanam vetulæ cuidam se concedidit, ex cujus jussu setaceum removebatur, & ulcusculum concidit, unde status morbi indies in deterius ruebat, imò paucis septimanis elapsis æger moriebatur.

CONSILIUM IV.

De

OSSIS PETROSI IN CAPITE FISSURA EX CONTUSIONE.

Duo Studiosi Lipsienses, Commensalem ad Patrios lares in Comitatu Mansfeldiæ rediturum, Islebiam usque, pro more Academicô, concomitantes, temporis fallendi ergò ibidem pugillatio-

ne se exercent ligneis gladiis instituta, ubi forte alter alterum incautum, nec ictum maturè declinantem, summò nisu ad sinistram capitis partem suprâ aurem percutit, quod quidem hic ægerrimè ferebat: Cui tamen adhuc integrâ dolorem dissimulans, de insigni læsione quadam, istò die non erat sollicitus. Cum verò noctu dolor obtusus & inclinatio in soporem insolita urgerent, Medicum consulendum utique censuit. Igitur de meâ tunc temporis præsentia certior factus, ex conjunctione consuetudinis Lipsiæ olim inter nos habitæ, meum auxilium implorabat. Ego summo manè vocatus, inspectione & correctione loci percussæ factâ, statim os petrosum fissum, ac secundum latitudinem magnam cepisse rimam deprehendi, & adstantibus quid faciendum anxie quærentibus, sequentia observanda commendavi.

Islebia d. 20. Maji 1690.

RESPONSUM.

Cum primis curandum est, ut sanguinis extravasati, purulentæque materiæ sub cute consistentis copia, quam aspectus externus insinuat, removeatur, tum ad inflammationem.

Offis Petrosi in Capite fissura ex contus. 25
 inflammationem anteverteudam, tùm ne
 cerebro noxia suppurationis recrementa
 eructandi daretur occasio. Hinc cruori
 stagnanti exitus parandus, mediante sectio-
 ne cruciformi cutis suprà vulnus offis pe-
 trofi; deinde ad præcavendum affluxum
 iustò majorem, Cataplasma repellens, ca-
 pillis derasis, circum circa applicandum,
 usque ad notabilem materiæ purulentæ
 imminutionem; postea quoque Catapla-
 sma discutiens imponendum, atque cere-
 bro, quod concussum sopor iste indicat,
 Enemate & venæ sectione auxilium feren-
 dum erit, denique vulneris consolidatio
 promoveatur. Cum igitur post institutam
 dissectionem cutis, per aliquot dies cruor
 sanie permixtus ubertim profucret, ad
 secundam indicationem tertiamque adim-
 plendam, sequentia applicabantur:

No. I. ℞. *Farin. hord.*

fabar. ana ℥vi.

℞. *coct. rosar. ℥ij.*

✱ *q. s.*

M. F.

Cataplasma repellens.

No. 2. R. Pulv. herb. absynth.

fl. rosar. rubr.

Chamom. ana P. j.

Farin. fabar. ℥j.

Sangu. Drac. ℥ij.

Mumie Alexandr. ℥iij.

M. F. Cum ☉ coct. rosar. Ctaaplasma discutiens.

No. 3. R. Decoct. Aperitiv.

flor. ☉ fruct. ana ℥v.

Dissolv. in eo

Cass. pro Clyster. ℥iij.

M. F. Enema. D. S. Enema ad soporem discutendum.

Quibus sic satis feliciter cedentibus, altero die post injectum Clyisma, venam quæ suprâ Lambdoidem est secari curavi, obturatis, ut commodius fieret, sanguisque uberius flueret, tantisper ore & naribus, spirituque summô conatu retentô, ut membranis intumescantibus cerebri sanguis extruderetur. Ita feliciter sopore liberabatur vulneratus, & ossis vulnere, juxtâ indicationem ultimam, oleo abietino Langii, quod lib. III. Cap. 10. Epist. describitur, perfectè sanatô, Deo sit Laus, optimè convaluit.

CON-

CONSILIUM V.

De

PHTHISI LE-
THALI.

Uvenis 26. annorū ab ortu Scorbuticus,
S.S. Theol. Studiosus, Generosæ prolis
non procul ab Urbe Informator, oculis
concavis, scapulis alatis, longō collō angu-
stō pectore, corporis habitu macilentō,
cerebrō atque ventriculō debili; tussi, quā
multa foetida exspuebat, vertigine, præser-
tim matutino tempore de lecto surgens,
febriculā lentā, continuā, circa noctem in-
valescente corripiebatur, difficultatemque
respirandi, cordis debilitatem insignem,
& capillorum insolitum defluvium sentie-
bat. Hic malo indies crescente, rem ad
me deferebat, enixè rogitans, ut statu
morbi ejusque scaturigine altius mecum
pensitatis, consilio & auxilio medico ipsi
subvenirem, id quod sequentibus lubens
præstiti.

Islebiæ d. 23. Maji. 1690.

RESPON-

RESPONSUM.

QUOD aliàs sedulò commendatur meritum: *Principiis obsta, serò Medicinā paratur*; Id in præsentiarum diligentius observari debuisset, antequam Phthisis consummata invalesceret, & pulmone ulcere purulento penitus fermè colliquato reconvalescendi spem juxtà ulcerosam relinquerent. Et quidem Hecticā phthisicā laborare præsentem Dominum Studiosum, nemo sanè diffitebitur, qui accuratius paulò Symptomata recensita perpendit. Pulmones affligi, respiratio difficilis, tussis continua, & puncturæ leves ad latera & mammillas docent: Eosdem exulceratos, sputum purulentum graveolens, & anima foetida testantur: Hecticam, febriculā continuā putridā nocturnum primis molesta, marasmus totius corporis, & eam in specie consummatam, facies Hippocratica, oculi concavi, extremitates unguium incurvatæ, capillorum inchoans desuvium, & cordis debilitas insignis evincunt; Sub quo statu vehementer quoque turbetur principium animale, imò ipsa animarationalis condoleat necesse est, unde vertigo, gravitas capitis & memoriæ hebetudo, de quâ simul conqueritur Domi-

nus Patiens, derivandæ videntur. Cum
verò Phthisis vera duplicem potissimum
causam agnoscat, Catarrhum scilicet, &
vulnus pulmonalium rupturam aut ero-
sionem, quarum prior lymphæ crudioris
acriorisque copiam, posterior motum
casumve violentum, ut & sanguinis biliosi
in pulmonibus abundantiam præsuppo-
nit: Utique decernenda erit in Domino
egrotante hujus mali scaturigo; quam,
relictantibus signis Anamnesticis, ad prio-
rem speciem referimus, dum cerebrum
insigniter catarrhosum & fluxionibus a-
cribus obnoxium deprehenditur, quem-
admodum idem quoque titillatio fre-
quens in faucibus, & institutum olim vitæ
genus suadere videtur, quando per lucu-
brationes Academicas continuatas, &
computationes nimias, quo vitio plerique
Studioforum imbuti sunt, cruditates in
primis viis cumulatae sanguinem lymphâ
acri atque fluidâ aggravârunt, unde cerebri
atque arteriæ asperæ glandulæ materiam
ad fluxiones acres salsasque suscepere, siqui-
dem prædictæ partes in diathesi Scorbuti-
câ, qualis & hîc observatur, aliàs quoque
ad ejusmodi vitium admodum proclives
existunt. Ex quibus patet, non usque
adeò

adeò absurdū esse, quod à nonnullis quoad
Catharros sive defluxiones statuitur, quori
destillatio ad pulmones cum grano salis in
tellecta, à nullo saniorum Physiologorum
rejicienda, quatenus omninò possibile est
& principiis Anatomico - Physiologicis
consentaneum, sanguinem arteriosum
lympham ejusmodi superfluam ad cor-
poraglandulosa deponere, ex quibus post-
modum per continuas arteriolarum mica-
tiones urgerur, expellitur, atque sic in ca-
vitates subjacentes depluere potest. Imò
nil impedit, quò minùs lymphæ salsa ex ce-
rebro in cavitatem oris per ductus notissi-
mos promanans, per Oesophagum Chylo
in ventriculo permisceatur & cum eodem
pulmones subintret: Quid quod larynx
à lymphæ transeuntis acrimoniâ vellicatus
promptè viam concedat, per quam guttu-
læ quædam in arteriam asperam, & sic porro
ad pulmones ipsos immediate delabantur.
In quo motu facilitandò peculiaris partium
corporis dispositio multum valet, quando
videlicet una alteravè sive naturâ sive casu
debilior existit, atq; sic injuriis Catarrhorum
magis exposita, quæ fortassis etiam ratio
est, quare in Domino Studioſo pulmones
cum primis afflictati fuerint: Nempe haud
levis

levis suspicio est, ejusdem parentes olim Phthificos hæreditariam hanc debilitatem ipsius pulmonibus affricasse. Ut denique desiderio Domini Patientis, quoad Ætiologiam Symptomatum recensitorum brevibus satisfiat, Hecticam provenire arbitror à M. S. ebullitionibus lentis & inordinatis; ejus incrementum sub nocte ab incallescencia majore succorum corporis calorem lecti & Athmosphæræ gravitatem subsequente; Marasimum ab ulcere sanguinem ex pulmonibus ad Cor refluxum particulis purulentis conspurcante; debilitatem cordis defectui spirituum vitalium, & infuso à fermentatione putredinosa Cordis elateri; vertiginem manè præsertim molestam flatulentix lymphæ spirituosæ ad spirituum animalium generationem interviuentis, quæ à motu corporis matutino pariter exagitata, inordinatos ejusmodi principio animali impetus conciliat. Et cum Dominus Studiosus nil habeat magis in votis, quam ut pristinx restitatur sanitati, & jamdum Medicum quendam in vicinia Expertum in Consilium, quamvis incassum hætenus, adhibuerit, quare metuedum, hoc malum habituale factum perfectam curationem omnino respuere: ideoque

quem eritò iniquis Domini Patientis con-
 doleo fatis, quæ mihi impræsentiarum v-
 aliquid boni ominari permittunt. Interit
 tamen non usque adeò despondeat animo
 sed potius Deo confidat, idque arripia
 solatii, quod sæpius, divina favente gratia
 in Medicina miracula fieri soleant, & qu-
 desperati habiti, sanitati pristinæ sint re-
 stituti. Itaque, quod Deus benè vertat, cu-
 rationem sequenti methodo adornabimus
 ut, quod palmarium est, lymp̃ha acris
 temperetur, fluida inspissetur, ebullitione
 sanguinis continuæ lentæ hæcticam causan-
 tes, sistantur, & demum ulcus pulmonum
 quantum possibile, consolidetur. Quare

No. I. R. Rad. Chin.

Cichor. hort.

Scorzon.

Liquirit.

Raf. C. C. ana ʒss.

Herb. pulm. Macul, mp. j.

Salv.

Fl. Hyperic.

p. pap. Rh. ana mp. ss.

Caric. pingv. No. IX.

Cinam. Elect. ʒj.

Incis. & contus. coque in f. q. ▽. font.
 decoct. col.

R. lb. ii.

R. lb. ij. *Quibus adde*
√è typh. Cerv. 3vj.
Spec. diatragacanth. frig. 3j.
Bals. 3ii. 3ß.

M. D. S.

Temperirender Brust- und Flug-
 Brand / stündlich gerüttelt I.
 Weinglas etwas warm zu neh-
 men.

No. 2. R. *Conserv. Meliss.*
fl. ros. rubr.
citr.
Pæon. ana 3ß.
Condit. Rad. Eryng.
lactuc. Hispan. ana 3iiij.
Corall. rubr. pr.
Magist. succin. ana 3ß.
Syrup. Corall. q.s.

M. F. Condit. moll. D. S.

Linderend und Hauptstärckender Zu-
 cker / worvon Abends bey Schlaf-
 zeit einer welschen Nuß groß zu neh-
 men.

Quibus præmissis, & pro necessitate itera-
s, blando laxante, lymphæ in pectore hæ-
rentis revulsio atque imminutio insti-
tatur.

No. 3. R. Rad. Cichor.

Polypod. ana ʒß.

Raf. C. C.

L. Sassafr. ana ʒij.

Passul. min. ʒj.

Incis. Coqv. in s. q. ▽. font.

Colat. R. ʒv. In quibus adhuc ferventibus
infund. Fol. s. s. s. ʒiß.Stent. in vase tecto aqua fervens
imposito per quadrantem horam
postea adde

▽. Cinam. bor.

Syr. de Cichor. c. Rhab. ana ʒij

M. D. S.

Linde abführender Brust = Trank
innerhalb einer Stunde warm
zu nehmen.

Purgatione factâ , conditum antea præ-
scriptum de die bis nempe hora una ante
prandium, & hora quarta pomeridiana su-
matur , circa noctem verò sequens pul-
vis usurpetur.

No. 4. R. Antihect. Poter. ʒi.

Margarit. Orient. pp. ʒß.

Croc. Or. gr. ix.

Land. op. gr. iii.

Arcan. dupl. Myns. gr. v.

M F. Pulvis. div. in 3. part. aqv. D. S.

Alle Abend 9. Uhr i. mit Caffee = Wasser
zu nehmen.

No. 5.

No. 5. $\mathcal{R}$. Mat. perlat. Crüg. transmiss. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.
Bals. Peruv. gt. j.

D. S.

Morgends / Mittags 4. Uhr / und
Abends 9. Uhr mit Eichen Laub
Wasser zu nehmen / womit biß zur
völligen Heylung anzuhalten.

No. 6. $\mathcal{R}$. R. fl. papav. Rh saturat. Aqu. rosar.
Extract. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

ω . Orr. dulc. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

D. S.

Kühlende Tinctur in das gewöhnliche
Trinken / täglich 80. biß 100.
Tropffen zu thun.

No. 7. $\mathcal{R}$. Conserv. rosar. rub. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{v}$.

Pulv. Rad. consolid. maj.

Fol. Marrub. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{ss}$.

Bol. Arm. ppt. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Pulm. vulp. ppt. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

Syr. Myrtin. q. s.

M. F. Elect. D. S.

Allezeit eine Stunde vor dem Mit-
tags-Essen einer Welschen Nuß
groß zu nehmen / und zwar so lang
das Pulver No. 5. gebraucht wird.

æterum in diætâ Dn. Patiens ita se gerat,
semper eligat ærem siccum, tempera-

tum, cibum comedat facilis digestionis
& multi nutrimenti, uti est, caro avium
mondanarum, caponum, gallinarum, vultu-
rularum, pisces item saxatiles, Oryza, hor-
deaceaptisana, juscula ex farina avenace
miliū in lacte Chalybeatō coctum. Lactis
etiam est laudabile, & præstat in hoc affe-
ctu asininum & muliebre: Verum cum illud
ubique haberi nequeat hoc verò pe-
tere, verecundia ferè impediat, caprillum
imò & vacinum intereā substituatur, illud
que recens mulctum cum sacharo, vel
quod tutius, dilutum aquā Castee usurpetur
ne fortè materia purulenta indè augeatur.
Pro potu Cerevisiam claram, consistentiam
mediocri nec nimis recentem suadeo, vel
quod melius sequens decoctum.

No. 8. R. Rad. sars. parill. ʒi. Liquirit. ʒss.

Cort. lig. sanct. ʒij.

Herb. plantag.

virg. aur.

Fl. farfar. ana mp. iʒ.

passul. min. ʒv.

jubjub.

Sebest. ana No. X.

Cinam. Ellect. ʒj.

Incis. Coque c. ▽. scab. & communi ana Mens. iij.
ad consumptionem 4. partis, colatur. adde
tantillum Clyss. Qui ad gratam aciditatem
de quo pro lubitu tempore prandii & Cæna,
bibat.

Præte-

Præterea tale etiam Periapton, quod plurimi hic commendant, conficiat R. Camp. 3). Ligetur in linteum tenuè, atque de collo suspendatur, perpetuòque gestetur. Interim motum vehementem, vigilias nimias, ex animi affectibus iram, terrorem, tristitiam atque venerem cane pejus & angue fugiat. Quibus licet dubio procul valetudini per multos adhuc annos optimè consulere potuisset præsens subjectum: Verum consilio hoc meo neglecto, sequenti Autumno secundum Canones exstinguebatur.

CONSILIUM VI.

De

MELANCHOLIA HYPOCHONDRIACA.

VIR Juvenis 37. annorum Studiorum causâ Wittebergæ vivens, ab oriù Cholericus, & hinc ad iram proclivis, literarum ab ineunte ætate eâque incrementum, Philosophiæ ac Theologiæ Studiò immensè deditus, postquam eos in Philosophiâ progressus fecit, ut Testimonium honorificum, ab inclytâ Facultate Philosophicâ,

phicâ , nempe Magistri Titulum summum cum laude adipisceretur, proximi utilitatibus, & Informationi Studioforum se accommodare cœpit, & ne muneris sui parte vel segniter exequi, vel negligere videretur, aliorum Studiis consulturus, sanitatem suam susque deque habuit. Integras siquidem octo horas, legendo ac disputando insumere quotidie cogeatur. Ciborum qualitatibus & quantitatis vitio laborantes non planè mastigatos, oromatibus nimium & bilis amaritudine, quam crebrâ excandescentiâ suppeditavit, conditos, ἀκαταργους καὶ ἀράντιους deglutivit. A Laboribus ad pastum, & ab hoc ad illos festinans, in tempestivis scriptionibus, lectionibus, & meditationibus se multum defatigavit; post habitâ ferè omni quietis ad vires durabiles reddendas, reficiendasque, nec assariæ fruitione. Et ne funestos errores, quos interdum erravit, motu intermitteret, obæstuans uberiorem Theologiæ thesaurum accumulandi desiderium, non absque insigni virium jacturâ, & spirituum dispendio continuatâ meditationum & lucubrationum assiduitate, somnum interrupit, suavissimi illius virium recreatoris genio seipsum defraudans. Mœrore, in quem partim bona sua ab impio milite spoliata,

partim

partim malevolum obrectationes & calumnias ipsum conjecerunt, mirum in modum se torfit, & ob invidiorum morsus atque rosiones crebriores animi exacerbationes perpeffus est. Quam victus vivendiq; rationem taliter annos aliquot continuatam tandem lerna malorum, gravissimorum Symptomatum Syndrome excessit. Conqueritur enim Clarissimus Vir de capitis temulentia & somno interrupto, quod, ea quæ inter familiares expedite quidem ob conceptum tamen varietatem varia, inter ignotos linguâ salbutiente proferre cogatur, & vox lucibus hæreat, quod in congressu hominum anxius non metuenda metuat, ambulaturus titubationem sentiat, Apoplexiam, Epilepsiam, Syncopen, & mille alia sibi imminere vereatur, imò quod comesturo cunctis, scripturo calamus sæpè manu excidat, quod ad leve animi corporis ve exercitium horis præsertim matutinis & jejuno ventriculo langueat, insuper *βραδυκαρδία* cum ructibus, quandoque & borborygmos atulentam præcordiorum distensionē & tormina *περὶ τὸν ὀμφαλον*, rarioribus tamen intervallis & nocturno tempore potissimū, aliasq; molestias experiatur. Quare ad ejusmodi redactus angustias, omnisque Confusio inops, literis ad me datis humanissimè

petiit, ut ego ipsi Cognato meo medicam
præstarem opem, quæ etiam sequentem in
modum instituebatur.

Islebiæ d. 1. Jun. 1690.

RESPONSUM.

Conflictatur Clarissimus Vir, & qui
dem ex tacitâ confessione per enu-
merationem Symptomatum factâ, Me-
lancholia Hypochondriaca, quæ inter
metus atque mœstitia diuturna primas te-
nent, quemadmodum Hippocr. *Sect. 6*
Aphor. 23. expressè testatur. Quæ verò
non nisi à malo Hypochondriaco erudi-
tis quasi hæreditario orta videtur; Dum
enim aliis inservire student, ipsi sæpenu-
merò consumuntur, id quod & Tuæ
Claritati obligisse, vita antea acta & intem-
peries Melancholica contracta proh! con-
firmant. Quod si igitur in causam sedem-
que hujus mali inquiremus, acidum vi-
scidum, humorem illum venerandæ An-
tiquitatis Melancholicum atro carbone
notandum, & in primis viis digestoriis,
secretoriis, & in totâ M. S. abundare ultrò
fatendum erit, qui impræsentiarum ven-
triculo, intestinis & Systemati nervose
ideò

ideò potissimum infestus videtur, quod per errores diætæ & lucubrationes immoderatas maximè in has partes peccatum fuit, unde præ reliquis magis debilitatæ, magis etiam injuriis morbosis sunt expositæ. Cum primis sub ejusmodi succorum constitutione flatulentâ admodum turbantur vires animæ, & hinc promanantes operationes mentis, ubi vigor Judicii perit, & anima vitiosis ideis, à principiò animali qualitates sanguinis crassi, feculenti turbidique retinente, subministratis tantum non immersa, verum à falsò discernere nequit, quæ proinde simulacra meticulosa ob perversam imaginationem continuò ipsi obversantia, grayatè fert, atque hinc ad pavores vanos, moestitiamque Cor disponit. Anima enim nostra, cum constet ex æthere splendidò purissimòque, Cæditur ab obscuro spiritu eoque caliginoso, habetque odio tenebras: Ejusdem verò passiones demum in Corde manifestantur, ubi fibrillarum nervearum convulsiones, sanguinis in dextrum Cordis ventriculum ingressum, & è sinistro egressum, admodum morantur, quo pacto M. S. ob lenorem spir. ad subsistendum per se jam

jam prona, diuturniores moras nectens
 angustias præcordiales causatur. Atque
 hinc illæ lacrymæ ! Quod Tua Cl. in con-
 gressu hominum, quasi oblato capite Me-
 dusâ, contremiscat, & minimè metuenda
 metuat, quod ambulaturus titubatio-
 nem, post exercitia quantumvis mode-
 rata insolitum languorem, imò Apople-
 xiæ, Epilepsiæ, Syncopes quosdam quasi
 prænuncios sentias. Ex quibus profectò
 ad oculum patet, quàm arctò se invicem
 contingant nexu moestitia & Melancho-
 lia, ita ut promiscuè & signi Pathogno-
 monici, & causæ vices sustinere possint,
 id quod ipsa experientia comprobat :
 Multi enim quotidie observantur, qui
 moeroris & timoris diuturnitate Melan-
 cholici evaserunt. Ut enim teste Aristo-
 tele *ἡ δὲ ἀλγία ἀπὸ τῆς φόβου*, sunt : Ita in circuitu
 se generant, juvant, augent timor, moe-
 ror, & Melancholia. Nam Melan-
 cholia infert timorem & moerorem,
 ut hi duo, ubi præsertim diu persevera-
 verint, Melancholiam generant, pro
 corporis constitutione nunc citius uunc
 tardius. Ea verò, quam suprâ nomina-
 vi, lymphæ acida viscida, ventriculo at-
 que hepatis p. n. constitutis, imputanda est,
 quæ

quæ viscera ad negotium digestionis, depurationis & exaltationis particularum Chylosarum & sanguinearum præ reliquis multum conferunt, adeò, ut vitium in his commissum, vix ac ne vix quidem postea corrigatur. Et sanè quali injuriâ affecerit, Tua Cl. prædictas partes, ex relatione propria abundè patet; quando sæpius ventriculo cruda offa fuit objecta, victu quantitate & qualitate peccante, Chylus acidus & viscidus subministratus, atque post frequentiores aromatum acriorum assumptionem, incandescens, vigiliæque protractas, temperamentum Cholericum tandem in intemperiem abiit, unde ex acido Chyli & bile nimium alcalisatâ falsedo p.n. Scorbutica suborta est, si quidem Mechanica docet falsedinem ex his duobus humoribus combinatis provenire, majorem minoremve, prout alter prædictorum succorum quantitate alterum superat, quemadmodum videre licet in spiritu salis & Mercurio vitæ, qui in corpus summe corrosivum, salum nempe, Mercurium sublimatum commutantur. Ex quibus facile demonstratur decantatam viscerum *αὐτοκαθάρσις* non adeò absurdam esse, ac à nonnullis modernis

dernorum habetur, quam experientia practica toto die cumprimis in subjectis sub Climate Scorbutico degentibus comprobatur. Quando igitur ventriculus Tuus Cl. Vir, rudem ejusmodi indigestamque molem elaboravit, cui deinde acrior commiscebatur bilis, succusque pancreaticus acidior, quid ex hac mixtura Tibi promittere poteras? nisi ejusmodi quocum nunc colluctaris, statum, & quidem ob exsuperans magis acidum viscidum, Melancholicum, sive Scorbutum fixum. Atque sic facilima erit Symptomatum enumeratorum explicatio, quippe quæ omnia sanguinem crassiores, acidum, salsum, & penuriam spirituum animalium præsupponunt, quæ inter præcipitantiæ loquelæ, quam non usque adeo in Pathologicis vulgatis declaratam novi, inprimis considerationem altiores fortè merebitur, dum ab Aëtio Excellentissimo Venerandæ Antiquitatis Semiologo, Melancholicis maxime familiaris perhibetur, id quod ab abundantia flatuum partim à quibus dum nimis velociter lingua impellitur, in loquendo præpeditur, partim a convulsione Musculorū linguæ, formicantem nervorum noni paris sive

lin.

linguam motoriorum motum subsequente, provenire arbitror, quando spirituum animalium impetus, voluntatis determinationi, non tam promptè obscurare potest, ob Tubulos nervorum à Succis viscidioribus obstructos, ubi Spiritus animales parcius influentes tale robur linguæ suppeditare nequeunt, quale ad voces articulatas distincteque proferendas requiritur. Quod vero hanc balbutiem interdum totalis aphonía subsequatur, metum, quem Tua Cl. ex congressu ac intuitu ignotorum concipit, in causa esse puto, qui dum memoriæ officit, loquelæ etiam impedimento esse potest, quemadmodum experientia aliàs testatur, homines ad subitam consternationem obmutuisse, unde & procul dubio illud Poëtæ sortum est: *Obstupui, steteruntque comæ, vox faucibus hæsit.* Scilicet sub tali statu, & simul ventriculo saburra acido viscida repleto subitanea laryngis constrictio, cujus Musculi, cum Oesophagi musculis in consensum rapiuntur, præstò est, quæ ærem sonorum quasi suffocat, atque omnem loquendi facultatem penitus adimit. Quorum præterea malorum in relatione passim facta fuit mentio, ea jam silentio

silentio prætereo, quod veluti pedissæque dominas comitantur, suas ideoque, peculiarem Analysin vix promerentur: Singula vero vernali & Autumnali tempore, quod Tua Cl. miratur, exacerbari, æstate vero inducias quadantenus concedere nec novum nec infrequens est, imo sua jam ævo ab Hippocrate, *Aph.* 20. & 22. *sect.* 3. prænunciatum, in quo negotio Athmosphæræ nostræ diversitas potissimum culpanda, quæ sub Vere & Autumno p. n. in corporibus impuris fermentationes excitare solet, utrobique transpirationis insensibilis defectu velificantè. Etenim describi vix potest, quantum commodi prompta ejusmodi succorum evaporatio homini afferat; quòd melius sentitur quam dicitur. Quibus ita consideratis, Tua Cl. facillimè curationis scopos intelligere poterit: Nempe impuritas Melancholica, acidum & falsum M. S. quæ primas vias obsessas tenet, evacuantibus plandis, per epicrasin adhibitis eliminanda, & quidem prævia ejusdem contemperatione & præparatione; Corroborationi operadanda est sedulò, ita ut ventriculo suus restituatur tonus, bilis ad temperiem convenientem reducatur; Nè colla-

colluvies acida flatulenta confertim mentis sedem occupet, derivatione & revulsionem prospiciendum: vapores verò eò jam tum ablegatos dissipare, simulque partes recipientes, ne illos tam promptè admittant, roborantibus munire, atque nervorum convulsiones sedare oportet; id quod sequentibus ordine præscriptò usurpandis, quantum possibile efficietur. De eventu, & utrum satisfieri huic intentioni possit, paucis ita sentio. Pro re natâ, & hâc ætate, si curationis *κατὰ λόγον* institutæ filium, uti coëptum est continueatur, & Vir Cl. communicatis remediis constanter usus fuerit, aderit vocatus Apollo, & successu medicamenta usurpata beabit ex optatissimo: Sed morbi ab acrimoniâ acidâ producti, lento passu abeunt, & alterationes successivas amant. Ergò quod mecum speres, ex animo Tibi precor.

Series Medicamentorum assumendorum.

No. 1. ℞. Essent. ♂. Absynth. Vved. l. in defectu

R. ♂. cum Crystall. Gri parat. ʒ℞.

— Ol. Xci. Anis.

Liqu. — fol. Gri. ana. ʒj.

M. D. S. Eröffnende und Blut-
reinigung

reinigende Tropffen / früh
und Nachmittag 4. Uhr 4
mit warmer Brüh zu neh-
men / und sich darauffwoh
zu bewegen.

No. 2. R. *Ol. vol. ℞. Sylv.*

Elix. rediviv. Helmont. ana. ʒj.

℞. Ol. dulc. ʒß.

M. D. S. Magen-stärckende
Tropffen / von welchem je-
desmal eine halbe Stunde
vor der Mahlzeit / ʒo. mit
Bier zu nehmen.

No. 3. R. *Oc. ʒ. ppt.*

ʒ. diaph. ʒat. ana. ʒß.

Arc. dupl. Mynsicht. ʒß.

℞. Mac. gt. j.

M. Divid. in 2. partes aqu. D. S.

Temperirende Pülverlein Abends
9. Uhr mit Bier zu nehmen.

Quibus per unam alteramve septimanam
usurpatis, sequens potiuncula laxans in-
terponatur, quo cruditates in ventriculō
stabulantes quadantenus evacuentur, &
simul fibræ ventriculi disponantur ad fa-
ciliorem vomitorii subsequentis opera-
tionem.

No. 4.

lo. 4. R. Rad. Cichor. hort.

Polypod. ana. ℥j.

Ras. c. c. ℥ii.

Fol. s. s. s. ℥i℔.

Crystall. Qri. ℥j.

Incis. coque exceptis modo fol. sem. in s. q.
 ▽. flor. acac. remanent. ℥vj. quibus
 adhuc servantibus infund. Fol. sent.
 stent. per hora quadrantem in ahen
 aqua fervida repleto, postea denuò co-
 letur & addantur.

▽. Cinam. borag. ℥iij.

Antihet. Poter. ℥℔.

Syr. de Cich. c. Rh. ℥℔.

M. D. S.

Linde abführender Trank/innerhalb
 2. Stunden nacheinander zu neh-
 men.

corpore sic per inferiora evacuato, & te-
 citate materiæ maximam partem infra-
 la, res per superiora tentanda erit, quò
 entriculus funditus commotus omnem
 purram evomat.

p. 5. R. Qri. emet. Mynsicht. gr. iij.

Ö. diaph. gr. v.

Ol. absynth. gr. j.

M. F. Pulvis. D. S.

Brech-Pulverlein früh nüchtern mit
 ein wenig Bier zu nehmen.

D

Postea

Postea, No. 6. R. G. Xci. depurat. ℥ij.

As. foetid. ℥j.

℞l. ♂. ad albed. calc. gr. viij.

Oc. ♂. ppt. ℥j.

M. F. c. Elix. propr. s. acid. Pil. ex ℥j. No.

D. S.

Allezeit Morgends und Mittags
Uhr 1. zu nehmen / worauff et
was von warmen Thec=Wasser
zu trincken.

No. 7. R. Mat. Perlat. Crügn. transmiss. ℥j.

R. Castor. cum men. volat. gt. v.

D. S.

Alle Abend bey der Ruhe mit ein we
nig Linden=Blüth=Wasser zu neh
men.

No. 8. R. Carm. Sylv. ℥ß.

R. ♂. Gris. ℥ij.

Castor. c. Menstr. volat.

Anod. Langel. ana ℥ß.

M. D. S.

Schmerz=legende Mixtur im Fall der
Noth 40. bis 50. Tropffen mit
Bier zu nehmen.

Quæ, ut & sequens potiuncula, alternatim,
urgentibus doloribus colicis, palpitatione
Cordis, respiratione difficili & lassitudine
egregiè

De Melancholia Hypochondriaca. 51

gregiè convenit, inde eandem Dominus
atens sibi habeat commendatissimam,

No. 9. R. ∇ . fœnic. Meliss. s. v. ana ʒij.
Carm. Dorncrel. Cinam. borag.
lil. convall. c. V. ana ʒij.
Mtr. dulc. ʒj.
Syr. Cort. O. ʒij.

M. D. S.

**Bleibungs-Wasser öftters Köffel-wei-
se zu nehmen.**

andem Symptomatibus maximam partem
curatis, ad reliquias tollendas sequentia
per aliquot septimanas quotidie in usum
veniant.

No. 10. R. R. Corall. Antiscorbut. Mich. ʒij.
Essent. L. Aloës
Succin. volat.

Diagalang. ana ʒ3.

M. D. S.

**Sonderliche Stärck-Tropffen / alle
Morgen 50. mit Thee zu nehmen.**

No. 11. R. Rad. Ari. ʒij.
Croc. ʒ. aperitiv. ʒj.
Corall. rubr. ppt.
Ocul ʒ. ppt. ana ʒij.
Cremor. ʒri. ʒj.
Cnam. acut. ʒß.
ʒo. Cariophyll. gt. iij.

D 2

M. F.

52 *Consilium VI. De Melanch. Hypochond.*

M. F. Pulvis subtilissimus. D. S.

Alle Mittag 4. Uhr I. Quintlein
schwer mit kaltem Bier zu neh-
men / und sich wohl darauß zu be-
wegen.

Quibus singulis mensibus imò etiam quan-
do necessitas, & obstructiò alvina urget, in-
terponatur potio laxans superiùs præscri-
pta. Prætereà haud inconsultum erit cu-
rare, ut saphæna interna dextri sinistrive pe-
dis, purgatione corporis facta, secetur, tùm
ad plethoram Hypochondriacis respectivè
familiarem, tùm ad spasmodum violenti-
am, qui ab obstructo venæ portæ trunco
oriri solent, imminuendam & cohiben-
dam. Diæta haud difficulter, modò Tu-
Cl. ad causas hujus mali sedulò attendat
adornabitur. Hilaritas, conversatione
bonorum, motus citrà defatigationem
multam, atque haustulus Vini Hispanici
aut Canariensis in prandio & cœna hic
omne ferunt punctam, à quibus spiritus
um penuria resarciatur, pristinus Sanguis
nivor Clylo, sua redibit dulcedo, at-
que idæa meticulosæ tandem dissipabun-
tur.

CONSILIUM VII.

De

CONVULSIONIBUS HYSTERICIS CHOREAM S. VITI ÆMULANTI- BUS.

Æmentarius suburbanus conqueritur
destupendo filiæ undecim annorum
fectu, quod scilicet per 14. dies subito
concidere, brachiis, capite, pedibusque
horrendum in modum terram quatere,
interdum in capite consistere soleat, pedi-
bus parietem contundendo. Refert præ-
terea hanc tragediam de die tantum
non esse continuam, & vago quidem, sed
fereberrimo insultu miseram excruciaci,
noctem autem integram hætenus vacuam
transisse. Paroxysmum imminentem
prodit oscitatio, quo finito, & quidem abs-
que ulla doloris molestiæve sensu surgit,
que Cerevisiam petit. Quæ Sympto-
mata, licet in tantum remiserint, post
medicamenta prævia sollicitatione paren-
Calendis Junii ordinata: Attamen
b novi lunio proximo, maxima cum ve-
hementia & longe graviora rediere adeo

ut adstantes etiam supernaturale quidpiam imò dæmonium subesse suspicarentur. Siquidem nunc non modò in dorso procumbens sese movebat sed etiam mox deorsum, mox sursum, mox quasi in gyrum agebatur, modò gradiebatur, manibus pedibusque instar canis, carlebat apprehendebatq; adstantium ligulas, colligebat flocos, filamenta, plumas & stramen, quæ omnia ori ingerebat quasi devoratura, sed iterum rejiciebat, nihil loquebatur, interdum incurvat præcipitem se in caput & subito in pedes revolvebatur ultracenties (Germani vocant *den Boef sturben*;) post Paroxysmum autem omninò actorum erat nescia, quem instare primò spasmi ventris, hinc oscitatio, & tandem ingentes Hypogastrii tam inquam extrorsum observabiles contorsiones præfagebant. Cum igitur afflictus parens denuò meam imploraret opem, simul flagitans ut ipse misellam visitarem, ejusdem petito gratificaturus, domum in qua puella decumbebat protinus accessi atque debita inspectione, omniumque Circumstantiarum examinatione facta, curationem, præmisso tamen prius iudicio Medico, sequentem in modum suscipere placuit, *Islebia d. 21. Iunij, 1690.*

RESPONSUM.

VIdetur quidem hunc affectum speciem quandam Epilepsiæ, ab adæphasia huic ætati familiari, oriundam esse, atque vitio primarum viarum succis acidis austere refertarum provenisse, à quibus nervi teneriores vehementer stimulat, tandem in motus convulsivos consenserunt, epilepsiam Sympathicam producentes, quam ob causam quoque Calendis Junii, à denegata t. t. subjecti ægrotantis inspectionem, atque justum deliberandi moram, arbitratus sum medicamentis evacuantibus, emeticis, & purgantibus, antiepilepticis interpositis, rem optimè cessuram, quemadmodum etiam Paroxysmus prioris pomeridianis penitus evanescebat: Attamen convulsionem illas potius Hystericas esse, & à stagnatione quadam sanguinis circa uterum oriri, ocularis inspectio docuit, quando habitus corporis puellæ accipiens, ætas præparationi vasorum uterinorum, ad futuram proximè sanguinis Menstrui excretionem, favens, & suffocationes hypogastrii inflationem, convulsionemque subsequentes, evidentissimè præcedent, causam morbificam hinc nidulari,

atque Systema nervosum in consensum rapere, id quod non nisi â pressurâ & distentione partium nervearum provenit, unde non potest non mens ipsa insigniter turbari & imaginatio simul depravari, quâ depravatâ, musculos etiam aliquot ad motus involuntarios compelli omninò possibile est. Quibus ita se habentibus, ratio medendi prius instituta, aliâ ingrediatur viâ oportet nempe cum primis sanguinis stagnatio tollatur, atque uterus Antispasmodicis & confortantibus specificis ad blandam disponatur requiem.

Medicamenta Calendis Junii ordinata.

No. 1. R. Δ r. $\odot$ ti δ . gr. v.
 $\odot$ ri Emet. Mynsicht. gr. j.
 Arcan. dupl. Mynsicht. gr. iij.
 Syr. d. squill. $\mathbb{Z}$ ss.
 ∇ foenic. $\mathbb{Z}$ j.

M. D. S.

Säfftelein zum brechen auff einmahl.

No. 2. R. ∇ . fl. Til.
 Ceras. nigr. ana $\mathbb{Z}$ iss.
 Epil. Lang.
 ê typh. cerv. ana $\mathbb{Z}$ ss.
 R. Castor. c. Menstr. volat. $\mathbb{Z}$ j.
 anodyn. Langelot. gt. XV.

Specif.

De Convulsionibus hyster. choream &c. 57

Specif. Cephal. Mich. Zij.

Succin. alb. ppt. gr. xiiij.

Syr. fl. ran. Zijj.

M. F. Potio D. S.

Verwährend Trüncklein öftters wol
gerüttelt 1. Löffel voll.

No. 3. R. Rad. Poeon. Zij.

Ireos fl. Zijj.

Fl. hyperic. mp. i.

Fol. s. s. f. 3v.

Sem. Poeon.

Foenic. ana. Zij.

Passul. min. Zij.

Incis. & contus. coqv. in s. q. ▽ font. us-
que ad remanent lb. I. D. S. Alterierend
und laxierender Tränck / von welchem alle
Morgen und Abend bey Schlaf-Zeit
1. Weinglasß warm zu nehmen.

No. 4. R. Rad. Poeon. Zijj.

Sem. Poeon.

C. C. ust. ppt. ana Zij.

Incis. gr. mod. M. D. S.

Species in ein Knöpflein zu binden /
und in 1. Maasß Bier zu hengen / wor-
von bey Tisch und sonst zu trinken.

Medicamenta d. 21. Junii prescripta.

No. 1. R. Pulv. Rad. Jalap. ℥℥.

Diagrid. gr. v.

▽ Cinam. borrag. ℥℥.

Jalap. rosar. ℥j.

M. D. S.

Purgier-Säfftlein auff einmahl.

No. 2. R. Rad. scorzon.

Poeon. ana ℥j.

Herb. Meliss. Salv. Artemis. rubr. Rut.
aa. mp. ℥.

Fl. hyperic. Poeon. ana p. ij.

Fol. s. s. s. ℥j.

Cort. Citr. Otia. ana. ℥℥.

Sem. foen. c. stellat.

Galeng. ana ℥j.

Passul. min. ℥i℥.

Incis. & Contus. coqv. in s. q. ▽ font.
usque ad remanent. ℥ ij. Colat. add. Sac-
char. clarif. ℥j.

D. S.

Sonderlicher Abführender Trank/
täglich früh Morgens 1. Weinglas lau-
licht zu nehmen.No. 3. R. Gum. galban. Acet. ad pult. form
solut. ℥i℥.

Therebinth. clar. ℥ij.

in quâ dissolv.

Pulv. gum. Tacamahac. ℥v.

anim. ℥ij.

As. foetid. ℥iij.

Lique-

De Convulsionibus hister. choream &c. 59

Liquefactis successive commisc.

Pulv. Myrrh. ʒß.

Pulv. Matricar. Artemis. ana. ʒij.

Sim. Dauc. ʒß.

F. L. a Emblastrum, cui illinatur.

℞ O Puleg.

Roremar. ana. ʒß. D. S.

Sonderlich stärck- und zertheilend
Pflaster auff den untern Leib zu legen/
ta tamen ut etiam umbilicus eodem tega-
r) und continuirlich zu tragen.

No. 4. *℞. Pulv. sternutat. virid. transmiss.*

Castor. gr. v.

M. D. S.

In wöhrenden Paroxysmo ein baar
Erbsen groß in die Nasen zu blasen.

No. 5. *℞. Bezoard. Miner. ʒj.*

Dnar. gr. iix.

Castor. pl. gr. xv.

Rad. helleb. nigr. ver. pl. gr. iv.

℞. Ol. anodyn. gr. iij.

M. divid. in duas part. æqual. D. S.

Sonderliche Pulver / welche allezeit
. Tage vor dem neuen Licht früh Mor-
ens 5. Uhr / wie auch in zwischen bey ver-
merckten Paroxysmo mit Linden-Blüth-
Wasser zu nehmen.

Deni-

Denique, & quod palmarium est, V. sectio in pede circà proximum Novi lunium instituat, primâ vice modica, postmodum verò ex consilio Medici eodem tempore reperatur. Interim non diffiteor omnimodam ab hoc malô liberationem non nisi tum, cum puella primâ vice tributum Menstruum solvere cœperit, esse sperandam.

CONSILIUM VIII.

De

CRANII VULNERATIONE CUM CEREBRI CONCUSSIONE ATQUE EC- CHYMOSI LETHALI.

Studiosus quidam egregiæ indolis ac Seruditionis, domo Sangerhausanus, circà Festum Pentecostes Lipsiâ Sangerhusam veniebat, relaxandi animi per ferias consuetas gratiâ, qui cum ibidem feriâ secundâ interfuisset splendido convivio, quod Officialis militiæ Saxonicae Electoralis, adornaverat, & Vino benè madefactus reversurus domum militi cuidam horâ undecimâ noctis obviam tenderet, fortè

forte fortunâ in tenebris à militis bombardâ offenditur, quod dum ægrè patitur, verbis minacibus saltem in militem invehit, dicendo, se olim cum in Gallis atque Italia castra Martis sequeretur, bombardam aliter gestasse. Alter autem qui nunc studiosum comitabatur, gladium in militem furibundus stringebat; quo viso, & saltu retrò facto miles sclopetum suum debito modo applicat, & cum dicto, *vol-*
en wir miteinander dran / illud animo è explodit, globulo Studiosi pallium & parietem a tergo ipsius penetrante. Hoc facto comes ejusdem perterritus salutis pedum celeritate consulebat, & aufugebat. Juvenis autem hic inermis manibus apprehendit militem, & in terram projectum pugnis egregiè pertundit, ad cōut manumissionem pacemque efflagitare rogeretur. Verum missò illo dum bonus iste Studiosus pileum suum quærirat, ecce impius miles inverso sclopeto, summo conatu illum bis ad aurem dextram & suprà oculum sinistrum percutit, ut actuum in terram attonitus corrueret, atque prolaberetur. Subito interim tumultu atque clamore factô, undique accurrunt vicini, & semimortuum in domum parentis,

rentis,

rentis deportant , ubi sopore & delirio quibusdam observatis , circa septimanam matutinam expiravit , antequam de accersendô Medicô , ut in ejusmodi perturbatione fieri solet , amici cogitarent. Post Festum , ut dicitur , ego velut conviva ab eodem Officiali ante octiduum Islebiæ ut Sangerhusam venire rogatus una cum Viro Experientissimô ejusdem Civitatis Practico Ordinario accersor , sequia præsens rerum status omne Medicum auxilium eludebat , judicium Medicum solummodò de lethalitate vulneris , id quod adstantes desiderabant , præmissa sectione & exploratione vulneris consueta , brevissimis hisce aperire placuit. Sangerhusæ d. 3. Junii. 1690.

RESPONSUM.

Propter ingentem Meningum & Cerebri ecchymosin post separatum cranium valde depressum , fractumque conspicuam , cujus frustula quædam in ipsam Cerebri substantiam adacta videbantur , vulneratus nunc vita defunctus , juxta dictamen artis , remediisque Chirurgicis hætenus notis , minime restitui potuit ,
cerebrô

erebro videlicet enormiter læſo & undique ſanguine ſuffuſo; licet a Trepano opportunè adhibito aliquid levanunis ſperare licuiſſet.

CONSILIUM IX.

De

PARALYSI.

Vir quidam ex Dynaſtia Schrapelau constitutionis corporis alias calidæ & ccæ, obaccedens ſenium, caloremque nativum languentem, multas cruditatesque humores excrementitios cumulaverat, qui demum in caput translati principum nervorum obſtruxerunt, & ita veram Apoplexiam, ſignis propriis, vertigine ſcilicet, oculorum caligine, membrorum torpore, præcedentibus produxerunt. Poſt Paroxyſmum exantlatum miſtri lateris paralyſis ſequitur, ita ut pharmacopæi cujuſdam in vicinia auxilium implorare fuerit coactus. Hic Medicamenta quædam ſubminiſtrat, ſpirum nempe Juniperinum, & unguentum: verum hiſce nihil proficientibus, meum tandem, cum fortè ipſi negotium quoddam

dam apud Venerandum Avum meum expediendum esset, afflagitabat Consilium postquam ultrà quatuor menses Paralyticus sinistro latere decubuerat. Quen præmissò Prognostico sequenti methodo tractabam. Islebiæ d. 5. Junii 1690.

RESPONSUM.

PRæsens malum utpote inveteratum & ab humore pituitoso tenaciter nervorum principio impactò ortum, omnimodam restitutionem vix ac ne vix quidem admittet, præsertim quia illi præsens Intemperies Melancholica, in quam ii qui sunt in juventute Cholerici, adveniente senectute admodum proclives sunt, favere videtur. Interim quia obstructio levior adhuc existit, sensuum atque loquelæ integritate hoc docente, curatio petita sic instituenda erit, ut humores viscerum prementes attenuentur, attenuatæ evacuentur, caput ipsum cum parte Paralyticâ specificis roboretur; Idque sequentibus ordine usurpandis.

No. I. ℞. Rad. Ireos. fl. Helen. acor. ver. ana. ʒss.

Fl. salv. Beton. ror. mar. ana. mp. j.

Stoechad. Arab. mp. ss.

Sem.

De Ascite Incipiente.

65

Sem. Anis. fœnic. stellat. ana. ʒij.

Passul. min. ʒß.

*Incis. & contrās. conqu. cum ▽. font. lb. iij. ad
consumpt. 3. partis colat. aromatizetur.*

Pulv. Cinam. ʒij.

Zinzib. alb.

Nuc. Mosch. ana. ʒß.

cubeb. ʒj.

trajiciatur per manicam Hippocratis D. S.
igestiv- Tranc / Morgens und Abends
halb Nösel warm zu nehmen.

No. 2. R. Mell. opt. lbß.

▽. font. lb. vi.

*qu. lento igne, donec non amplius spument. De-
cocto add. fol. salv. Puleg. Beton. hyss p. ana.
mp. j.*

*qu. ad consumptionem 4 partis. colat. calida aro-
matizetur.*

Pulv. Cinam. cort. citr. ana. ʒß. Gran.

paradys.

Cardamom. galang. ana, ʒj. Nuc.

Mosch.

Spec. diatrioxpiper. ana. ʒß.

ajiciatur per manicam Hippocrat. F.
tus clarus. D. S.

statt des ordentlichen Trinctens ben
Tisch zu gebrauchen.

No. 3. R. Mass. pillul. d. succin. Crat. 3ß.
Res. Jalap.

Dr. dulc. ana. gr. v.

Gl. volat. succin. gr. iß.

M. F. c. liqu. ʒ. fol. Tr. Pil. No. XV. asperg. pulv.
Cinam.

D. S. Abführende Haupt und Fluss-
Pillen Früh nüchtern auff 1. mahl zu
nehmen / und nach befinden alle 14. Tag
zu wiederholen.

No. 4. R. R. ʒ. helleb. VVed. 3ß.

~ Cephal. Buss. l. in defectu

liqu. c. c. succin. 3ß.

o. o. Mac. gt. j.

M. D. S. Eröffnende Haupt und Glieder
Mixtur / von welcher Morgens und
Nachmittag 4. Uhr 40. Tropffen mit
Bier / oder mit den oben gesetzten
Tisch-Getränk zu nehmen.

No. 5. R. Ras. ling. guajac. ʒv.

Cort. ejusd.

Rad. Helen. Pœon. Irid. fl.

Cort. Citr. sicc. ana. ʒj.

Incis. & Contus. diger. infus. ▽. font. tb. x. per
24. horas, postea coqu. Col. & edulc. sac-
char, & Cinam. q. s. ad gratiam D. S.

Schweiß-

Schweiß-Tranck zu verdünnung des
Beblüts / von welchen Früh und Nach-
mittag 4. Uhr. sechs Linzen warm zu
nehmen / und darauff zu schwitzen.

No. 6. R. ~ Paralyt. Mynsicht. ℥v.

Camph. ℔.

D. S. Spiritus, womit täglich 3. mahl
die gelähmte Seyte bey der Wärme wohl
zu reiben.

No. 7. R. Sapon. Venet. ℥ij.

Unguent. rubr. transmiss. ℥j.

℞. Sp. c. ℥℔

M. F. linimentum D. S. Nach gebrauch-
n Spiritu wohl warm zu appliciren.

Quæ medicamenta eventus felicior spe-
rimus concepta, quemadmodum mi-
nialio in loco degenti referebatur, Deo
Laus, secutus est.

CONSILIUM X.

De

ASCITE INCIPIEN- TE.

✓ Ir quadragenarius Mercator ex Co-
mitatu Mansfeldiæ conqueritur de

tumore ventrem inferiorem , pudenda , & pedes occupante , deque respirationis inter eundem difficultate : Urinam emittit paucam , subrubram , crudam , crassamque , appetitus ad olida languet , sitis ex adverso admodum affligit , vires sunt fractæ , faciei color pristinam gratiam maxima ex parte perdidit. Igitur à me tum temporis cum Venerando Avo fodinas Metallicas visitante petebat consilium & Auxilium : Id quod etiam statim sequenti die exaravi , & curationem hae methodo suscepi. Islebiæ d. 10. Junii, 1690.

RESPONSUM.

CUM ex relatione facta de Hydrope Ascite nullum ampliùs sit dubium, præterea in primis viis saburram vitiosorum humorum subsistere ex anorexia pateat: Ideò omnium primò curandum, ut copia earundem per evacuantia minuatur, reliquæ verò digerantur, atque successivè jam per diaphoresin, jam per catharsin ex corpore penitus proscribantur, medicamenta confortantia specifica interponendo, ut natura ipsa curationem, cæteroque molestam, adjuvare valeat.

Medicamenta sunt sequentia.

No. 1. R. ∇ . benedict. Ruland $\mathfrak{z}\beta$. D. S.

Liquor zum Brechen früh nüchtern
mit ein wenig Fleischbrüh zu neh-
men.

No. 2. R. Gri. Olati. $\mathfrak{z}\beta$.

facul. byron. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Ol. C. B.

Genist. ana $\mathfrak{z}\beta$.

M. F. Pulvis D. S.

Digestiv-Pulver Morgens und Abends
ein halb Quintchen mit einem Gläs-
lein Bermuth-Wein zu nehmen.

No. 3. R. Mass. Pil. Grear. Quere.

Resin. Jalap.

Gr. dulc. ana $\mathfrak{z}\beta$.

M. F. c. liquore $\mathfrak{z}$. fol. Gri. Pilul. No. XXI.

asperg. pulv. Cinam. D. S.

Chirurgier-Pillen nach gebrauchtem dige-
stiv früh nüchtern auf einmal zu
nehmen / und in einer Stunde ein
wenig warme Brühe darauß zu
trinken.

No. 4. R. L. Sanct. c. Cart. q. pl. Teratur in sub-

liss pollinem & irroretur liqv. A. fol. Gri.

diger. in vitro bene obturato, per 6. dies in B.

$\mathfrak{z}$. De hoc polline sumantur. 2. Cochlear.
plena, add.

Myrrh. elect. $\mathfrak{z}\beta$.

E 3

Rad.

Rad. Chin. sars. paril. ana ʒiʒ.

Liquirit. ʒj.

Cinam. elect. Cort. Winter. ana ʒʒ.

*Incis. affund. ∇. pluv. ferventis usque ad 3.
partem ℞. ℥. xij. Coqv. in B. M. fer-
venti in ahenof fermento optime lutato, &
tabula aeneâ teelo per horas 16. refriger. col.
per lint. & serv. in vitro benè obturato
(mit Börsel zu gestopffte) in Cella D. S.*

Alle Morgen ein halb Nösel warm zu
nehmen / und darauß zu schwitzen/
wormit der Anfang einen Tag nach
der vorigen Purgation gemacht wer-
den soll.

No. 5. ℞. Roob. Sambuc. ʒiiij.

Mithridat. ʒʒ.

Syr. Papav. Rh. ʒj.

∇. aur. Lang. q. s.

M. F. Elect. D. S.

Jedesmahl 2. gute Messerspißen mit
dem Holß-Trancß zu nehmen.

No. 6. ℞. Mastich. Succin. Oliban. ana ʒj.

Tacamahac. ʒij.

Lign. aloës. ʒiʒ.

Fl. Rosar. rubr. P. iiij.

Concis. & cont. gr. mod. D. in scatul. S.
Pulver mit welchem jedesmahl / nach
gehaltenen Schweiß die Tücher /
welche zum abtrockenen gehören/
wohl zu räuchern.

Diaphoresin hanc continuabit per octiduum. Interim semper post pastum mat 3ß. de Pulvere sequenti corroborante cum pane tosto, vino Malvatico inuncto, cujus usus per totum morbi decursum, cum primis debilitate virium urgente, quod purgantibus maximè evenire solet, extrà prandium & coenam etiam admodum proficius erit.

7. R. *Spec. diarrhod. Abbat.*

Diatrion. sand. ana 3j.

dialacc.

diacurcum. ana 3ß.

Margarit. Or. ppt.

Corall. rubr. ppt. ana 3j.

Sachar. Canar. 3j.

M. F. Tragea. D. S.

Stärck-Trieseneth.

In Principio autem Prandii & Coena sumat —. Ol. rectif. gt. v. cum aliquot ochl. Juris carniū vel vini absynth. post Octiduum Diaphoresi destinatum, sequentes Pilulas, interjectō tamen unius teriūsve diei spatio ut viribus, si fortè eandem prostratio adsit consulatur, deutiatur.

72 *Consilium X. De Ascite incipiente.*

No. 8. ℞. Aloës. violat. gr. vij.

Resin. jalap.

℞. ♂lat.

♂. diaph. indulcat. ana gr. vij.

M. F. c. Elix.

Propr. s. †do. Pil. No. XV. asperg.

Pulv. Cinam. D. S.

Veränderte Purgier Pillen bey Schlafzeit / nach gehaltenen mäßigen und aus weichen Speisen bestehendem Abend-Essen / mit kaltem Bier zu nehmen.

Deinde singulis diebus circa vesperam hoc fomento utatur :

No. 9. ℞. Herb. Salv. Beton. ana mp. iij.

Ror. mar. mp. j.

Bacc. laur. mp. β.

Juniper. mp. ij.

Concis. & Contus. M. D. S.

Species zur Bähung mit Wasser abzukochen.

Et cubitum iturus repetat dosin Electuarii N. 5. ordinati, atque alvo segniore existente, Pilulas præcedentes, quæ si fortè mitiores videantur, mane eadem dosis superaddi poterit. Quibus sedulo observatis effectum est, ut altissimo Medico. Sit Laus & Gloria, hic Mercator pristinam fa-

nita-

itatem, quemadmodum literis ad me da-
s ipsemet fatebatur, recuperaverit.

CONSILIUM XI.

De

ASCITE CONSUM- MATO.

Uvenis Mansfeldensis 26. annorum la-
borat hydropo complicato, ascite &
empanite, adest magna respirationis diffi-
cultas, urina perpauca, admodum tineta,
truda, crassa, cum sedimento rubro, fitis
inexplebilis, faciei color luridus, vires lan-
guidæ, & faciei, pectoris & brachiorum
signis macies. Qui auxilii impetrandi
gratiâ Islebiam delatus Me accedebat, re-
rens se antea febris ardente decubuisse, &
postmodum in horrendum istum tumo-
rem (una namque cum ventre & pedes
& scrotum cum virgâ instar prægrandis ca-
pitis intumuerant) incidisse. Ex quibus
indicavi febrim male curatam, plusve po-
tius ista durante, quam par erat, ab homine,
facto Medici fortè inobediente, fuisse in-
festum, unde serositates accumulatae vi-
cerum digestiorum tonum planè pro-

straverint. Igitur præmissis Prognosticis ad præsentem, quædam adhibui aliàs convenientia medicamenta. His verò nihil juvantibus tandem balneator, me dissuadente & discedente, precibus ægri commotus, vesicatoria cruribus adplicavit, irritum tamen effectum, ulceribusque exinde subsecutis vehementer rebellibus. Interim cum altius serperet hydrops, octavâ septimanæ à meo discessu paracenthesin, qua de antea audiverat à balneatore instituendam expectabat, quam cum imprudens ille tentare pararet, adstantes & propinqui rem potiùs differendam censebant, usque dum ego de novo vocatus accederem, meumque de ejusmodi anticipati curationis genere exponerem consilium: Id quod sequentibus quoque declaravi. Mansfeldiæ d. 15. Junii, 1690.

RESPONSVM.

Paracenthesin propositam in hoc subiecto atque sub his circumstantiis prorsus inconvenientem existimo, dissuadeoque siquidem metuendum, ne unâ cum aquis vita simul & spiritus exeant, ejusmodi enim operationes non nisi maturè viribusque adhuc sic satis integris locum inveniunt, taceo, exercitato artifice hic opus esse.

Verum

erum surdo, ut dicitur, narrabatur fabu-
: Scilicet urgebat illam ægrotus, adstan-
s & amici efflagitabant; Ideoque ex bal-
neatore prius quærebam, num & antea
usmodi aperturam administraffet? Ubi
videm is annuebat: sed dum modum,
lum instrumenta, dum locum perforan-
um ab ipso suscitabar, deprehendebam
um omninò, rudem & inexpertum exi-
ere. Proinde instrumentum, cultellum
delicet ancipitem parare jubeo, locum,
angendum designo, & præmisso sermone
Circumstantes, in periculosam & du-
am ad eorum petita seria consensi me-
elam, ægroto commune facto, ut animo
æsenti esse, Deumque sæpius in deplora-
s miracula fecisse, cogitare velit. Post hæc
erborum Celsi memor, *dubiam & pericu-*
sam curationem certa desperatione præstare,
orma præscripta perforare jubeo. Pun-
uram mox sequebatur aqua flavescent,
uam imposita cannula per vices educere
æcipio. Effluente sic aqua, & allevia-
onem ægroto sentiente, penes omnes,
maximè ægrum, maxima concipiebatur
ducia, & lætabundi cum lachrymis de-
radicabant inceptum opus. Ego verò
iscedens, balneatorem admonui, ut dili-
gen-

genter invigilet, atque decumbenti nil va-
 paucissimum potus indulgeat: Sed cum
 esset negligentior, putaretque nihil amplius
 subesse periculi, hydropico pro lubitu po-
 tum affatim concedebat; hinc nondum
 perfectè hepatis & mesenterii, obstructione
 deoppilatâ, viscerumque tono haud adeo
 corroborato, infelix recidiva sequebatur
 quæ, utpote sua radice deterior usque a-
 deò ægrotantem infirmabat, ut tertia à se-
 ctione septimana, admodum iterum in-
 tumefactus obiret.

CONSILIUM XII.

De

DOLORE AVRIUM IMMANI.

HOnesta quædam Matrona 50. anno-
 rum, mulier pia & benefica die
 15. Junij aurium, præsertim dextræ, inten-
 sissimò corripitur dolore, cum febre ad-
 modum magna, & quidem post commo-
 tionem nimiam Cœlo æstuante factam,
 dum videlicet in prædium suburbanum
 exiverat, affligentem. Quem brevi ces-
 saturum sperantes, nil præter vulgaria
 quædam adhibet: Auctò autem morbo,
 me

et tandem acersunt, Consilium & Auxilium exposcebant, Id quod sequentibus opus præstiti. Islebiæ d. 17. Junii. 1690.

RESPONSUM.

— Ausam vehementissimi acutissimique
— hujus doloris proximam in humore
pituitoso sanguine bilioso permixto quæ-
dam existimo, & quidem partim ob do-
res exquisitissimos, partim ob febrem
continuum atque ruborem faciei conspi-
um, quæ Symptomata tum demum sese
manifestaverunt, quando ab immodicô
etenus Tabaci per nares usu, quô ad-
modum delectabatur, pituita copiosa ad
cerebrum allecta, idem ad fluxiones reci-
endas mirum quantum disposuit, quam
inde obstructio inflammatoria circâ
partem adfectam subsequi facilimè potuit,
nihilac à nimio corporis motu atque fer-
ore aëris externi commoveretur, cum
immo sub constitutione hujus Subjecti
anguinea, Recordatus itaque *Aph. 891.*
ac. prælag. Morbum cilicet periculosum
se & mortem intendere, siquidem pro-
pter vigorem atque temperiem juvencu-
rum numero adscribi merebatur, & nul-
lantea aurium suppuratio adfuerat. Vi-
ribus

ribus interim apparenter adhuc constantibus, & pulsu æquali & magno existenti Prognosticum penes me erat dubium. In dicationibus autem haud cunctanter satisfactorius, obstructions primò solvenda judicabam, quod sequenti potiuncula cum Clysterem manibus pedibusque, urem maximè detestabilem vulgò habitam recusaret, effeci.

No. 1. ℞. ▽ fl. Acac. ʒj.

Citr.

rosar. aa. ʒß.

Cinam. borrag. ʒj.

Pulv. rad. falap. gr. vii.

Diagryd. gr. iij.

Arcan. dupl. Mynsicht. gr. v.

Syr. d. Cich. c. Rh. ʒij.

M. F. haustus D. S.

Laxier - Träncklein / wohl gerüttelt innerhalb einer halben Stunde zu nehmen.

Quâ leniter per diem septies purgata fuit. Vesperi Emulsionem refrigerantem & confortantem ordinavi.

No. 2. ℞. Sem. 4. frigid. maj. ana ʒß.

papav. alb. ʒj.

F. l. a. c.

▽ beton. Sambuc. Meliss.

fl. til. rosar. papav. Rh. aa. ʒj.

cord.

cord. frig. H. S. 3ß.

Emulſio, cui add.

Pulv. Bezoard. Sennert.

Antihect. Poter.

Ocul. 6. ppt. ana ʒj.

Syr papav. alb. q. s. pro grat.

M. D. S.

ſtärck- und Ruh beſörderende Milch/
von welcher öftters / ſonderlich gegen
die Nacht / wohl gerüttelt ein Wein-
gläßlein zu geben.

quenti die purgans ipſamet reiteratum
luit; A meridie verò Cucurbitulas lo-
Scarificationis applicare juſſi, ut & ano-
num hocce externum.

3. ʒ. ʒ. Medull. pan. Similag. in lact. mace-
rat. ʒiij.

6. Amyd. dulc.

pingued. anſer. ana q. s.

M. D. S.

ſchmerz- legender Uinſchlag mit Hänf-
ſen- Weir warm auff das Schmerz-
hafte Ohr zu legen / und öftters zu
wiederholen.

libus quidem dolor omnium applauſu
datus eſt, & per aurem fluere coepit ma-
teria

teria quæ magnam salutis spem præ se ferebat: Verum sextô die morbi (qui Medicis tyrannus audit) Epilepticus quidam insultus eandem corripiebat, & licet antepilepticis aliquantum reficeretur, & loquelam cum omnium admiratione reciperet, revertente tamen Paroxysmo & catarrhò suffocativò accedente, circà 5. matutinam placidè obdormivit, pulsu paulò ante utcunque laudabili. Ubi illud Sennertilib. 2. pr. P. 3. c. 2. verificari deprehendebam, Medicum diligentis circumspeditione animadvertere jubentis tum pulsum tam respirationem. *Sapis simè enim*, inquit, *qui bonum pulsum habere videatur subito moriuntur & suffocantur; & contra qui pulsum prævum habent, auxiliò aliquò adhibitò, aut flatu aut seroso humore discusso subito restituntur.*

CONSILIUM XIII.

De

ULCERE VESICÆ ORIFICII.

Persona Nobilis Viri Generosi haud procul ab urbe degentis Coniux 46. annorum, constitutionis antehac quidem

em succi plenæ , nunc verò admodum
torbosæ biliosæque , continuis excru-
tata capitis doloribus , dentium modò,
modò oculorum , modò pedis dextri,
ephritide præterea & variis uteri affecti-
us , utpote mensium suppressione &
molâ â longò tempore laborans , per ali-
quot annos multum perpeffa est; hæc nu-
errimè & me advocari curabat , cum se
avidam putaret & deliquia animi cre-
errima , sanguisque ex utero confer-
m manans abortum minarentur , inse-
quente verò mox massâ carneâ cum venâ
sanguini grumoso involutæ , unde cer-
timè constabat , quod hætenus gesta-
m fuerit, non partum verum, sed molam
carneam , sanguinemque grumosum ,
ermanicè ein Blut-Schütt / fuisse. Da-
igitur actutum haustu ex aquis Cordiali-
is , pulvere Bezoardico, Margaritis &
oralliis præparatis composito, sacculis-
de sale tosto, milio & furfuribus reple-
externè adhibitis , dolor & indè de-
pendentia animi deliquia remittebant ,
terusque â massa illa carnea , ulterius,
andè tamen repurgabatur. Viribus
ululum recollectis , aquam vitæ mulie-
m cum aqua Cinamomi, borrag, & Pu-

legii ordinavi, balneumque ex herbis utrinis conficiendum jussi, quibus initio remittere videbatur affectus: Verum postquam urina cum sedimento farinaceo vix de foetere inciperet, ipsa perterrita, quam mali subesset ex me sciscitabatur, ulterioremque opem expetebat, quam juxta nominem sequentem tit. instituere placuit. I. lebiæ d. 28. Junii. 1690.

RESPONSUM.

HAud levis suspicio est, adesse imprecensurarum ulcus vesicæ atque uterique id quod præter recensita ulterius dolore intensissimi circa pectinem cum regurgitatione ad pectus sine intermissione excruciantes, alvique excrementa foetida & viridia confirmant. Ex quo malum hoc periculosissimum videtur, cum Hippocrates *Aph. 43. Coac. præ sag. asserat: Quibus prodeunte egestione biliosa ad pectus morsus & amaritudo sentitur, malum.* Ideoque in statu tam ancipiti tentandum est, quantum adhuc medicamenta abstergentia consolidantia, anodyna & confortantia valeant. Cui scopo sequentia inservire poterunt.

No. 1. R. Rad. Alth. sars. paril. ana ʒß.

Cichor. hort. polypod. ana ʒiij.

Herb. agrimon. scab. ana mp. j.

Fl. hyperic. papav. Rh. ana mp. ʒ.

Cicer. rubr. ʒß.

Bacc. Alkekeng. ʒiij.

Sem. 4. frigid. maj. ana. ʒß.

Viol. ʒiß.

passul. min. ʒiß. Incis. & contus. coqu.

f. q. ▽. font. Colat. R. ʒ. ʒ. ʒ. D. S.

Stündlich ein Wein-Glas warm zu
nehmen.

No. 2. R. nephrit. Amelung. ʒij.

Castor. s. ▽. volat. ʒß.

Anodyn. Langelot. ʒß.

M. D. S.

Urin-befördernde Tropfen / von wel-
chen alle 3. Stunden ʒʒ. mit dem vori-
gen Decocto zu nehmen.

No. 3. R. Therebinth. Venet. ʒß.

Lact. vacc. recent. ʒj.

Sachar. Thom. ʒij.

Vitell. ov. No. 1. M. F. Enema. D. c.

strum. & Vesic. D. S. Abstergiend
lystier warm zu appliciren / Morgens/
er Nachmittag 4. Uhr.

No. 4. R. M. Pil. Oar. Wildegans. ʒß.

Ex qua formentur Pilula N. X. D.

Schmerz-linderende Pillen alle Aben-
 2. mit ein wenig kalten Bier / oder
 bey erheischender Noth=alle 7. Stun-
 den so viel zu nehmen.

No. 5. 4. *Unguent. ex acet. lithargyr. 3ß.*

Mucilag. Sem. Cydon. 3ij.

Camph. 3ß.

M. D. S. kühlend= und Schmerz-lin-
 dernd Sälblein / mit welchem die Nie-
 ren und der schmerzhaftste Ort öftters zu
 bestreichen.

Quibus postquam paululum vires denuò
 acquisivisse videbatur, ulteriorem medi-
 camentorum continuationem abhorre-
 re coepit, putans nihil amplius subesse peri-
 culi. Verum cum malum recrudesceret
 & in viciniâ rusticus quidam medicaster
 cum adplausu vulgi praxin exerceret, il-
 lum animo novitatis avido accersi curabat,
 eò magis, quod intrâ 14. dies sanitatem
 ex assè restituendam ægrotae promitteret,
 morbo levi ipsam laborare asseverans.
 Iterò scilicet nigrò in ventriculo (die
 schwarze Gelsucht in dem Magen.)
 Quo monstro Medico cum nihil juva-
 minis persentisceret, meum iterum Con-
 silium

ium repetiit, sed frustra. Siquidem medicam curationem recusans, injectiones scilicet in vesicam, doloribus tandem confecta exspiravit.

CONSILIVM XIV.

De

GUTTA SERENA

Uvenis 25. annorum, Metallicus Islebiensis, constitutionis Melancholicæ, conqueritur de insigni visus diminutione, oculorumque caligine, qui tamen nisi omnino & sani apparebant, pupillæ ræ, nisi quod admodum angusta essent, acus capitulum vix magnitudine superarent. A quo rogatus ut Consilio atque auxilio maturè ipsi prospicerem, causis ejus debilitatis probè examinatis, sententia præscripsi. Islebiæ d. 30. Junii. 1790.

RESPONSUM.

Ama vorsi sine guttam serenam incipientem hic latitare certum est, nam ab obstructione nervi optici, ejusdem angustatione ab humoribus viscosis

facta derivandam puto. Atque huius ætiologiæ velificatur dolor, quem ante passus est, valdè exquisitus, juxtà radicem oculorum, & in fronte propè supercilia. Scilicet humores isti ad nervos opticos decumbentes, compressione, & forte, ocrimonia, simul factâ corrosione nervis prædictis vim intulerunt, qui ex conato robore hosti irruenti resistentes, immotum convulsivum acti, ejusmodi dolorem excitaverunt; donec his devictis & fermè obstructis, ea de quâ nunc sermo est, visus imminutio invaluit. Curationem igitur tit. minus methodicam & accuratam instituere mihi haud integrum erat, cum hoc Subjectum continuò exerceretur laboribus metallicis, & aërem subterraneum minus salubrem quotidie haurire cogeretur; Interim tamen ipsi dedi & quidem iteratis vicibus aquam benedictam Rulandi, sic præeunte & docente Capivaccio ex Paulo Ægineta, ut materia angustans commoveretur, quia simulac effixam sedem adepta est, visus restitutio frustra tentatur. Deinde venam Cephalicam secari jussi, quam sequentium Pilularum Cephalicarum usus subsequetur.

No. 1. R. Pil. d. succin. Crat. ʒß.

Refn. Jalap. gr. XV.

Extract. L. Aloës.

ʒ. ana. ʒj.

M. F. c. liqv. ʒ fol. ʒri.

Pilul. ex ʒj. N. XV. asperg. pulv. li-
quirit. D. S.

Leitföhrende Haupt=Pillen alle Abend
bey Schlafzeit 15. zu nehmen / und
damit 8. Tage anzuhalten.

ostea vena frontis secabatur , & quidem
a , ut ante incisionem fascia collo cir-
cumdaretur & constringeretur , usque ad
conspicua admodum venæ prædictæ ele-
vationem , qua apparente fascia subito rur-
is relaxatur , idque iterum atque iterum ,
quo magis per ejusmodi motum recipro-
um humores obturantes concutiantur
attenuenturque. Porro talem trageam
ophthalmicam ordinavi.

No. 2. R. Mastich. Elect. ʒß.

Fol. Euphras. rut. ana mp. ij.

Sachar. albif. ʒiij.

M. F. Pulvis. D. S.

Allezeit bey Tisch 2. starke Messerspißen
trocken / oder mit einem gerösteten
F 4 und

und in Wein geweichten Semm
Schnitt zu nehmen.

Loco potus ordinarii commendavi dec-
ctum lignorum dilutius cum multo foer-
culo paratum ; Externè verò sequen-
tebatur Collyrio.

No. 3. R. ▽. rosar. tßß.

chelidon. maj. ℥iij.

Tut. ppt. ℥ij.

Caryophyl. contus. No. X.

Nuc. Mosch.

Zinzib. ana. gr. v

Camph. gr. iij.

bulliant leniter: in colat. dissolv.

Ol. alb. gr. iij.

M. filtr. D. S.

Gertheilend Augen-Wasser / von wel-
chem des Tages 3 mahl etliche Tropf-
fen in die Augen fallen zu lassen /
auch solche damit auszuwaschen /
worauff man aber wenigstens ein
viertel Stunde sich des Lichtes ent-
halten muß.

Tandem præscripsi sternutatorium ex pul-
vere viridi transmissio , & masticatorium
ex granis Paradisi , Cubeb. Cardamom.

foen.

en. anis. Mac. Nuc. Mosch. &c. Quibus
dulò usurpatis & continuatis, res eò re-
lit, ut visu optimè recuperato, solus, cum
teà ab aliis duceretur, ambulare, Deo sit
aus, potuerit.

CONSILIUM XV.

De

VISUS DEPRA- VATIONE.

Conqueritur jam per quinquennium
Vir Nobilissimus Rei Metallicæ in
Comitatu Mansfeldensi Administrator,
Imperamenti quadantenus Melancholici
etera optimè sanus, de Symptomate
ulorum, quod modo sequenti coepisse,
adhuc persistere, retulit. Nempe licet
tionibus omnibus animalibus ab incun-
tate integris & salvis, singulari visus
umine cumprimis, conformatione &
uctura oculorum eleganti præditus fue-
: Attamen post Studia intensiora, iti-
ra varia & periculosa, commissiones &
peditiones ab Illustrissimis Viris deman-
tas, ante biennium se depravationem
andam singularem visus deprehendisse,

propter impedimentum aliquot stabile
 tis ac fixum, quod sibi inter objecta omni
 oculosque, domi æque ac foris, manè
 serò, ante & post cibum, eodem semper
 modo observari imaginabatur. Cujus ma
 li cognitionem & curationem, quemadmo
 dum desiderabat, consilio sequenti
 delineatam ipsi communicavi.

Islebiæ d. 1. Julii, 1690.

RESPONSUM.

QUò nobilior est ipsa videndi actio,
 comparetur cum reliquis omnibus in
 corpore humano, & maximè admiranda
 si spectus mirabilem oculi structuram, tam
 in paribus continentibus, quam conten
 tis observabilem: Eò difficilior morbo
 rum & Symptomatum, Nobile hoc Orga
 non assilgentium meritò judicatur cogni
 tio & curatio: Quippe hîc sæpè hæremus
 in causarum legitimarum in primis interna
 rum investigatione, quæ à sensibus remo
 tiores, sæpenumero non nisi conjecturi
 discerni possunt, quemadmodum in præ
 senti casu quoque videmus. Videlice
 meritò quæritur, quænam sit hujus depra
 vatæ actionis causa? cum nihil omninò
 vitii in ipsa oculorum structurâ externâ ap
 pareat, humoribus nempe & tunicis opti

nè constitutis; Unde necessario consequi videtur, culpam vel in Spiritus visivos, vel in oculos nervos opticos rejiciendam esse. Sed quod Spiritus attinet, ab iisdem solum hoc vitium derivari non poterit, quia illud obaculū pro abundantia & defectu, puritate & impuritate non mutatur, sed constans & invariabile inter objectum & oculum ipsum apparenter permanet. Porro intricata quæstionis res est, quæ inter modernos practicos in utramque partem ventilatur, an scilicet talis depravatio visus, qualis hic describitur, Spirituum visivorum crassitie & obscuritati, an vero humoribus tribus oculum constituentibus, imputanda sit: Ubi sanior illorum sententia habetur, qui statuunt, læsiones visus, maximè in Juvenibus & vigore ætatis constitutis, poti' in humorum diversimodè affectuum constitutionem p. n. reponendus esse. Etsi enim propter vaporum admistionem spiritus visivi impuri & obscuri reddi possint, ideoque Phantasmata & idola varia, muscæ culices, filamenta lanarum, telæ aranearum, cateculæ vel nubeculæ oculis obversentur: Attamen cum in præsentī casu illud interveniens stabile sit & perpetuum, in hanc ferme formam, dextri oculi X; sinistri

Quæ interdum conglomeratur in humorem modum; Non in spirituum impuritatem primario & proximè, sed in pituitosum & mucilaginosum, tenue tamen & subtile, & quod ex reflexione spirituum splendorem quandam & irradiationem admittat excrementum, quod per nervos opticos in basem cerebri, humori aqueo communicatum est causam hujus depravationis propriam rejicimus. Quod ad causas externas, earum superius facta est mentio, scilicet peregrinationes difficiliore, inordinata victus tam quantitate quam qualitate vitiosi ratione lucubrationes & Studia nimia, cruditates, humorumque crassiorum in toto corpore, capite præcipuè collectio & ad oculos defluxus, primas hic tenent. Unde Prognosticum facilimè colligitur, affectum hunc non esse negligendum, utpote ad suffusionem sensim sensimq; tendentem, quam verò præservare, quàm curare præstat, quod quidem hoc tempore commodissimè fieri poterit medicamentis evacuantibus & alterantibus methodicè usurpatis. Ratione universalis evacuationis, tum quoad purgantia, tum quoad V. S. utilissimum erit, si Nobilissimus Vir præscriptas sub litera A. species vini generosi Rhenani

mani mensuris duabus immergat, & ad
præparandum humorem, post offulam
sumtam manè intrà octiduum ebibat.
Octiduò dictò, & primâ Lunæ quadrâ e-
pssis, horâ 5. marutinâ sumatur haustulus
terâ B. præscriptus, vel si placet Extracta
idem præscripta, redigantur in Pilulas
um prodio pisorum deglutiendas. Qui-
us præmissis de V. S. cogitandum, quæ
ertiôâ purgatione die in dextro brachio,
arca tamen & non ultra $\frac{3}{4}$ v, administre-
ar, & scarificatio fortior & profunda sa-
s, singulis mensibus triduo post plenilu-
um diligenter observetur. Tum de-
um particularis curatio succedet, si intrà
ctiduum Pilularum Capitalium sub lit.
C. septem vel novem ante prandium su-
nantur, & lixivio ex sarmentis vitium, si
opia datur, vel salicum, Vini & aquæ
artibus æqualibus parato, quôcum plan-
æ lit. D. notatæ decoquantur, Caput sin-
ulis mensibus circâ novilunium, brevi
nte somnum lavetur, & linteamine fumo
ssimigii lit. E. imbuto optimè detergatur.
Topica externa quod attinet, etsi eorum-
em actio in partes internas oculorum a-
ud multos in dubium vocetur, experien-
ia tamen testatur, non sine fructu eadem
fuisse

fuisse adhibita, ex quorum farragine sequens aqua lit. F. oculis instillata, cum insigni effectu, usurpabitur. Nec inconueniens erit, si vir Nobilissimus de Electuario lit. G. manè & vesperi quantitatem ad instar Castaneæ sumat. Sacculi ex herbis convenientibus formentur, qui cum aqua & Vinô cocti sæpius dedie calidè applicentur, pro discutienda, attenuanda & absumenda materia. Præscriptorum usu adsit benedictione sua coelitus Jehova.

Series formularum communicatarum.

Lit. A. R. Herb. Beton. mp. j.

Euphrag. mp. ss.

Fl. Anth. Pæon. ana P. j.

Fl. Calendul. Thym. ana P. j.

Epithym.

Stœchad. Arab. ana ʒij.

Nuc. Mosch. No. j.

Crem. Or. ʒiʒ. Incis. & contus. D. in sacculô ex Synd. rubr. S. Species ʒii 2.

Maas Wein.

Lit. B. R. Extract. Panchymagog. ʒi.

Diacartham. ʒij.

▽. beton. ʒj. Rosar. ʒij. Cinam. borrag. ʒj.

Sachar. Canth. alb. ʒiʒ.

M. F. haustus. D. S.

Purgier-Träncklein / auff einmahl.

Lit.

it. C. R. M. Pil. Luc. major.
minor. ana ℥j.

Extract. Diacartham. ℥℞.

M. F. c. liqv. ☞ fol. Qri. Pilulæ minores.

D. S. Abführende Haupt-Pillen.

it. D. R. Herb. Euphras. Major. ana mp. ij.

Fel. Laur. Melilot.

Summitat. Ror. marin. ana mp. j.

Rad. Asar. Valerian. ana ℥j.

Sars. paril.

Sem. foenic. anis. ana ℥℞.

Incis. & gr. modo contus. D. ad chartam.

S. Species zur Haupt-Lauge mit halb Wasser und Wein zu kochen.

Lit. E. R. Benzoes. Mastich. Thymiam. ana ℥j.

Succin. alb. Styrac. calamit.

Fl. rosar. rubr. ana ℥℞.

Incis. gr. modô M. D. S. Raucher-Pulver.

Lit. F. R. Herb. Euphras. foenic. rut. Chelidon. maj.

Verben. ana mp. j.

Fl. Anth. mp. ℞.

Sem. Anis. foenic. Carvi, Siler. Mont.
ana ℥℞.

Rad. Calam. arom.

Myrrh. aloës. Thur. Mac. ana ℥℞.

▽ fra

▽ fragor. Leucoj. fœnic.
Vin. Malvatic. ana. lb. ij.

Incis. Incidend. macerentur per Octidum & postea Œtur. D. S. Augen-Wasser.

Lit. G. ℞. Sem. fœnic. Anis. Siler. Mont. ana ʒi.
Piper. Zinzib. Cinam.
Rad. Chelidon. Irid. fl. ana ʒi.
Fol. Hysop. Puleg. ana mp. ʒ.
Fl. Anth. Tanic. ana P. j.
Mosch. Ambr. gryf. ana gr. iv.

M. F. c. Syr. d. Cinam. q. s. Electuarius
D. S. Kräftige Haupt-Lattwerge.

CONSILIVM XVI.

De

OPHTHALMIA SICC- CA CVM PVERYGITO.

PUella 14. annorum, temperamenti sanguinei, laborat gravi inflammatione utriusque oculi, cum tumore palpebrarum, atque bulbi ipsius rubore insigni, doloreque acutissimo, unde simul obscurato apparebat pupilla, præsentē nubecula satis conspicua, Quæ cum visus imminutionem

em non contemnendam minaretur, imò
olorum sævitia, medicam opem quam
aximè exposceret, Pater ejusdem Me in
onsilium adhibebat, enixè rogitans, ut fi-
m ab hōc liberarem malo. Quo fine
quenti methodo, causas inflammationis
hoc Subjecto respiciente, curationem
oriri placuit.

Islebia d. 3. Junii 1690.

RESPONSVM.

Ubio procul hic affectus præsupponit
sanguinem qualitate & motu pec-
item: Illud ex dolore oculorum capi-
que: Hoc ex tumore inflammatorio
ncluditur. Etenim si contingat sangui-
n per Rhevmatismum derivari ad ocu-
ibidemque stagnando accumulari, fit,
arteriolæ nimium expansæ, unà cum
tibus quas transeunt, mollioribus, tumo-
inflammatorium concipiant, qui hac
one optimè ab abundantia sanguinis
riculari, motu inordinato procurata,
venisse dicitur. Dum vero simul M.
articulis seroris falsis abundat, dolores
ti percipiuntur necesse est, quatenus sa-

lia meningibus nervisque opticis impactu molestas arrosiones moliuntur. Causam antecedentem statuo plethoram totius corporis, cum aliquali Cacochymia serosa & xiviosa, ut & angustiam venarum, per quam menstrua fluere debent, respectivè majorem, quæ impedit, quo minus sanguis crassior penetrare queat, quin potius regurgitando ad oculos confluat. Sic etiam in hoc Subjecto ipsa conformatio oculorum nativa multum ad ejusmodi malum confert, quando puella oculis grandioribus & extra prominentibus prædita est, qui verò calidioris & humidioris sunt constitutionis, venasque ampliores habent, ideoque apti ad sanguinem affluentem facile suscipiendum. Quare primum purgans appropriatum, deinde collyrium præscripsi, quibus diligenter usurpatis, melius quoque se habere coepit: Verum immaturo medicamentorum neglectu, cum fortè ab aëre externo, ventoso, pluvioso & frigido offenderetur, recidivam passus est, quâ factâ, collyrium datum diligenter rursus adhibent parentes, sed intempestivè, videlicet revulsionem per alvum neglecta, unde sequebarur pupillæ quasi corrugatio, partium contractio, & humorum con-

De Ophthalmia sicca cum pterygio. 99

condensatio, adeò ut quasi pterygion nunculo sit obductum, visum omninò interpiens. Igitur svasi, ut à Collyrii usu ac vice abstinerent, oculos verò lacte mubri recens mulctò lavarent, hâc cautelâ, e, si oculis de lacte quid instillaverint, idutius eis inhæreat, sed aquâ fœniculi rursus eluatur. Vesicatoria post aures applicare jussi, præmissis tamen universa- bus, præsertim vomitoriò, quod hoc in fectu sæpius proficuum expertus sum : onti & temporibus Cataplasinata de al- amine ovi adhibenda, & tandem inflam- matione sedata, sanguineque derivato, ollyrium oculis denuo instillandum dixi, uibus omnibus adhibitis, pristino optimo- ae oculorum vigori, Deo sit Laus, re- tuta est.

Series Medicamentorum Ordinatorum.

No. 1. R. Extract. Rhabarb.

Resin. Jalap. ana gr. v.

℞. dia. hor. indulc. ℞.

M. F. c. R. ℞. Qris. q. s. Pilula No. XV.

asserg. pulv. Glyzyrrhiz. D. S.

urgier Pillen auf 1. mahl früh Mer- gens zu nehmen.

No. 2. R. Sachar. Canth. alb. ℞.

teratur in vase stanneo usque ad livorem
c. Cochleari vel pistillo lapideo, tritum
adde.

Tut. pt. ℥ss.

Gl. alb. gr. iij.

√. plautag. rosar. ana. ℥j.

Euphras. foenic. Chelid. maj. ana. ℥ss.

M. D. S.

Augenwasser / von welchem öffters wohl
gerüttelt etliche Tropffen in die Au-
gen fallen zu lassen / und mit Lüchlein
über zu schlagen.

Præterea Cataplasma ex foeniculo cum
mica panis similaginei in lacte coctis, sæ-
pius calidè oculis imponebatur.

CONSILIUM XVII.

De

ALVI PROFLUVIO
OCTENNALI EX ULCERO-
SA DISPOSITIONE INTESTI-
NORUM.

Officialis bellicus Brandenburgicus,
vix 40. annorum, temperamenti
Cholericum in ejusmodi intemperiem trans-
mutati,

De Alvi Profluvio Octennali &c. 101
utati, conqueritur de molestissimo
Octennali alvi profluvio, appetitu ali-
quantum dejecto; omnium membrorum
anguore, eorumque marcore & tabe.
Qui cum per octennium non modo varios
medicinæ peritos, sed etiam tonsores,
empiricos, carnifices, & sagas in Consi-
lium adhibuisset, tandem meum quoque
auxilium imploravit, familiaritate, quæ
si cum Venerando Avo meo intercede-
ret, occasionem subministrante. Cui
petito licet ægrè assurgerem, utpote to-
tus corporis oeconomia insigniter debili-
tata, & ferè destructa, precibus tamen
suis victus, tali ratione curam inchoa-
vit. Islebiæ d. 5. Julii 1690.

RESPONSUM.

Agmen curationis ducat vomitorium
nostrum Polychrestum lit. A. præ-
scriptum, non tam evacuationis, quam
vulsionis gratia; Succedant pulve-
s confortantes & adstringentes spe-
fici aquis adpropriatis sumendi lit.
; Porro ventriculo succurratur pul-
vere peptico nostro lit. C.; ut & He-
patis regioni Cataplasma alterans lit.

D. atque hypogastrio Emplastrum & sacculi cum Vini & aceti partibus æqualibus cocti lit. E. F. applicentur; denique pro potu ordinario decoctum lit. G. inseruiat.

Medicamenta sunt sequentia.

Lit. A. R. ▽. benedict. Ruland. ℥℔.

fœnic. ℥℔.

D. S. Brech-Wasser auff 1. mahl.

Lit. B. R. Ebor. ust. ppt.

Trochisc. d. Carab.

☿. sigillat.

Lact. Δr.

Lap. hematit. pt. ana ℥j.

Oliban. Mastich. El. ana ℥℔.

Corall. rubr. ppt. gr. XV.

Sacchar. Canar. ℥ij.

M. F. Pulvis. D. S.

Stärck- und anhaltend Pulver / von welchen alle 5. Stunden mit ein wenig Brühe von Gersten Graupen 2. gnte Messerspißen zu nehmen.

Lit. C. R. Gran. Mastich. El.

Croc. ♂. solub. Saccharin. Willis.
ana ℥j.

Soccolat. Seviliens. ℥j.

Cubeb.

Cubeb. ʒj.

Cariophyl. ʒij.

Mac. ʒj.

Sachar. finiff. ʒß.

M. F. Pulvis subtilissimus. D. S.

Inhaltend= und stärckend Magen-Pul-
ver / von welchem jedesmahl eine
Stunde vor der Mahlzeit mit ein we-
nig geröstetem und in guten Wein ge-
weichtem Brod zu nehmen.

Lit. D. R. Pulv. fl. rosar. rubr.

Santal. rubr. ana ʒß.

Spic. nostrat. ʒj.

Farin. hord. ʒij.

M. F. c. Acet. & Vin. ana p. aqv. Cata-
plasma. D. S.

Deffters lausicht über die rechte Seite zu
legen.

Lit. E. R. Tacamahac. Ladan. Styrac. Calamit.

Massich. El. ana ʒij.

pulverifat. solv. igne leniss. in Thereb.
clar. ʒij. add.

Pulv. Cariophyl. Mac. Nuc. Mosch.

Cyper. rotund. ana ʒß.

Cer. q. s.

M. F. l. a. Emplastrum. D. S.

Inhaltend Pflaster auff den Unter-Leib
zu legen.

Lit. F. 4. Herb. Absinth. Menth.

fl. rosar. rubr. ana mp. j.

Rad. Calam. Arom. zedoar. Galang.
ana ʒij.

Aristol. rotund. ʒʒ.

Incis. M. & includ. 2. sacculis ex linteo & c. Vin. & acet. p. æqv. coct. alternatim calidè applicentur, horis vero intercalaribus gestetur Emplastrum antea præscriptum.

Lit. G. 8. Rad. Chin. ʒij.

Tormentil. Cichor. ana ʒj.

Concis. affund. ∇. commun.

Mens. VI. stent per 24. horas in digestionē, postea coqv. ad tertiam part. sub finem add.

Passul. minor. ʒiiij.

Cort. Winteran.

Cinam. El. ana ʒʒ.

Sem. fœnic. Anis, ana ʒij.

Iterum ebulliant. colat. D. S. An statt des ordentlichen Trancs zu gebrauchen.

Prætercà Essentia plantaginis nostra, secundum hanc parata descriptionem, interdum præcedentibus Medicamentis vel combinetur, vel interponatur, tanquam insigne Trauma-

travmaticum atque refrigerans in affectibus biliosis maximè proficuum:

R. Herb. plantag. recent. c. tor. mp. XL.

Minutissimè incis. mortar. lapid. contund. & exprim. succ. clarific. album ov. post trajiciat. per manic. Hippocr. Deindè per lentam evaporationem redigatur ad consistentiam Mellis, atque servetur.

D. S.

Reisende Essenz / von welcher 2. Quintlein / entweder Morgens mit ein wenig warmer ungesalzener Brüh / oder Nachmittags 4. Uhr c. 7. plantaginis zu nehmen / und damit anzuhalten.

que his Medicamentis aliquantum levaminis percepit, ideòque abiturus Berolium petebat, ut delineationem quandam morbi hujus ipsi communicarem, quo non tantum ipse, sed & alii cujusnam speciei fieri cognoscerent, quod etiam sequentem in modum feci. Licet hætenus nonnulli medentium voluerunt affectum præsentem esse dysentericum, alii hæmorrhoidalem, alii fluxum hepaticum: Ego tamen, sequentibus rationibus commotus,

illis assentiri nequeo, quia (1.) fluxus hepatici excrementa sunt instar loturæ carniū recentium, majorem habent appetitum dejectum, illō laborantes, & imprimis summam à carne nauseam; Hujus Subjecti autem excrementa aliquando parū à sanorum excrementis differunt, sæpiū purulenta cum sanguine nigricante aut florido mista excernuntur, comedit præterea & bibit, carnemque præ reliquis cibis omnibus adpetit. Neque (2) fluxum hæmorrhoidalem hic subesse, inde palàm fit, quod sanguis non secedat absque excrementis, nullumque aliud proprium hæmorrhoidum in ano signum appareat. Quare arbitror dispositionem quandam tenuium intestinorum, imò ipsius mesenterii ulcerosam hujus profluvii causam fovere, id quod partim excrementa, partim tormina circà umbilicum indicare videntur, quæ utique in causa est, quare nutritio, ventriculo uticunque optimè appetente, malè succedat, propter Chymum nempe materiā purulentā infectum, qualis ad nutritionis opus omninò inhabilis existit. Ex quibus sponte sua tale Prognosticum fluit, ingravescentibus scilicet hisce, tandem lentā, sed certissimā morte Subjectum hoc periturum.

CON:

CONSILIVM XVIII.

De

NEPHRITIDE SPURIA CUM SUFFOCATIONE HYSTERICA.

¶ Omina quædam, vidua honesta 46. annorum, Scorbutica, vitam solitariam æstamque agens, unde consueta purgatione menstrua citius justò subsistebat, acerrimis interdum conflictatur doloribus vrsi & Abdominis Colicam convulsivam ducentibus, urina rubra & crassa adin- sanguinis apparet, citrà tamen notabilem arenularum subsidentiam, cum potius solum rutilans latera vitri copiosissimè osidere & fermè incrustare deprehenditur. Cui in principiò ab aliis commenda- untur nephritica calidiora acrioraque, rte ob præsumptionem calculi formati in nibus hærentis: Sed ab his miserè ex- uciata in convulsiones hystericas & suf- cationes, ad quas jam antè valde pro- iviserat, tantum non continuas præcipi- batur, adeò ut adstantes perterriti sym- omatum vehementiâ, mortem instare utantes, meum implorare auxilium coge- rentur.

rentur. Advocatus Paroxysmò doloribus
tensivis miserè affectam deprehendi, ita-
tamen ut sub cruciatus dirissimo sic sati
adhuc sibi constaret: Ideoque sequenti
methodo curationem exordiebar.

Hebied. 9. Julii, 1690.

RESPONSUM.

Hanc personam minimè nephritide ve-
ra laborare, symptomata recensita
& infelix institutæ curationis eventus tes-
tantur, quin potius cacochymia totius
corporis scorbutica cum ipsius uteri pravâ
dispositione, à sanguine acido-viscido sub-
orta causam fovere videtur, hinc antispas-
modicis, & Tartarum resolutum partibus
membranosis nervosisque infixum, con-
tractionesque spasmodicas producentem
blandè educantibus, reliquias verò inci-
dentibus temperantibusque, res omnis
tractanda erit, & quidem habito respectu
simul ad Paroxysmum præsentem & ab-
sentem. Igitur ad Paroxysmum profligan-
dum talia ordinabantur.

No. I. Rx. ▽. Puleg. Cinam. borrag. ana ℥ß.

Essent. Castor. Liqu. C. C. succinat.

ana gt. xv.

R. Anodyn. Langelot. ℥ß.

M. D. S.

M. D. S.

In währendem Paroxysmo auff einmal zu geben.

It verò hoc Medicamentum felicius promanari possit, sternutatorio agrota, narius insufflato, excitetur, & hypochondria fasciis ligentur & constringantur, in extremitatibus etiam frictiones, necessitate urgente, aceto & sale instituantur, simul imponendo regioni umbilicali hoc Emplastrum:

Recepta 2. *Re. Vitell. ovor. No. VI. agitentur fortiter & commisc.*

Pulv. Cumin. Anis fœnic. ana ʒj.

℞. Express. laur. q. s. ad consistent.

M. F. ad ignem placenta mollis. D. S.

Schmerzlegend Pflaster auf den Unter-Leib.

Recepta 3. *Re. Sem. Milii. Cumin. Carei fœnic.*

Anis. ana q. s. ad sacculos 2. formandos.

Contus. consperg. ∇. vit. mulier. D. S.

Species in 2. Säcklein, u. thun / von welchen stätig eins ums ander wohl warm über das Pflaster zu legen / oder auch bloß zu appliciren.

quibus Paroxysmus leniebatur. Itaque ad sum fomitem morbificum extinguendum porro medicamentis utebatur.

No. 4. R. Rad. Cichor. hort. ʒß.

Glyzyrrhiz petrosel. ana. ʒij.

Rhabarb. El. ʒj.

Herb. Meliss.

Fl. Chamom. Rom. ana mp. ʒ.

Fol. s. s. s. ʒjß.

Agaric. trochscat. ʒß.

Sem. fœnic. ʒj.

C cer. rubr. ʒv.

Mac. Cinam. ana ʒij.

Incis. & contus. includ. nodul. ex
lint. rar. D. S.

Absührende und Mutter-reinigende Species zu einem Maas gelinden Wein/
von welchem alle Morgen eins bis
2. Weingläser / nachdem sich die
Operation erzeiget / lauslecht zu neh-
men.

No. 5. R. Rad. Asar. c. tot. Valerian. c. tot.

Herb. Chamom. Rom. c. tot.

Meliss. Beton. Puleg. Artemis.

rubr. ana mp. vj.

Bacc. Laur. Juniper. ana mp. ij.

Incis. M. D. S.

Species zum Bade / welches alle Mitta-
ge 4. Uhr 14. Tage lang / benebenst
vorigem Laxier-Tranck zu gebrau-
chen.

De Nephritide spuria cum suffocat. &c. 111

℞. Roob. Sambuc. ℥ij.
Mithridat. ℥℥.

M. D. S.

Schweiß-beförderend Electuarium, mit
etwas Wein/in welchem Cardube-
nedicten-Kraut geweicht worden/
allezeit vor dem Bade zu nehmen.

℞. R. L. nephrit. c. ℔. Or. parat. ℥ijj,
Bacc. Sambuc. ℥ij.

▽. Charesfol. fragor. ana ℥℥.

Cinam. borrag. ℥℥.

℥. ℔. dulc. gr. xv.

M. D. S.

Mixtur, von welcher alle Abend bey
Schlafzeit 1. biß 2. Löffel zu neh-
men.

Atque hæcenus sic satis benè cum hac æ-
rota se res habebat, reiteratis scilicet per
nam alteramve septimanam Medicamen-
superioribus. Posthæc præservationem
mandam à malo perpeffo meditabatur,
agitans, ut nonnulla hic scopo conveni-
tia Medicamenta præscriberem; Unde
imaria cura erat, quo fluxus menstruus
erum ipsi restitueretur, vel ad minimum
ordes uterinæ eluerentur quotidie, vide-
ret per Medicamenta incidentia & hyste-
ca specifica Cacochymia acido-viscida
rrigenda idonea. Igitur

No. 8. R. Aloës. Socotr. ℥iij.

Myrrh. El. ℥j.

Extract. Calam. arom. Card. benea
ana ℥℔.

Croc. gr. iij.

Rad. Gent. Aristol. long. Di
pramn. ana gr. v.

Rob. Bacc. Juniper. ℥℔.

Rad. Angel. pl. q. s. ad consistent. Pil.

M. F. Pilula ex ℥i. No. IX. D. S.

**Sonderbare Stein- und Mutter-Pil-
lulen / von welchen alle Morgen 7.
mit Poley oder Beyfuß-Wasser
zu nehmen.**

No. 9. R. R. Itis temperat. Wedel. ℥℔.

Liqu. F. fol. Gr. Elx. propr. s. acid.
ana ℥j.

M. D. S.

**Morgens mit Thee-Wasser / und Nach-
mittags 4. Uhr 50. Tropffen mit
dünnem Bier zu nehmen / welche
Mixtur auch zuweilen an statt der
vorigen Pillulen gebraucht werden
kan.**

No. 10. R. Pulv. Artemis. Puleg. Absynth.

Melis. Matricar. ana ℥iij.

Sem. Cumin. Angel. pulv. ana ℥j.

Gum. Galban. ℥ij.

Cer. & Therebinth. So. coct. rut. solut.
q. s. ad consist.

M. F. l. a. Emplastrum. D. S.

stärckend- und zertheilend Mutter-
Pflaster / von welchem etwas auff ein
Züchlein gestrichen / und stetig über
dem Unter- Leib getragen werden kan.

eterea diebus 9. ante consuetam aliàs
rgationem; menstruam quotidie co-
lear unum de sequenti Mixturâ Polychre-
in hoc passu assumat.

N. 11. R. *bacc. Sambuc. ex bacc. arid.* V.
parat. 3v.

Elix. uterin. Croll. 3ij.

Elaosach. Citr. ex pom. recent. pa-
rat. 3j.

M. D. S.

sonderbare Mixtur / von welcher täg-
lich nach Belieben ein Löffel zu nehmen.

que triduo ante menstruationem soli-
dam hisce Pilulis fluxum sanguinis
egregiè promoventibus utatur.

N. 12. R. *As. fætid.* 3ß.

Fæcul. Bryon. 3i.

M. F. c. R. 3. Gris. Pilula N. XV. obduc.
fol. O. N. 1. D. S.

Uezeit Abends 9. Uhr 2. zu nehmen.

H

CON-

CONSILIUM XIX.

*De*FLUORE ALBO
SIVE LEVCORRHOEA.

FOemina quædam honesta, mollicella & admodum venusta, Viri Amplissimi Conjux, 25. annorum, constitutionis frigidioris humidiorisque, vitæ sedentariæ, lacticiniis, fructibus horariis, balneisque ex aquâ frigidâ, æstivô maximè tempore, impensius dedita, conqueritur de profluvio uterinô albo, mucoso, diuturno, cum dolore lumborum, sed non usque adeò notabili, oculi sunt venerei, urina alba, tenuis, cum enæoremate divulso. Metuens igitur ne, sterile conjugium quod hætenus coluit, ab hac profluentiâ provenerit, eamque ob causam fortè marito ingrata fiat, quippe qui ingentem in modum prolem expetebat, me requisivit, auxiliumque Medicum imploravit. Islebiæ d. 20. Julii, 1690.

RESPONSUM.

Fluor albus est, quocum misera in præsentiarum conflictatur, dependens

densâ colluvie pituitosâ circa uterum congesta, atque stagnante, concurrente glandularum prostaticarum ibidem, & umbilicæ relaxatione, & respectivè obstructione, quam dolores modici in historiâ morbi allegati, confirmant. Ad quam Cacochymiam pituitosam, vitium diætæ, sicut ad debilitatem corporum glandulosorum sterilitas pertinax, valido utcunque marito dubio pro hætenus plurimum contulit, quippe in vulgus notum est, quantum puerperiarum expurgatio, fecundis mulieribus alias ad uteri robur, totiusque corporis foemini *veglav* contri-
buat. Unde haud vanus est ille metus, quem sibi concepit afflicta, de habituali in posterum sterilitate, cui etiam certissime demum cachexia se associabit. Ut autem ab eo, quo maximè peccatum est, nempe â diætâ curationem ordiamur, disuademus ratione victus omnia infrigidantia & humectantia, cum primis excessivè assumpta, ut lactucam, cucumeres, lac, caseum recentem, fructus horarios, emammata acida, saccharata, potum aquæ frigidæ, cerevisiam novellam, eamque opulentam, & tenuiorem, in qua decoquenda Lazarus portavit lupulum &

polentam, quietem somnumque longiore-
rem; Econtra utatur in cibis foeniculo,
cumino, salvia, rore marino, petro-
selino, anetho, reliquisque condimen-
tis aromaticis: Potus sit cerevisia optimè
defervefacta, lupulo imprægnata, gene-
rosior, tepida, &, quod præstat, me-
dicata, imò nec modicus Vini Hispanici
vel Canariensis, aut alterius medicati in
prandio & Cœna haustus nocebit: Motus
corporis procuretur, & exercitio sexum
fœmininum decente, crebrius indulgeat;
Videmus enim agrestes laboribus assuetas
mulieres, minus quam urbanas fluore al-
bo laborare. Deinde ex foro Pharma-
ceutico sequentia usurpet, Cacochymia
pituitosæ a verruncandæ, uteroque ro-
borando dicata specifica.

N. 1. R. Herb. Puleg. mp. ij.

Hyssop. Capill. Vener. ana mp. ℥.

Agaric. alliss. ʒij.

Fol. s. s. s. ʒiij.

Incis. coqv. ex ▽. font. part. 2. & Vin. alb.
tenuior. part. 1. usqv. ad. remanent. ℔.
j℔. Colat. fortiter expressa. D. S.

Ein abführender und Mutter reinigen-
der Tranc / auff drey mahl drey
Morgen nacheinander zu nehmen.

N. 2. R.

N. 2. R. Rad. Chin. ℥j.

Rub. tinct. petroscl. Eryng. ʒß.

Pimpinell. ana ℥iij.

Ireos. fl. ʒß.

Cariophyllat. Gallang. Zedoar. ana ℥ij.

Herb. Salv. ror. mar. beton. Chamadr. ana
mp. i.

Sem. Anis. fœnic. stellat. ana ʒiß.

ncis. & contus. D. in nodul. S. Säcklein
zu 3. Maasß guten Mosler Wein /
von welchen früh Morgens und bey
der Mahlzeit nach Belieben zu trin-
cken.

Quò exhausto iterum, & quidem paulò
fortius purgetur, sequentibus Pilulis.

N. 3. R. Aloës. Violat.

Gum. Galban. acet. solut. & inspissat.
ana gr. V.

ʒr. dulc. ʒß.

Ol. volat. succin. gr. iij.

Extract. Colocynth. gr. ß.

M. F. c. Elix. uterin. Croll. Pil. N. XV.

asperg. pulv. Cinam. D. S.

Durgier-Pillen auff einmahl früh nüch-
tern zu nehmen.

N. 4. R. Fol. ror. mar. mp. j.

oqv. in diplomat. c. mensur, 2. Cerevis.

H 3

tenuior.

tenuior. Colat. exprim. fortiter, de qua manè sumatur bonus haustus, & quidem calidè, & in prandio & coenâ pro luitu, & loco potus ordinarii: Cui decocto revera Polychresto, combinentur quædam externa glandularum uterinarum tonum restaurantia, utrumque roborantia, quo fine consultum crit, ut præsens subjectum per aliquot tempus cingulum satis latum ex pelle Cygni, vulturis, vulpis, felisve sylvestris, continuò gestet circà hypogastrium & lumbos. Tandem post cibum sequenti tragea cum pane tosto Vinoque inebriato utatur.

N. s. r. Nuc. Mosch. condit. & sicc. ʒij.

C. C. ust. ppt. ʒiʒ.

Corall. rubr. ppt. ʒj.

Croc. & t. adstring. ʒʒ.

Sachar. rosat. tabulat. ʒij.

M. F. Pulvis. D. S.

Allezeit nach Tisch I. starke Messerspiße
zunehmen.

Atque his fluor iste feliciter fuit refrænat.
tus.

CONSILIUM XX.

De

HÆMORRHOIDIBVS COECIS.

Vir quidam Amplissimus haud procul ab urbe degens, constitutione Melancholicus, annum 46. agens, aliquoties excretiones sanguinolentas cum dolore tensivo lumborum expertus, tandem conqueritur de verrucis sive tuberculis uris, uventibus summeque dolorificis, cum lassitudine & torpore totius corporis, ut & in excernendis fecibus alvis dolore exquisitissimo animi fermè dequium inducente. Cum igitur nec ambulare, nec sedere ob dolorum vehementiam, & loci affecti constitutionem possit, dies noctesque insomnes agens, me advocari jubebat. Simulac ipsum visitassem, constabat illum hæmorrhoidibus coecis excruciarì, quare sequentia adplicabantur. Islebiæ d. 25. Julii, 1690.

RESPONSUM.

D beneficii, quod natura in hoc Viro Nobilissimo antea, dum sanguis purus

unà cum excrementis alvinis striatim de-
ponebatur, molita est, nunc denuò ces-
sasse videtur, & quidem, quemadmo-
dum non levis suspicio est, ob sanguinem
crassum, acido-viscidum per arteriam
iliacam uterinam ejusdemque ramificatio-
nes capillares ad extremitatem ani excur-
rentes, sive vasa hæmorroidalia, eò de-
latum, qui cum propter loci insignem an-
gustiam promptè exprimi nequeat, ne-
que resorbeatur à Venæ portæ ramo sple-
nico, fit, ut arteriolæ prædictæ unà cum
tunica interna intestini recti in tumores
verruncales, sive mariscas attollantur,
atque hæmorrhoides cœcas externas con-
stituunt. Plura superaddere supervaca-
neum puto, quoniam infernales crucia-
tus remedia lenientia potius quam verba
nunc efflagitant. Ideoque sequentia t. t.
adhibebam.

No. 1. R₂. *Mucilag. Sem. Psyll. Cydon. ▽. rosar.*
fact. ana ʒj.

℞. *coct. rosar. ʒij.*

Pingued. Gallin. ʒβ.

Vitell. ovor. No. ij.

Ceruss. Plumb. ust. ana ʒj.

Camph. gr. ij.

Omnia diligenter conquassentur, teran-

tur

tur, & M. in mortario plumbeo, F. Epithema duplicatis linteolis aut conserptis filamentis tepide adplicandum, sæpiusque renovandum.

Quod calidis ac salsis humoribus circa anisphincterem exudantibus, & scaturiginem putidam in occidente molientibus refrigerio insigni erit, simulque accerbitatem doloris præsentissimè solabitur. Prætereà alvus servetur aperta, flatibusque stagnantibus via patula præstetur sequenti lenitivo, in forma fluida, quod hic apprimè notandum, composito.

No. 2. R. Passul. min. ℥j.

Fol. s. s. s. ℥jv.

☞. sol. ☞r. ℥ij. F. l. a. decoct. c. ☞. fant.

Colat. R. ℥v. in qua dissolv.

Mann. Calabrin. ℥ß.

Croc. At. c. ☞tr. parat. ℥ß.

M. D. S.

Eröffnender Trank stündlich 1. Weingläßlein laulecht zu nehmen / zuvor aber wohl umzurütteln / biß die Eröffnung erfolget.

Porro locus adfectus eluatur hoc decocto, & deinde inspergatur Pulvis sequens.

No. 3. R. Fol. Polygon. mp. j.

Fl. rosar. rubr. mp. ß.

Alum. ℥ß.

☞. plantag. tb. iß.

H s

Coqv.

Cogr. ad tertias. Colat. D. in fictil. S.

Reinigend und heilend Wasser / äusserlich zugebrauchen.

No. 4. ℞. Cort. aurant. ʒij.

fl. rosar. rubr. ʒj.

Cochlear. in Cliban. ustar.

Thur. ana ʒiʒ. pers. subtilissime instar

Pollinis. D. S.

Trocknend = Pulver gegen die Schärffe /
wovon nach dem Waschen etwas ein-
zustreuen.

No. 5. ℞. R. Castor. anodyn. ʒ. Gris. ana ʒj.

M. D. S.

Linderende und eröffnende Tropffen /
Morgens und Mittags um 4. Uhr 40.
mit Ehrenpreis = Wasser zu nehmen.

No. 6. ℞. Coriandr. ppt. ʒj.

Nuc. Mosch. Oliban. ana ʒij.

C. C. ust. ppt.

Succin. alb. ppt.

Cubeb. ana ʒʒ.

Mastich. El. ʒj.

Liquirit. ʒij.

Sachar. Can. d. alb. ʒij. pers.

M. D. S.

Allezeit nach Tisch ein halb Quintlein
mit geröstetem / und in rothen Wein
geweichtem Brod zu nehmen.

Diaeta

Diæta & victus sit attenuans & siccans, quia
 serositates salis simul abundare deprehen-
 duntur, & necessitate urgente, hisque
 medicamentis parum proficientibus, tan-
 dem de hæmorrhoidum apertura cogitan-
 dum erit.

CONSILIVM XXI.

De

AUDITUS DIFFI- CVLTATE CVM OPH- THALMIA ARTHRITIDE ET HERNIA INGUINALI.

Nobilissimus Vir sexagenarius, consti-
 tutionis siccioris calidiorisque, con-
 queritur de *Βαρυξία* quadã levi, de ophthal-
 miâ incipiente, de arthritide vagâ, & her-
 niâ inguinali, adest præterea pruritus mo-
 estus cum incalescentiâ vagâ, periodâ, ma-
 nuum & reliquorum membrorum, atque
 hinc metus insignis, ne prædicta Sympto-
 mata sensim cum ætate invalescentia, tan-
 tem malum immedicabile reddant, quod
 ut eò melius præcaveatur, placuit meum
 etiam inter reliqua Consilium audire; Lu-
 pens obsecundavi desiderio, & sequentibus
 causam

causam & curationem hujus affectus complicati exposui.

Islebia d. 1. Augusti, 1690.

RESPONSUM.

CAusam continentem prædictorum malorum omnium feri acrioris copiam, siue Tartarum resolutum per M. S. agitatum arbitror, qualem diathesin humorum ipsa ætas declinans, ad ejusmodi Tartareos humores generandos prona, sponte sua inducere experientia comprobabat. Idem testantur puritus & incalescentiam embrorum, ophthalmia, arthritidis, hernia inguinalis, & auditus difficultas, ex quibus priora acrimoniam salis, posteriora serosi laticis abundantiam insinuant. Nempe temperies Cholericæ id sibi proprium vendicat, quod, ubi ad senectutem perventum est, bilis inspissetur, M. que S. lentescat, atque in lixivium quasi commutetur, ex quo diathesis scorbutica Originem trahit. Neque putandum est, ac si vitii quidpiam organici in partibus recensitis subfit; Nam quod organon auditus concernit, sanè non apparet illud aliquo evidenti conformationis vitio, à causa externa violenta

De Auditus difficultate cum Ophthalm. &c. 125
enta orto laborare, sed cerebrum à sanguine seroso adeò est inquinatum, ut non sufficiat spiritibus animalibus subministrandis, quin potius nervus auditorius quadantenus comprimitur, aurisque interioris cavitas aëre flatulento abundat. Sic quoque serum istud una cum sanguine Chyloso, oculorum nutrimento inserviente ad oculos allatum, ibidem ophthalmiæ primordia, oculorum scilicet inflammationem dolorificam, citrà aliam eorundem culpam, in præsentia excitat. Porro dum serum tale à partibus principalioribus, ob vigorem adhuc integrum propulsum in partes exteriores respectivè debiliores, artus cum primis detruditur, particulis oleosis temperantibus, motuque vitali penitus orbatum, redit & lancinat illius acrimonia partes nervosas tamdiu, donec natura adhuc vegeta illud dissipaverit per insensibilem transpirationem. Et quid prohibeat, quò minùs herniam quoque eidem imputemus sero? Quippe constat à sanguine plus minùs aquoso depilitari robur peritonæi, ita ut per ejusdem processus, relaxatò frenò intestina facillimè in scrotum delabantur. Quibus ita senabentibus, Nobilissimus Dominus haud diffi-

difficulter Prognosticum ipse formare poterit, scilicet, si constitutio ista serosa acris non maturè alteretur atque evacuetur, malum quodvis ex recensitis oppidò in deterius ruituum, nempe nervus auditorius flaccescet cum insigni auditus læsione, ophthalmiâ perfecta subsequetur, ut & hernia intestinalis major, tandemque arthritis vera fixaque excitabitur, quod eò facilius citiusque fiet, seniô in dies ingravescente, ubi Spiritus morbo devicti non sufficiunt humoribus istis excrementitiis ex M. S. secernendis & evacuandis, sed ad membra atque juncturas semel præcipitados, ibidem intactos relinquere coguntur. Ne verò eventus respondeat prognosi, imprimis curandum est, ne motu corporis immoderato, nempe saltando, equitando, graviora pondera elevando, aut diuturna & immotâ statione, ulteriori & omnimodo prolapsui intestinorum occasio subministraretur. Deinde ad debellanda symptomata præsentia, ejusmodi quotidie utatur remediis, quæ ad acrimoniam salis fuliginosam mitigandam, humiditatem superfluam consumendam, & febrillarum relaxatarum tonum restituendum in Foro Medico hætenus celebrantur, quæ quidem tali ordine usurpanda.

De auditus difficultate cum Ophthal. &c. 127

No. 1. R. Aloës. Violat.

Resin. Jalap.

Dr. dulc. ana gr. vj.

Ol. volat. succin. gr. ij.

M. F. c. Elix. propr. f. acid. Pilula. No. XV.

asperg. pulv. Cinam. D. S.

Purgier = Pillen / wöchentlich einmal
früh Morgends mit ein wenig über-
schlagenem Bier zu nehmen / und sol-
ches 2. bis 3. Wochen nacheinander zu
continuiren.

No. 2. R. Rad. Sars. parill. ℥ij.

Cichor. hort. ℥ß.

Liquirit.

Ras. L. S. intenuis. pollin. redact. ana ℥j.

Ras. Ebor. ℥ij.

Hermodactyl. Visc. querc. ana ℥iß.

Passul. min. ℥j.

Cinam. El. ℥iß.

Lapid. pumic.

Ö. crud in Petia. ligat. ana ℥iv.

Incis. & contus. M. D. S.

Species mit 12. Maasß Wasser in einem
verdeckten töpffernem Gefäß bis auf
8. Maasß abzukochen / nachdem solche
zuvor 16. Stunden infundiret gestan-
den / von welchem decocto Morgends
und Mittags 4. Uhr ein halb Mäsel
warm zu trincken / und sich darauff zu
einem

einem gelinden Schweiß zu disponiren.

No. 3. R. Specier. diarrhod. Abbat. diatrion.
santal. diamb. ana ʒj.

diagalang. ʒj.

Mastich. El. perst. Cremor. ʒr. Oc. ʒ
ppt. ana ʒj.

Eleosachar. citr. expom. rec. fact. ʒij.

M. D. S.

Allezeit nach Tisch 2. Messerspißen trocken zu nehmen.

No. 4. R. So. Amygdal. Amar. ʒiʒ.
Spic. lasmin. ana ʒʒ.

M. D. S.

Morgens und Abends mit Baumwolle etwas hiervon in die Ohren zu legen/ oder auch einige Tropffen hinein fallen zu lassen.

No. 5. R. Unguent. alb. Camphorat. ʒiij.
Alumin. ust.

ʒ. Catech. ana ʒʒ.

So. momord. perfoliat. ana ʒj.

Succin. ʒj.

M. D. S.

Sonderbahr-anhaltendes Sälbleim täglich 2. mal aufzustreichen.

Quo

Quo illinatur regio inguinalis, in qua suspicio herniæ est, postea loco Emplastri glutinatorii, quod ob partem hirsutam hic applicabile non est, adaptetur fascia per aliquod temporis spatium gestanda, donec scilicet tumor omnis evanescat, tamen, ut prius imponatur post inunctionem sacculus speciebus ex semine perliatæ, salviæ & cumini ana paratus, denique contra ophthalmiam fiat Cataplasma ex Albumine ovorum mediante mastro aluminis in spumam agitato, & eidem in patella stannea, quod cum stupra cannabina nucha frigide imponatur, & siccatum renoveretur: Oculis verò immedicate adhibebit foeniculum cum mica papsi similaginci in lacte coctum, calideque positum.

CONSILIVM XXII.

De

HERNIA IN MULIERE.

Mulier quædam sexagenaria ingenti laborabat per 12. annos hernia intestinalis: levi tamen cum molestia, quod intestinalis prolapsa facillime reponere pote-

rat : Sed cùm nuper nimium se commo-
visset, intestina tantò cum impetu rursu
prolabebantur, ut repositionem non mo-
dò non admitterent, verum & ingenter
conciperent inflammationem, quan-
immanissimi consequebantur dolores
quibus procul dubio fuisset extincta, ni-
ego, in consilium vocatus, ejusmodi
medicamentis subvenissem. Islebiæ c.
5. Augusti 1690.

RESPONSUM.

Prima intentio curativa dirigebatur a
inflammationem sedandam : Altera
ad intestina prolapsa emollienda & repo-
nenda : Tertia ad intestina reposita in
locò & situ convenienti retinenda. E-
quidem.

N. 1. R. ▽. fl. *Acac. foenic. Cerasor. nigr. po-
tulac. ana ʒj.*
cord. frig. H.C. rosar. rubr. ana ʒj.
Qtr. dulc. ʒß.
carm. Sylv. ʒij.
Oc. ʒ. ppt. Ansihect. Poter. ana ʒß.
Qtr. Cat. ʒij.
Syr. Rub. 1d. ʒß.
Land. Op. gr. j.
M. F. portio D. S.

Alle halbe Stunden wohlgerüttelt 1.
Löffel voll zu nehmen.

opicum autem emolliendis intestinis &
oloribus lenientibus accommodatum,
at Lac recens cum baccis caprillis deco-
um & continuo in formâ Cataplasomatis
lidè impositum, quo feliciter intestina
ponebantur, cum antea, varia deco-
a emollientia frustra essent adhibita. His
que retrò pulsus, tali linimento ite-
tum prolapsum præcavere studebam,
à cum decoctô & mixtura interna si-
ul assumenda, quibus etiam pristino
tui fuit restituta.

N. 2. R. Unguent. ex †. lithargyr. ℥ij.

‡r. subtilis. ps.

Cret. subtilis. ps. ana ℥ij.

▽. rosar. ℥j.

M. diligentissime. F. liniment.

D. S.

sonderbar anhaltendes und kühlendes
Sälblein / täglich 3. mahl aufzu-
streichen.

N. 3. R. Rad. Acor. Aron. aquat. torment. con-
solid. maj.

I 2

plantag.

plantag. ana ʒß.

Galang. min. ʒj.

Herb. Veronic. Prunell. vinc. pervinc.

Pyrol.

Herb. sanic. virg. aur. pilosell. hernia
crass. maj. ana mp. j.

Fl. rosar. rubr. balauft. ana P. j.

Sem. perfoliat. Cumin. ana ʒß.

Cariophyll. Cinam. Mac. Nuc. Mosch
ana ʒij.

Incis. & contus. coqu. c. Vinò tenui in diplomate
colat. clarif. add. Sacchar. finis. ʒiiij. D. S.

Täglich 2. mahl 1. Wein-Glas zu nehmen.

N. 4. R. Essent. momord. hyperic. ulmar
Mich. ana ʒj.

M. D. S.

Schmerz=stillende und heilende Tropfen / von welchen jedesmahl in dem decocto 15. zu nehmen.

CONSILIVM XXIII.

De

PARAPHIMOSI.

JUvenis quidam 25. annorum molestè affligebatur partium genitalium affectu quem ex impuro coitu, ut ipsemet
agro

egre quidem confitebatur , contraxerat ;
empe præputium glandis retrorsum cum
violentiâ actum , valde intumuerat , præ-
grandis pustulæ instar , unde dolores acer-
rissimi aderant cum inflammatione & du-
tie totius membri virilis. Cui sequen-
tia Medicamenta ordinavi , additô simul
e adornandâ diætâ consilio. Islebiæ
9. Augusti, 1690.

RESPONSVM.

OMnium primò particulæ virulentæ ,
â Scorto impuro , coitu mediante
communicatæ eliminandæ sunt , atque
parte affecta revellendæ , cum primis
ia hic Juvenis simul Cacochymicus
istit , alias non adeò pressopede actum
enereum tanta poenitentia excepisset ,
uare suadeo , ut primas vias expurget
thartico validò , & ab hoc tertio die
S. instituat , quam secundo die dia-
oresis quotidiana insequatur , ut ita
alignitati , licet adhuc remissiori , via
aquàversum extrà confinia corporis
utula comparetur. Præsertim verò ad
morem doloremque inflammatorium
antocyus discutiendum sopiendumque

hoc Cataplasma ab initio statim adplices-
tur.

N. 1. R. Farin. fabar. hord. ana ℥ij.

Pulv. rosar. rubr. ℥℞.

Sem. foenugrec. ℥ij.

Cydon. ℥j.

Croc. ℥j.

M. & Coqu. c. Lacte Vaccinoll F. Catapla-
sma. D. S.

Erweichender und linderender Um-
schlag täglich 3. mahl warm über zu
legen.

Sequenti die totum membrum virile in-
ungebatur tali linimento, praesertim nul-
la insigni inflammatione praesente.

N. 2. R. o. Amygd. dulc.

rosar. ana ℥j.

de vitell. ovor. ℥℞.

M. D. S.

Sonderlich Sälblein / wie bewußt / zu
gebrauchen.

N. 3. ▽. benedict. Ruland. ℥v.

card. benedict. ℥j.

Syr. Emet. Angel. Sal. ℥j.

M. D. S.

M. D. S.

um brechen auff I. mahl früh Morgens
zu nehmen.

N. 4. R. $\bar{\sigma}$ diaphor. σ t.

$\bar{\sigma}$. $\bar{\sigma}$. ana $\bar{\sigma}$ j.

$\bar{\sigma}$. crud. subtiliss. ps. gr. iij.

Elect. diascord. Sylv. $\bar{\sigma}$ j.

~. Bezoard. Buss. $\bar{\sigma}$ ss,

M. F. c. Syr. Corall. Bolus. D. S.

Schweiß=Zuckaer uf I. mahl Morgens
zunehmen/ und ein wenig Hollunder=
Wasser darauff zu trincken.

Victus sit tenuis & refrigerans, modicus-
ue, hic enim abstinencia moderata plu-
imum valet, juscula avenacea, hor-
eacea & cannabina ferè sufficient: Potus
erò, durante curâ sit decoctum Sarsæ
arillæ cum Liquiritia & passulis, & im-
posterum caveat temerè iterum ejusmodi
intrum subintrare, cautiusque mercari
iscat. Atque ipso his imperatis obe-
liente, feliciter denuò convaluit, ma-
iori periculo liberatus, glans tamen nu-
us permansit.

CONSILIVM XXIV.

De

CALCULO RENVM.

VIdua Generosa 48. annorum , hanc procul ab Urbe habitans , Phlegmatica , subito prehenditur ingenti cruciatu sinistri lateris , cum artuum ibidem brachii scilicet femorisque stupore. Accitusego , affectuum ex relatione pleuritidem esse arbitrabar , hinc & statim potiunculam antipleuriticam & Epithema ordinavi ; Verum cum cruciatibus nullo modo remittentibus , ulterius & accuratius in locum affectum inquirerem , & veritatem extorquerem , scilicet circa renis sinistri regionem dolorem hospitari , calculum ibidem latere pronunciaui , cuius expulsionem tali modo aggrediebar. Islebiæ d. 9. Augusti. 1690.

RESPONSVM.

Quia ex stupore artuum & doloribus acerbis apparet calculum adesse grandio-
diorem

diorem durio remque, qui comprimendo
nervum in Musculum cruris sinistri abeun-
tem ejusmodi impotentiam motus causa-
tur, & consensu compati ente brachio ejus-
dem lateris, ideò Antispasmodicis & lu-
bricantibus locus affectus priùs dispona-
tur, quo calculus amplius spatium nactus,
ab insequentibus Medicamentis diureticis
itò & tutò ad vesicam deferri queat, id
quod sequentibus etiam Medicamentis
ex voto successit.

No. 1. R. Rad. Glycyrrhiz. Alth. Ireas. fl. ana ʒß.
Sem. malv. 4. frigid. major. ana ʒij.
Cicer. rubr. ʒij.
Bacc. Alkeken. ʒj.
herd. mund. mp. j.
Caricar. pingu. No. V.

Incis. & contus. coqv. in s. q. ∇. font. Colat.
R. lb. j. Cui add.

Syr. diacod. ʒß. M. F. potio. D. S.

Alle 3. Stunden warm 1. Weinglas
einzunehmen.

No. 2. R. —. Ol. optimè rectif. ʒß. D. S.

Stein-treibender Liqueur, | von welchem
allezeit eine Stunde nach genom-
menem vorigen decocto 7. Tropf-
fen mit Kerbel-Wasser zuneh-
men.

Qui Spiritus secundâ vice assumptus, magnè adstantium applausu, calculum durum magnitudinem lentis majoris referentem ex corpore eliminavit. Et sanè sæpiùs mirati sumus hujus Medicamenti præstantiam, ringentibus licet nonnullis Neotericorum, quibus ex nimio novitatis pruritu cuncta antiquorum remedia sordent, atque acida in nephritide sunt suspecta: Sed hi boni viri si recordarentur spiritum Salis crudum inter reliquos Spiritus minerales acidos temperatissimum esse, acidumque volatile terrâ Alcalinâ, balsamicâ imprægnatum, continere mitius fortè judicium de Polychrestô hoc remedio formarent, præsertim sub ejusmodi cautelâ Practicâ, à celeberrimis priorum seculorum Medicis sollicitè occultata, quando Acida temperata in constitutione Sanguineo-Phlegmaticâ & Cholericâ, & econtrâ volatilia urinosa in temperamento Melancholico puro, alcaliaque fixa Salibus solventibus neutris combinata in temperamento salso, præmissis utrobique diureticis lubricantibus, & modicè refrigerantibus, maxime proficua experti sunt. Postea præservationis ergò svadebam, ut per aliquot menses uteretur medicamentis Cacochymiam pitui-

pituitosam incidentibus, fabulosamque materiam successivè & blandè per urinam educantibus, cui intentioni abundè satisfaciat sequens Mixtura.

No. 3. ℞. ▽. lithontript. nostr. ℥ij.
fœnic. heder. terrestr. fragor. spirituos.
ana ℥j.

℞o. Ω. citr. gt. iij.

M. D. S.

Mixtur, von welcher alle Abend bey
Schlaffzeit 2. Löffel zunehmen.

Descriptio autem aquæ lithontripticæ
est talis.

℞. Liquor. nephrit. Michaël.

Solut. lap. ℥.

℞. cerasor.

Or. ana ℥j.

℞. crud. optimè. rectif.

Elix. Polychrest. nostr. ana ℥℔.

M. & repon. ad usum sub dosi. ℥℔.

Solutio lapidum Cancri tali paratur
modo.

℞. Herb. Chelid. c. tot. antequam plene flo-
reat. ℔. iv.

Contus. affund. V. ℔. j. & expon. ☉.
per triduum, postea Col. firmiter
prius exprimendo. Colat. iterum per
quatr. colloc. ad radios. ☉. iterum
col.

149 *Consilium XXIV. De calculo Renum.*

col. & liquor clarus egregium præbe
Menstruum ad ocul. & in alcool re
ductos solvendo.

Essentia Polychresta tali præparatur mo
do.

Rad. Valerian. Pœon. Scorzon. Helen.
Pimpinell. ana ℥vi.

Herb. rosmar. salv. majoran. rut. Beton
menth. absynth. pont. serpill. abrotan.
artemis. Meliss. ana mp. j.

Fl. Lavend. Spic. nostr. til. lil. convall. ana
mp. 8.

Bacc. juniper. laur. ana ℥8.

Sem. anis. fœnic. Car. Pimpinell.

Cariophyll. Nuc. Mosch. Cinam. El. Mac.
ana ℥iij.

Cubeb. Coriandr. ana ℥ij.

Myrrh. Ladan. ana ℥8.

V. rectificatiss. ex Vin. Malvat. parat. lb. iij.

Stent per octid. in digestionē, vase dili
gentissimè clauso. Hinc exprim. & solv. in
co Theriac. vet. ℥i8. Filtr. per chartam em
poreticam. Repon. vase optimè clauso per
aliquot dies ad residēt. Clarum decan
tetur, distilletur ad remanēt. 4. part. ex
fecibus extrahatur Sal, & addatur destilla
to, quocum in vitreâ cucurbitâ capaci
probeque obturata per unam alteramve
septimanam circuletur & clarificetur.

CON-

CONSILIUM XXV.

De

VULNERE PECTORIS
PER ICTVM
GLOBULI.

VIR Juvenis Nobilissimus Locumtenens Saxonicus in duello propè Mansfeldiam commisso, ab adversario ictu Sclopi vulneratur, globulo circa secundam costam superiorem dextri lateris sursum, versus claviculam, trajecto, & parti Posticæ homoplatae, quantum colligere licebat infixo. Hic à Chirurgo Castrensi malè tractatus, Islebiam in lecticâ transferebatur, Metallici cujusdam hospitio suburbano exceptus, meæque curæ committebatur, quam juxta sequentem normam adornavi.

Islebia d. 27. Augusti, 1690.

RESPONSUM.

QUoniam ejusmodi vulnera cum contusione vasorum sanguiferorum & tubulorum nervorum fieri consueverunt, unde humores stagnantes in putredinem abeunt, spiritusque ab influxu arcentur, atque sic lipothymia, inflammationes partium

tium læsarum cum febris vulnerariâ ordinarie affligere solent, qualia Symptomata & hic quoque conspicua erant, unâ cum ingenti dyspnœâ, dubiô procul à sanguine extravasati expectoratione denegatâ, fibrillarumque compressione ortâ; Ideòque Medicamenta confortantia & alterantia usurpentur, quo indicationi vitali ante omnia satisfiat, qua neglecta curatio ipsius vulneris commodè vix absolvi poterit. Itaque per aliquot dies sequentia exhibui quibus etiam vulneratus vires recuperabat. Chirurgus interim vulnus diligenter quidem, sed more antiquo tractante.

No. 1. R. ▽. Cerasor. nigr. scabios. heder.
terrestr. ana ʒiʒ.

Cord. frig. H. S. ʒʒ.

Cinam. borrag. ʒij.

R. fl. hyperic. Corall. c. cont. C.
ana ʒij.

Ocul. ʒ. ppt. ʒj.

Specif. Cephal. Michaël. ʒʒ.

Lap. Bezoard. Or. gr. v.

Syr. fl. tun. ʒʒ.

Mosch. gr. j.

M. F. potio. D. S.

Resolvirende Stärck Mixtur, von welcher
stündlich wohl gerüttelt 1. Löf-
fel voll.

No. 2. R. Sperm. Cet. non rancid.

Mandib. Luc. pisc. ppt. ana ʒß.

Ḫ. nativ. subtiliss. ppt.

Antihect. Poter. ana ʒj.

Qtr. Fat. gr. xxv.

M. F. Pulvis. div. in ʒ. part. æqv. D. S.

Rühl- und linderndes Pulver / von welchem alle 7. Stunden / sonderlich gegen die Nacht I. mit dünner Haber-Krüß-Brüh zu nehmen.

Cum autem puris exiguum, empyematium siquidem esse vulneratum constabat, exiret, & vulneratus ob id ingenti respirationis difficultate premereitur, pro pure deplendo, ne pulmones arroderet, & vulneratum in Phtisin lethalem præcipitaret, alem excogitavi modum, videlicet suasi, ut pronus super scamnum se inclinaret, quo facto, & per dies diligenter continuatione, singulis vicibus fermè ultra lb. ß. saniei cum insigni levamine & ægrotantis euphoria effluxit. Quam inventionem & super scamnum declinationem gratissimâ mente vulneratus prosequabatur, magnisque excollebat laudibus, cum aliàs juxtâ metho- dum Chirurghi, citrà omne dubium, fato immaturo obiisset. Denique decoctum aliquod pectorale consolidans atque temperan-

perans per unam alteramve septimanam
usurpandum commendavi, cui singulis
vicibus certam quantitatem Essentiæ trav-
matico-balsamicæ instillabat.

No. 3. R. *Herb. Scord. Salv. acut. veron. ana m. p. j.*
Incis. coqv. c. Cerevis. secundar. Mensur. j.
usque ad remanent. part. dimid. cui
add.

Mell. rosat. 3j. D. S.

Auf 2. mal Morgens/ und Mittags zu
nehmen.

No. 4. R. *Essent. bals. Peruv.*

Elix. propr. f. acid. ana 3j.

M. D. S.

Jedesmal 30. Tropfen mit dem vorigen
decocto zu nehmen.

CONSILIVM XXVI.

De

HECTICA INCI- PIENTE.

VIR admodum Reverendus Diaconus
Oppidanus quinquagenarius, vege-
tus alias & Sanguineo-Phlegmaticus, ani-
madvertit insolitum corporis viriumque
decre-

crementum, calores nocturnos, respirationis difficultatem, quandoque tussiculam siccam, & levi occasione datâ signem excandescientiam, unde mecebat, ne sensim sensimque hæctica febris invalesceret, & propterea Consilium præservativum expetebat. Islebiæ d. 7. Augusti, 1690.

RESPONSUM.

X iis, quæ confitetur Vir admodum Reverendus, & reliquis fortè insuper præsentibus, quorum utpote non minus usque adeò manifestorum nulla mentio facta est, facili negotio cognoscitur, esse dispositionem hæcticam, quia ejusmodi causa, humoris biliosi abundantia esse videtur, quæ ex proclivitate ad idem, ex Officio laborioso, lucubrationibus & curis ad oculum patet, quibus corpus sensim exsiccat, Spiritus aciores evadunt, & rorulentum Sanguinis populantur, quæ acrimonia etiam per iduum motum pulmonum concionantur fieri solitum, simul augetur. Nec parum confert Vini & aquæ vitæ usus, & posterioris quidem licet valdè moderatus,

attamen manè jejuno ventriculo confusus. Quod si nunc continget, ut po-
hæc sequantur siccitas oris, sitis, excar-
descientia prompta, habitus corporis sic-
cior, partium carnosarum lenta extenu-
tio, membrorum languor & enormis e-
motu qualicunque lassitudo, de primi
gradu hæcticæ amplius dubitandum no-
est. Sin porrò accesserit respirationis di-
fficultas ex motu corporis paulo vehemen-
tiori, cum tussi siccâ nocturnâ, hæcticarum
ad secundum pervenisse gradum constat
qui verò facillimè in tertium usque inter-
ditur, sub quo curationis spes si non pla-
nè sublata ad minimum tamen difficillima
valdeque ambigua existit. Ut igitur tan-
to tamque ancipiti malo in principi-
remedium paretur, omnino est consultis-
simum, quippe juxtâ vulgatum: Turpius
ejicitur quam non admittitur hospes
cum primis quando Officii ratio, medendi
methodum hæcticæ protractæ aliàs conve-
nientem non admittere vult. Quare præ-
servatorium negotium maturè ita insti-
tuendum, ut primo bilis per decoctum
pectorale Cholagogum blandè & per epi-
crasin evacuetur; Secundo partes pneu-
monicæ roborentur & alterentur pecto-
ralibus

alibus lenientibus, confortantibus, tra-
maticis, humectantibus & modicè refri-
gerantibus, qualia sunt sequentia ordine
curpanda.

N. 1. R. Rad. Glycyrrhiz. ℥j.

Ireos. fl. Jalap. ana ℥ss.

Turbith. Gummos. ℥iij.

Fol. s. s. s. ℥j.

Fl. 4. Cord. ana P. j.

Sem. Anis. ℥ij.

Cort. Citr. ℥v.

Fic. pingv. N. V.

Passul. minor. ℥iij.

Sacchar. Canth. rubr. ℥j.

Cinam. El. ℥j.

Cariophyll. ℥ss.

Incis. infund. c. ▽. scabios. tussilag. Veron. Ci-
chor. acetos. plantag. pulmonar. Citr. En-
div. Fl. til. borrag. bugloss. papav. Rh. ana
℥iij.

Lagenâ stanneâ in ▽. fervent. per triho-
m suspendenda. Refrigerat. Col. c.
r. express. Colaturæ add. Album. ov. di-
enter miscendo, iterum coletur. D. S.

allabsührender Brust-Tranc / von
welchem alle Morgeneins oder zwey
Wein=Gläser / nachdem es viel oder
wenig laxiret / warm zu nehmen.

N. 2. R. ∇ . pulmonar. tussitag. scabios. Cicho.
ana $\mathfrak{z}$ ß.

Confect. alkern. incompl. $\mathfrak{z}$ ß.

fulap. rosar. $\mathfrak{z}$ ß.

M. D. S.

Alternirendes Brust-Wasser / dessen
sich Nachmittag jedesmahl Löffel
weise nach Belieben zu bedienen.

N. 3. R. Conserv. rosar. rubr. borrag. bugloss
ana $\mathfrak{z}$ j.

Condit. cort. Citr. Lactuc. Hispan.

Rad. Cichor. ana $\mathfrak{z}$ ß.

Fl. Citr. Otia. ana $\mathfrak{z}$ ß.

Mucilag. Gumm. Arab. Tragacanth
ana $\mathfrak{z}$ ß.

Otr. ppt. $\mathfrak{z}$ j.

$\mathfrak{z}$ o. $\mathfrak{z}$. Cinam. Cariophill. Citr. ana $\mathfrak{g}$ t. $\mathfrak{z}$

fulap. rosar. $\mathfrak{z}$ j.

M. F. Electuarium. D. S.

Rühl-und stärckender Zucker / von wel-
chem alle Abend vor der Ruhe einer
Welschen-Nuß groß zu nehmen.

N. 4. R. Essent. Antiphthis. N. $\mathfrak{z}$ ß. D. S.

Alle Morgen mit ein wenig warmer
Brühe oder Thee-Wasser 30. Tropf-
fen zu nehmen.

Descri-

Descriptio Essentiæ prædictæ.

Rad. Calam. arom. Zedoar. Galang. Poly-
pod.

Liquirit. Ireos fl. ana ʒss.

Helen. ʒj.

L. Aloës. Santal. citrin.

Fl. Δr. ana ʒij.

Herb. Salv. ror. mar. ana mp. j.

Cinam. Cariophyll. ana ʒiij.

Myrrh. El. ʒvj.

Croc. Or. ʒj.

cis. & contus. infund. c. V. rectif. ℥ij.
per 30. dies. in Vitr. capaci & benè mu-
nito repon. in B. Mar. sæpius agitando.
Tempore æstivo extractio ad radios ☉.
fieri poterit. Spiritus decantatus tra-
jiciatur per linteum, atque filtretur,
abstrahatur ad partem dimidiam, cui
add. Balsam. Peruv. ʒij. M. & circul. per
aliquot dies.

Quod diætam concernit, manè nunquam
qua vitæ sumenda est, cujus vicem sup-
pleant juscula ex lacte, aut avenâ, hordeo-
excorticato: Cibis utatur concoctu fa-
libus, non multum salitis, raro acidis
ini usum copiosum, iram, lucubratio-

nes nimias, nimiumque Concionand
motum evitet. Quò etiam ventriculu
roboretur, post Coenam in septimanâ s
mel cochlear unum aquæ vitæ anisatæ, v
quod melius de Mixturâ ex Syrupo viola
rum & aquæ vitæ anisat. aa. conceditur.

CONSILIUM XXVII.

De

DOLORE FLATU- LENTO.

Vir Cl. Gymnasio Islebiensi operan
præclarè navans 45. circiter anno
rum, ad speciem obesus, coloris facie
expallido nigricantis, tussi sive potius ex
screationi coactæ atque expectorationi di
ficili obnoxius, cætera quo ad actiones vi
tales, appetitum fluidorum & solidorum
somnum & motum bellè sanus; conqu
ritur de dolore lateris dextri infra sive circa
finem costarum spuriarum, tensivo, gra
vativô, & respirationem maximè diffi
cilem causante. Et quia hic affectus ip
valdè molestus ratione Officii existit, atqu
vitium quoddam diaphragmatis subess
hariolatur, ideoque & meum de ho
affect

Affectu Consilium Medicum implorat. Is-
biae d. 30. Augusti. 1690.

RESPONSVM.

Y Ausam hujus affectus à diaphragma-
te deducere velle, inflammatio ab-
ens, ad quam illud alias tamen valdè
ronum est, & respirationis difficultas
transitoria sive periodica, vetant; Unde
otius hepar inculpandum videtur, tan-
quam subjectum ejusmodi doloris obtusi,
x materiâ flatulenta & crassa inter mem-
ranam hepatis ejusque substantiam hæ-
rente, orti, hinc est, quod ad turgescen-
am copiamque flatuum incarcerationum,
olor etiam per vices augeatur, magisque
ensibiliter affligat. Quia verò prædicta
ateria in hepatis parte gibbosa nidulatur,
tique & diaphragma in consensum trahi,
ad motus quosdam convulsivos eden-
os disponi poterit, quibus fortè tussi-
ula illa periodica commodè adscribitur.
It igitur ab his molestiis hepar liberetur,
atibus via relaxanda est, atque postea,
iscutientibus & alterantibus specificis ex-
internis dyscrasia sanguinis corrigenda:
d quod tali modo succedet.

N. 1. R. Aloës. rosat.

Refin. Jalap.

Diagryd. ana gr. viij

Extract. Colo. ynth. gr. ij.

Ol. gemm. gr. iij.

M. F. c. Elix. propr. Pilula N. XXXI. asperg
pulu. Cinam. D. S.

Purgier=Pillen / von welchen die Helffte
Abends bey Schlaf-Zeit mit kaltem
Bier / die andere Helffte früh Mor-
gens zu nehmen.

N. 2. R. Rad. Helen. Pimpinell. Sars. parill.
ana ʒi.

Jalap. Rhabarb. Or. ana ʒß.

L. Sassafras ʒij.

Fol. f. f. f. ʒv.

Sem. Anis. fœnic.

Cinam. Galang, Cariophyll. Mac. ana
ʒj.

Ol. Or. ʒij.

Incis. & contus. M. D. S. Parirende
Species zu einem Säcklein in 2.
Maasß Wein zu hängen / worvon
Morgens und Nachmittag 4. Uhr
I. Wein-Glaß zu nehmen.

N. 3. R. Herb. Marrub. Puleg. Sabin. Chamadr.
Fl. Chamomill. ana mp. j.

baccar.

De Dolore Flatulento Hepatis. 153

baccar. Juniper. Laur. ana ʒß.
Cort. inter Sambuc. Franxin. ana ʒj.
Sem. Anis. fœnic. ana ʒß.

Incis. & contus M. D. in chartâ. S.
Species zur Bähung mit gleichen Thei-
len Eßig und Lauge von Buch-Asche
zu kochen / und öftters wohl warme
überzuschlagen.

Re. *Pulv. Rad. Cyclam. Filic. ana ʒj.*
Summitat. Centaur. min. ʒß.
ʒo. d. Cappar. ʒiß.
Chamom. coct. Aneth. coct. rut. coct.
ana ʒij.
∇. vit. optim. ʒij.
Bulliant invicem & exprim. express. add.
Gumm. Ammoniac. Bdell. Opoponac.
† to scyllit. solut. ana ʒß.
Iterum parum ebulliant, postea add.
ʒo. ʒ. Aneth. Citr. Cinam. L. Rhod.
Cariophyll. ana gt. iij.
M. F. linimentum. D. S.

Ertheilende Leber-Salbe täglich 3. mal
warm zu gebrauchen.

Re. *Empl. d. hyosciam.*
Sperm. Cet.
bacc. laur.
Cumin. ana. ʒß.
Malaxetur c. ʒo. express. hyosciam. q. s. D. S.

Sonderbahres Leber-Pflaster / nach ge-
brauchter Salbe überzulegen.

No. 6. R. Rad. Cichor. hort.

Cort. virid. Sambuc. ana ℥ss.

Cinam. ℥ij.

Zinziber

Cariophyll.

Car amom.

Grand. Parad.

Nuc. Mosch.

Galang.

Sem. Anis. fœnic. ana ℥ij.

Sachar. Canar. ℥v.

Incis. & Cont. infund. Generos. cum Vin.
Francon. Mens. ij. Stent per noctem
probè cooperta manè leviter ebulli-
ant c. Album. ov. conquassato, postea
trajiciatur per manicam Hippocratis
unà vel alterâ vice. F. Vinum Hippo-
craticum. D. S.

Stärck-Wein / von welchem entweder
Morgens / Abends / oder nach der Mit-
tags-Mahlzeit ein Trüncklein zu thun.

CONSILIVM XXVIII.

Vom

BEHEZHM.

ANcilla quædam conqueritur de im-
potentia motus, tumore ventris du-
rissimo

ssimo cum alvi obstipatione, ut & doloribus acutis, à quibus Symptomatibus se correptam dicit, postquam servus ipsam inopinatò à posteriori arripuisset, & in alium subito sustulisset, ita ut fragor etiam in corpore ad hanc elevationem auditus fuerit. Cui creberrimis lipothymiiis urgentibus, & suffocatione instante sequentia ordinabantur.

Ilebiad. 1. Septembris, 1690.

RESPONSUM.

EX iis, quæ acciderunt decumbenti colligere licet, circa hepar si non rupturam, ad minimum tamen enormen ligamenti suspensorii tendinosi hepar ventriculo, peritonæo & diaphragmati connectentis luxationem factam esse, ut & violentam extensionem processus peritonæi quo mediante cum umbilicò cohærere solet, ita, ut vitæ periculum ob convulsiones, quæ tendinosis nervosisque partibus vulneratis facile superveniunt, juxta Glisson. in Anat. hepat. immineat. Itaque cum primis alvus referanda, deinde exterius emollientibus intumescencia durissima dolorifica curanda, atque demum internis vulnerariis, simulque solventibus & aperien-

rientibus diureticis humores stagnantes
evacuandi sunt, consolidatio tentanda
& quidem his Medicamentis.

No. 1. R. Therebinth. Venet. ℥℥.

Lac. vaccin. rec. ℔. j.

Vitell. ovor. No. I.

Sachar. Thom. ℥℥.

Qtr. Œt. ʒj.

M. F. l. a. Enema. D. c. Instrum. & vesic. s.

Clystier auff 1. mal wohl warm zu
appliciren / und im Fall der Not
täglich zu wiederholen.

Quod insolitum aliàs in virginibus remedi-
genus necessitas exigebat, suppositoriis sci-
licet incassum adhibitis; accedebat, ægro-
tæ sororem obstetricio munere fungi, opti-
mèque applicandi modum callere, quo
pacto satis pudori consulebatur.

No. 2. R. ∇. fl. Acac. fœnic. ana ℥℥.

Pulv. Rad. Jalap. ʒj.

Arcan. dupl. Mynsicht. ℥℥.

Syr. d. Cichor. c. Rh. ℥℥.

So. Œ. Anis. gt. ʒi.

M. D. S.

Purgier-Träncklein nach dem Clystier
auff 1. mal zu nehmen.

No. 3. R. Cremor. Aven.

fl. Sambuc.

Sem. fœugræt. ana mp. ij.

Gumm. Galb. Ammon. ana Zij.

M. D. S.

Erweichende und linderende Species mit
Milch zu kochen / und öfters wohl
warm über den Leib zu legen.

No. 4. R. Rad. Vincetox. Zijß.

Fol. Myrt.

Summit. hyperic. ana mp. j.

Rhabarb. or. Zijj.

Incis. coqv. c. ∇ . simpl. in diplomate. Colat.

benè express. R. lb. j. cur add.

Syr. Capill. Vener. q. s. pro gratia,

M. F. Apozema. D. S.

Alle 3. Stunden 1. Weingläßlein warm
zu nehmen.

No. 5. R. Ocul. $\odot$. ppt.

$\odot$. diaphor. $\mathcal{R}$. ana Zij.

Sperm. Cet. non rancid. Zijß.

M. D. S. In 3. part. æqv. D. S.

sedesinahl 1. mit dem vorigen decocto
zu nehmen.

quibus usurpatis melius quidem paulò se
habere videbatur, sed novam curam ex-
poscebat suspicio Jeteri, cui talia oppone-
antur bili emendandæ & educendæ ac-
commodata.

No. 6. R. ∇ . petrosel. fragor. saxifrag. ana ʒi.

Otr. ppt. ʒij.

Sachar. tabulat. ʒiij.

℞o. Anis. gt. iij.

M. D. S.

Mittags und Abends bey Schlafzeit 2
bis 3. Löffel zu nehmen.

No. 7. R. Ocul. ʒ. ppt. ʒj.

Gr. vitriolat. ʒʒ.

℞o. R. Mac. gr. iij.

M. F. Pulvis. div. in 3. æqv. D. S.

Alle Morgen I. mit warmer Brüß zu
nehmen.

CONSILIVM XXIX.

De

ERYSIPELATE PECTORIS.

VIR quidam Senex 70. annorum, Civis primarius Islebiensis cum per aliquot intervalla ardentissimos circa pectoris partem sinistram brachiumque ejusdem lateris persentisceret dolores, ratus pleuritidē notham affligere, diaphoreticum assu-
mebat, sudoribus id mali, ex Consilio Medicinæ periti, depulsurus: Sed infelici
suc-

uccessu , quippe malum ingravescebat & thermè intolerabile reddebatur. Igitur remedium me deferendam putabat , cum petito , ut posse accederem statumq; morbi accuratiùs explorarem. Accedens, intelligo hoc Symptoma ultrà tres jam affligere menses , & quidem bis in die ac nocte , sed incertis horis, adeò exacerbari , ut patiens præ dolore se vix continere possit. Quo percepto alia pronuntiabam.

Islebiæ d. 1. Septembris, 1690.

RESPONSUM.

UT satisfiat desiderio Domini ægrotantis , arbitror hoc malum esse speciem Erysipelatis , minimè verò pleuritis ptotha, à Sanguine bilioso, acri, fervente acertis vicibus exæstuante ortum , id quod ipsa confessio ægri comprobat, quando dicit, dolorem esse talem , qualis aliàs à ferro candente inferri soleat. Cum igitur familiares instarent meum expetere Auxilium , ductibus copiosis, urgentibus prius medicamentum quærere cogebar , quo sine ipsi propinavi ▽. benedict. Ruland. ℥j. c. Syr. de Tichor. Rhabarb. ʒij. Quam præter omnem spem felicissimus sequebatur effectus; Namque saburra illa acri biliosa per vomiti-

romitum exturbata dolores | Paroxysma-
tes penitus evanescebant. Nihil ergo
reliquum erat, nisi ut indicationi præse-
vatoræ satisfacerem, præmuniendo di-
phoreticis aliquoties exhibitis, Dominum
ægotantem contra insultus ulteriore
Diaphoreticum erat tale.

R. Mixtur. simpl. ʒi.

℞. Bezoar. Buff. ʒi.

R. fl. papav. Rh. c. Clyss. ʒ. acidulat. ʒi.

Anodyn. gt. xv.

M. D. S.

Præservirende Schweiß-Tropffen / von
welchen Morgens mit Thee = Was-
ser / und Nachmittags 4. Uhr mit kal-
tem Bier 40. zu nehmen / und sich
darauff wohl zu bewegen.

CONSILIVM XXX.

De

SVBITANEA COECITATE ET SVRDITATE.

Mulier quinquagenaria, hysterica, &
epilepticis insultibus frequentissi-
mè obnoxia, incidit in virium ingentem
imbecil-

becillitatem, & subitam, quod hor-
rendum visu & auditu erat, coecitatem,
surditatem, sub quo statu referebat,
si videri, utrique auri internæ & ambo.
s oculis quasi appositum esse globum
veum prementem versus partes prædi-
as, à quo omnis sensatio penitus inter-
peretur. Efflagitabat maritus in his an-
stis fermè despondens animum, in ad-
tu tam mirando opem meam, si ad
restitutionis spes vel minima super-
et. Islebiæ d. 5. Septembris. 1690.

RESPONSVM.

Ubitanea hæc cæcitas & surditas unam
eandemque agnoscunt causam, vide-
t sanguinem acidum viscidum, flatu-
tum sive cacochymiam acido-visci-
m, quali omnes hystericae & epilepti
abundare, solent. Accedit cerebri
ue Systematis nervosi insignis debili-
, à frequentioribus convulsionibus
lepticiis orta; unde facili negotio con-
gere potest, nervos opticos & audito-
s ab ejusmodi materia in Cerebro ha-
nus congesta comprimi, & aerem cras-
a insuper in meatu auditorio pariter

obstructo concludi ; id quod impræsentiarum quoque factum esse , niveus glibus , de quo in relatione mentio fit , constat. Quod autem hæc Symptomata tam subito invaluerint , dispositioni flatulentæ imputandum est , quæ alias quacunque causa occasionali exagitata ejusmodi dramata ludere consuevit. Itaque revulsioni & discussioni materiæ addo viscidæ insistendum erit , & quidem remediis externè & internè usurpandis qualia sunt sequentia.

No. 1. R. Extract. Panchymagog. Croll. ℥ss.
Resin. Jalap.

gr. dulc. ana gr. v.

Ol. volat. Succin. gr. iij.

Extract. Colocynth. gr. ss.

M. F. c. R. Castor. Pilula, N. XV. asperg.

pulv. Cinam. D. S.

Purgier-Pillen auff 1. mahl Morgens zu nehmen / und in einer Stund darauff etwas von warmer Brühe.

No. 2. R. Pulv. sternutat. virid. N. 3ß.

Ö. alb. gr. iij.

Ö. N. majoran. gr. j.

M. D. S.

De Subitanea Cæcitate & Surditate. 163

M. D. S.

ffters einer Erbse groß in die Nase zu ziehen.

No. 3. R. Rad. Acor.

Gentian.

Sem. Cyclam. ana ʒij.

Carvi.

fœnic. cubeb. ana ʒiſs.

Herb. Serpill.

Fl. Chamom. Rom. ana mp. j.

Anthos. P. iij.

Incis. M. D. S.

Species in geringem Wein zu kochen in einem wohlverkleibten Topff / aus welchem der Dampff vermittelst eines Trichters in die Ohren gehen zu lassen / welches Morgens und Abends kan wiederholet / und die warmen Kräuter mit einem doppelten Tuch zugleich übergelegt werden.

tribus Medicamentis intra biduum belle tituebatur.

CONSILIUM XXXI.

De

COLICA BILIOSA.

venis 25. annorum , bonarum artium studiosus, privatæ liberorum informa-

tioni operam navans , constitutio
 Cholericus , post aliquot crapulas inge-
 res incidit dolores Colicos lancinantes
 cum æstu insigni conjunctos , & quide
 in dextrô potissimum latere observabile
 Cui sequentia profuerunt. Islebiæ d. 1.
 Septembris 1690.

RESPONSUM.

Vltium enorme ab hoc Subjecto
 diætâ commissum , prædictoru
 cruciatuum causa, accumulavit excreme-
 ta viscida flatulenta acria , quibus & bi-
 porracea intestini coli fibrillis impacta
 simulque forsan in plexu nerveo Mesent-
 rii , stagnans commixta fuit , unde dolor
 tensivi & convulsivi. Et quoniam alvi
 existit pertinax , ideoque Clystere emol-
 liente & carminativo dolores primum su-
 sopiendi , postea cathartico interno hu-
 mores acres eliminandi , denique bili pr-
 stinus vigor restituendus. Quibus indi-
 cationibus quoque tali Medicamentorum
 serie satisfiebat.

N. 1. R. Spec. Carminativ.

Emollient. ana mp. ij. Coqv. c. s.

▽. font. Colat.

R. lb. j. in qua dissolv.

Electuar. lenitiv. Florenz. 3v.

d. bacc. Laur. 3ij.

℞. Coct. Aneth. 3℔.

℞. Tr. 3j.

M. F. Enema. D. c. requirit.

S. Abführend- und linderndes Clystier
auff 1. mahl.

N. 2. R. Pulv. Rad. Jalap. gr. ix.

diagryd. gr. v.

Cremor. Or. gr. viij.

Pulv. Hepat. rubr. gr. iiij.

Nuc. Mosch. gr. j.

M. D. S.

Abführend Pulver 7. Stunden nach
dem Clystier mit ein wenig überschla-
genem Bier zu nehmen.

N. 3. R. Ol. absynth. 3j.

D. S.

glich 1. Stunde vor dem Mittags-
Essen 15. Gran mit einem Löffel gu-
tem Wein zu nehmen.

que sic optime, Deo sit Laus, con-
stit.

CONSILIUM XXXII.

De

AMBLYOPIA.

Vir quidam quinquagenarius , po-
 exantlatam , febrem ardentem co-
 tinuam , corripiebatur ingenti visus di-
 cremento , adeo , ut nec homines cœteros
 quin notos à se invicem , nec sexum di-
 cernere posset. Huic conquerenti
 tanti mali causam sciscitanti , præmissis
 quoad originem ejus exploratione sequen-
 ti profuerunt. Islebiæ d. 18. Septembri
 1690.

RESPONSUM.

NUllum est dubium , quin ista dimi-
 nutio visus vel à consumptione ve-
 inipissatione humoris oculorum aquei pro-
 venerit , accumulatis simul circa nervo
 opticos visciditatibus ex lymphæ ab ardo-
 re febrili coagulatae particulis gelatinosis
 nutriendo aliàs humori aqueo inservien-
 tibus. Hinc commoventibus , resoven-
 tibus Cephalicis , atque attenuantibus
 in- & externis curatio erit adornanda
 Videlicet.

No. 1. R. ∇ . benedict. Ruland. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

fœnic. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Syr. Emet. Angel. Sal. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

M. D. S.

Brech-Safftlein auff einmahl.

No. 2. R. Decoct. fœnic. $\mathfrak{ss}$ j.

Sachar. clarif. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

D. S.

Vorgens und Nachmittags 4. Uhr 1.
Wein-Glas warm zu nehmen.

No. 3. R. Pulv. Euphras. Rut. Chelidon. verben.

fœnic. Anis. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

Coriandr. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Fl. bugloss. borrag. rosar. viol ana

P. $\mathfrak{ss}$.

Fol. Meliss. Citrat. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Majoran. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Sachar. rosat. tabulat. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

M. D. S.

Augen-stärckend Pulver / von welchem
nach dem Mittags-Essen / und
Abends bey Schlaf-Zeit 2. starcke
Messerspitzen zu nehmen.

oc per octiduum continuato exhibui

L 4

Pilulas

Pilulas purgantes, tum decoctum prius
& pulverem iterum usurpare jussi, una
cum collyrio Sapphyrino meo, & intra
14. dies pulcerrimè convaluit.

No. 4. ℞. M. Pil. Crear. Quercetan d. Succin.

Crat. ana ℥ss.

Resin. Jalap. gr. iij.

℞. Plat. gr. v.

M. F. c. Essent. succin. Pilula. No. XV.

asserg. pulv. liquirit. D. S.

Purgierenee Haupt-Pillen auff I. mahl.

No. 5. ℞. ∇. Sapphyrin. N. Zij.

Sachar. canth. alb. ps. 3j.

M. D. S.

Zertheilend Augen=Wasser / worvon
Morgens und Abends etliche Tropf-
fen wohl ungerüttelt in die Augen
fallen zu lassen.

Descriptio ∇. Sapphyrinæ.

℞. ∇. Chelidon. maj. per fermentat. ex tot. herb.

parat. lb. j.

Fl. Cyan. lb. ss.

Has aquas superfunde Calci vivæ recenter
è furno extractæ, postea filtratis add.

Phlc.

Phlegmat. urin. c. Ol. alb. ℞. ℥iv.

Ol. *ci. depurat. ℥℞.

M. & infund patinæ aurichalcinæ; repon. in loc. frig. sæpius agitando donec perfectè tingatur, quod spatio aliquot mensium obtinebis, Filtr. & serv.

CONSILIVM XXXIII.

De

STRANGURII.

M Etallicus 24. annorum post febrim tertianam intermittentem corripitur vehementi ardore & difficultate urinae inter mingendum, quos cruciatus per 3. septimanas perpeffos cum ulterius ferre non posset, cum primis sodalibus ipsius veteri quippiam subesse criminantibus, eum expetebat Auxilium, quod juxta has indicationes instituebatur.

Islebia d. 20. Septembris, 1690.

RESPONSUM.

D Elineatum affectum ab acido falso sphincterem vesicæ continuò exstulante atque simul constringente prove-re arbitror, ex quo fit, ut ille convulsivi

L s

quid

quid patiatur, atque ejusmodi molestiam inferat. Et quia tales ruditates acido-acres febri tertianâ decumbentibus plus minùs familiares sunt, quæ postmodum sub declinationem per motum criticum quandoq; ad vesicam ablegantur, quemadmodum in præsentì subjecto patet, utique negandum erit hunc affectum esse eum, quem Galli Chaudepisse nuncupare solent. Itaq; ut naturæ, crisin quidem, sed imperfectam molienti, succurratur, annitendum est, & quidem per Medicamenta diuretica, & simul acrimoniam temperantia, ut & Antispasmodica externa, Quòd verò ut feliciùs succedat cruditates in primis viis adhuc nidulantes, priùs evacuandas existimo. Vide licet

No. 1. R. ∇ . benediēt. Ruland. $\mathfrak{z}$ j.
fœnic. $\mathfrak{z}$ iß.

Syr. d. Cichor. c. Rhabarb. $\mathfrak{z}$ ii.

M. D. S.

Brech-Safftlein auffeinmal.

No. 2. R. Terebint h. Venet. ∇ . petrosel. lot. $\mathfrak{z}$ ii.

Succ. Liquirit. Hispan. $\mathfrak{z}$ iß.

Troch. d. Thur.

bacc. Alkekeng. ana $\mathfrak{z}$ ii.

Syr. Viol. q. s. ad consistent.

M. F. Pi-

M. F. Pilulæ magnitudine pisi, D. S.

III: Morgen 7. zu nehmen/und ein wenig Haber-Grüß-Brühe darauff zu trincken.

No. 3. R. Rad. Glycyrrhiz. ℥j.

sars. parill. ℥ss.

Cichor. ℥ij.

Fl. Chamom. Rom. mp. ij.

Sem. Anis. fœnic. ana ℥j.

Sem. papav. alb. ana ℥ss.

Hort. mund.

Incis. & contus. coqv. in s. q. ∇. font. R. lb. j.
cui add.

Mell. rosat. ℥iij. Clarif. decoct. c. album.
ov. D. S.

Nachmittag 4. Uhr / und Abends bey
Schlafzeit 1. Weinglas etwas
warm zu nehmen.

No. 4. R. Herb. Veron. Parietar. Melilotb.

Charesfol. ana mp. ij.

Fl. Chamom. Sylvestr. mp. j.

Sem. lin. ℥ij.

bacc. Juniper. ℥j.

Incis. & contus. M. D. S.

Species zum Kräuter-Bade / welches
Nachmittag 4. Uhr täglich angestellt
werden kan.

No. 5. R. 80. amygd. dulc. ℥iv. D. S.

**Kinderrndes Del äußerlich warm zuge-
brauchen** (nempe inungatur eo, præ-
sertim post balneum, aliquoties de
die regio pubis.)

Quoad diætam, victus ratio sit modica &
temperata, constans ex jusculis avenaceis,
hordeacis, & Cannabinis cum lacte paratis,
quibus interponantur ova sorbilia & ory-
za: Potus sit decoctum hordei cum sarfa
parilla, liquiritia, passulis & Cinamomô
paratum, & quidem tepidum: Omnia sal-
sa, acida, acria, & cruda, quæ inter fructus
horarios numeramus, removeantur. Quâ
Methodô diligenter observata à Sympto-
mate hoc perquam molesto etiam libera-
batur.

CONSILIUM XXXIV.

De

VULNERATIONE INGVINIS.

Faber lignarius urbis Heckstädt incola
26. annorum Vir, in pago proximo
vulnus punctim factum accipit, in femoris
dextri parte superiore externa, usque ad pe-
ctinis principium penetrans, quo Musculi
cruralis

cruralis vena ab Iliaco ramo oriunda cum musculo tibiam flectente, insigniter ladebatur, & quidem eò periculosius, quia gladius fuerat hebetior, ipseque vulneratus in ipso vulnerationis actu, & ferro jamjam femori intruso se circumverterat, quo pacto prædictæ partes simul dilacerabantur. Statim subsequēbatur hæmorrhagia ingens, quam Chirurgus accersitus perquam difficulter sistere poterat: Sedatâ tamen ad nonum usque diem cessabat quo iterum vehementi impetu sanguis profiluit, qui & cum temporis magno labore coercitus, 14. die iterum erumpere visus est. Sedatus & hac vice, ibidemque, inguen versus, pectinem atque coxendicis regionem, putrefactus, cuniculos agebat, magno cum Patientis vitæ discrimine. De quo autem Chirurgus parum sollicitus, propinavit saltem potiones suas vulnerarias, cum ð diaphor.: Sed cum parum emolumenti apparet, imò summa prostratio virium, cum totius corporis marcōre & tabe adesset, tandem, ex Consilio Avi mei venerandi p. m., res ad me perferebatur, cum petito, ut vulneratum visitare, & salutem ipsius propicere haud gravarer. Accersitus igitur p. à vulnere septimana, bonum Virum

rum totum macie consumptum, continuu
 lipothymiis obnoxium, pedem inferius tu
 mefactum, totum autem femur Emplastro
 oxycroceo involutum deprehendebam
 quod Chirurgus præsens ob tabem femo-
 ris se applicuisse dicebat. Ego consideratis
 omnibus sequentia magis proficua duxi.

Heckstadt d. 25. Septembris. 1560.

RESPONSVM.

Quia tabes ista in vulnerato non parti-
 cularis, sed universalis existit, neque
 ab obstructis nervis & arteriis, sed à nimio
 sanguinis profluvio, Spirituum alimentique
 defectu provenit, quod omne in materiam
 purulentam convertitur, Emplastrum illud,
 quod in tali statu minimè indicatur, remo-
 vendum censeo: Cujus vicem suppleat
 decoctum vulnerarium, quo vulnus sive
 potius ulcus fistulosum diligenter eluatur,
 munderetur, imò linteis duplicatis excepto
 calidè semper locus affectus foveatur. Nec
 vana fuit hæc curandi Methodus, quip-
 pe eadem obtinebatur, ut viribus paululum
 collectis, in domum suam deportari potue-
 rit. Sed hic fatale sibi experiebatur dictum
 illud vulneratus: *Principiis obstà, serò me-
 dicina paratur*; Quippe marasmo virium-
 que

de prostratione in dies auctis, lenta de-
um morte obiit.

CONSILIUM XXXV.

*De*MENSIMUM OB-
STRUCTIONE.

Mulier quædam 36. annorum Metal-
lici ex primis uxor, habitu corporis
racili & colore faciei rubicundô, conque-
tur de obstructione mensium, dolore ori-
cii ventriculi intensissimo omniumque
etuum vermiculante, lassitudine totius
corporis, atque imaginationibus Melan-
cholicis, unde etiam suspicabantur familia-
res, eam laborare melancholia idiopathi-
a, cui etiam hætenus varia Medicamenta,
sed incassum opposuerant, non attendentes
mensium stagnationem, quam ab aliqua
imprægnatione provenire putabant. Tan-
tem ego in Consilium vocatus, sequentia
commendabam. Islebiæ d. 3. Octobris,
1690.

RESPONSVM.

Neque Symptomata, nec urina suspi-
cioni imprægnationis favent: Nulla
autem

autem ratione Melancholia Idiopatica
 hoc Subjecto est statuenda, licet Sym-
 ptomaticam, nempe hystericam subesse non
 negaverim: Scilicet mensibus obstructis
 sanguis ad superiora regurgitat, in reliquis
 membris ac visceribus redundat, unde con-
 vulsiones orificii ventriculi, artuum dol-
 res & Phantasie vitia à particulis limo
 in sanguine diutius stagnante existentibus
 & ab utero pariter subministratis origines
 duxere; itaque cum primis curandum est
 ut pristina mensibus referetur porta, atque
 postea Cacochymie acido-pituitosae cor-
 rigendae satisfiat, interpositis & continuatis
 post fluxus menstrui reditum quoque re-
 borantibus hystericis specificis.

Medicamenta sunt sequentia.

No. 1. R. R. *Ar. Cydoniat.* ʒij.

— *Ol. *ci. saffrafrat.*

Liqu. ʒ. fol. Or. ana ʒj.

M. D. S.

Eröffnende Tropffen/von welchen Mor-
 gens und Mittags 4. Uhr 50. mi-
 Kerbel-Wasser zu nehmen/ und sich
 darauß. so viel möglich/zu bewegen.

No. 2. R. Rad. Angelic, levistic. Cihor. hort.
ana ʒß.

Rhabarb. or. ʒv.

Helleb. nigr. ʒij.

Herb. Meliss. Matricar.

Fl. Acac. ana mp. j.

Fol. j. f. f.

Cort. O.

Sem. Anis. ana ʒj.

Croc. ʒt. c. salib. ʒij.

Incis. & contus. M. D.

Varierende Mutter=Species in 3. Mö-
sel guten Francken Wein / vermittelst
I. Säckleins zu hängen / worvon al-
le Morgen und Abend bey Schlaf=zeit
I. Wein=Gläcklein zu nehmen.

No. 3. Resin. Scammon. ʒß.

Gr. Plat.

ʒ. diaph. ana gr. vij.

M. F. c. Syr. rosar. solutiv. Pilula. N. XV.

D. S.

urgier=Villen den Tag vor der ge-
wöhnlichen Reinigung auf einmahl
zu nehmen.

tribus satis vehementer purgata menses
die feliciter redierunt, ita ut V. super-
lere poteramus.

No. 4. R. Rad. Angelic.

M

diptamn.

diptamn. alb. Ireos. fl. ana Zij.
Zedoar.

Sem. Anis.

Cort. Citr. Winter ana ʒj.

Fol. Meliss. ror. mar. anamp. ʒ.

Croc. ʒt. Sacharin. ʒʒ.

Sachar. albiss. ad pond. omnium.

M. F. Tragea. D. S.

Allezeit nach dem Essen 2. Messerspiß
bloß oder mit gebähetem und mit ge-
ren Wein befeuchtetem Brod zu ne-
men.

No. 5. R. ~. Ol. optimè rectif. Zij.

Elix. propr. s. acid. Zij.

M. D. S.

15. Tropffen mit ein wenig Bier jede-
mahl vor dem Mittags-Essen zu ne-
men.

Contrà tristitiam Melancholicam , q
sublatis reliquis Symptomatibus , adh
urgebat, ordinavi.

No. 6. R. Essent. fl. hyperic. ʒʒ.

R. Corall. c. ~. Cord. Cerv. Zij.

ʒo. ʒ. Meliss. gt. j.

M. D. S.

täglich 2. mahl 50. Tropffen mit Bier
oder warmer Brühe zunehmen.

CONSILIVM XXXVI.

*De*EBRI TERTIANA
NOTHA.

A Dolefcens 22. annorum , habitu
corporis graciliore , pilisque nigris
crispis abundante , præditus , verbo
as minus Melancholicus , subito corri-
ebatur rigore horrido , fed tolerabili ,
am horarum , quem fequebatur fenfim
fimque calor in principiò pariter lenior ,
i tandem acrior reddebatur , magni
erant dolores capitis , & fitis sub hor-
e maxima , qui sub calore minueba-
 , quæ Symptomata per horas 16. af-
ebant , postmodum verò per 32. horas
iens ab iisdem liberatur , ut & à vigi-
 , deliquiis animi atque deliriis: Paro-
mus ordinariè in multum definebat
lorem , quem excipiebat urina rubra
crassa , quæ tamen in hypocausto cir-
meridiem turbida fiebat cum sedimen-
tasso. Cuius Prognosticon ex Galeno

10. M. M. 6. non mortem, sed morbiditurnitatem denotare edixi. Morbus interim ultra 7. septimanam protractus in periculosissimam, ad opinionem adstantium colicam tandem transiit, 24. horas ferè durantem, & acriter sævientem, quæ tamen, una cum ipsa febre sequentibus remediis cedebat. Islebiæ d. 5. Octobris 1690.

RESPONSVM.

EX relatione constat, hunc Adolescentem laborare feбри tertiana notha, à cruditate porracea in ventriculo & Mesenterio hærente, quam cum natura per motum criticum eliminare studet, & verò in hoc molimine deficit, materia peccans, quæ in hoc morbo cum primis per alvum, & interdum per sudorem quoque alias evacuatur, in Mesenterio & intestinis stagnat, atque imperfectam, crissin constituit, unde salutaris hic naturæ motus terrere ægrotantem minime debet, quin potius illum omni modo promoveri conveniet. Igitur suadebam ut statim umbilico applicaretur Balsamus apoplecticus, & venter fascia latiore ligaretur, dein-

le internè ordinavi potiunculam carmi-
nativam calidè sorbendam, quam sudor
argissimus insequeretur, atque omni-
moda reconvalescentia. Medicamenta
erant sequentia.

No. 1. R. $\circ\circ$. Nuc. Moschat. express. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Benzoes. Syrac. calam. Ladan. ana
gr. xvj.

Mosch. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Ambr. Gryf. gr. v.

$\circ\circ$ $\mathfrak{R}$. Cariophyll.

Nuc. Moschat.

Cinam.

Mac. rut. ror. mar.

Lavendul. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

M. F. l. a. Bals.

D. S.

Schlag-Balsam.

No. 2. R. Scorzon. Puleg. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Syr. dialth. Fernel. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

$\circ\circ$ $\mathfrak{R}$. Cumin. Anis. ana gt. ij.

Orantiar. gt. iij.

M. D. S.

indernd Träncklein auf einmahl.

CONSILIVM XXXVII.

De

TUSSI HUMIDA.

Vir Cl. Gymnasii Islebientis Con-Re-
ctor, temperamenti Sanguinei ab
urbe proxima Artern, Illustrissimi Comitatus
Mansfeldiæ sede, ubi in Aula conciona-
tus fuerat. Islebiam rediturus, summò
manè parat iter, aere nebuloso humido
& frigido, quemadmodum Autumnali
tempore esse solet, existente. Cum ve-
rò ob festinationem exiret jejunos, nec
pallio munitus, aeremque nebulosum
per respirationem magis concitatam, affa-
tim hauriret, post reditum affligebatur
tussi humida, cum anxietate & dolore
pectoris. Quod Vir Cl. ægrè ferens,
quippe aliàs querelis ejusmodi minimè
assuetus, pancreaticè enim à puero va-
luerat, meum exoptabat Consilium.
Islebiæ d. 5. Octobris. 1690.

RESPONSUM.

Tussis epidemia sive catarrhalis est
quocum Tua Cl. conflictatur, non
quidem à causa interna, sive humorum
vitiis

atio proprio, sed potius à causa externa, èris nempe constitutione antecedenter dependens, quæ effecit, ut lymphæ in suo motu circulari sufflaminata intra pulmonum bronchia restagnaverit & qualemunque acrimoniam contraxerit, unde assis humida orta est. Pariter sanguinis quoque motus, ob copiam particularum grossarum, quadantenus retardatus fuit, & sic per ramos arteriæ axillaris in externa thoracis spatia, atque externos Musculos profluens, ibidem subsistere videtur, & quidem in ramos Venæ axillaris receptus, quod facilimè in plethoricis fieri consuevit. Atque à tali lento sanguinis in thorace motu, anxietatem & dolorem gravatum, de quo Tua Cl. conqueritur, derivo, imò à Veron non abludit, in ventriculo quandam simul existere saburram, ab inaura aëris nebulosi inspiratione subministratam, eo magis, quod Tua Cl. per totam Vitæ spatium nunquam fuit purgata. igitur, ut confido, sequentia egregiè proferunt.

No. I. R. Aloës. Violat.

Or. Plat. ana ℥ss.

℞. diaph. indulc. gr. v.

*M. F. c. liq. ℥. fol. ℞. Pilula. No. XV. in.
volv. pulv. Cinam. D. S.*

**Gelinde abführende Pillen / 1. Stund
vor der Abend-Mahlzeit zu nehmen.**

Purgatione factâ secetur basilica in bra-
chio dextro , deinde hoc decoctum pe-
ctorale paretur.

No. 2. ℞. Rad. petrosel. Glycyrrhiz. ana ℥ss.

Herb. Salv. Marrub. ana mp. j.

Hyssop. mp. ss.

Sem. Fœnic. urtic. ana ℥j.

**Concis. & contus. Coqv. in cucurbitâ c.
Alembico , cui Recipiens adaptandum,
& quidem in B. M. Fiat destillatio,
destillatum reaffund. speciebus , & Col.
Hujus Colat.**

℞. tb. is. add.

Syr. d. hispidul.

injub. ana ℥ij.

M. D. ad vitrum. S.

**Brust=Tranc / von welchem täglich
2. mahl 1. Wein-Glas warm zu neh-
men.**

CONSILIVM XXXIIX.

De

SCABIE HUMIDA.

A Dolefcens; 20. annorum, Sanguineo-Phlegmaticus, poft commiffos frentes in diæta errores corripitur fudore dum fœtido, fcabie humida, Ingenii rpore & tarditate ingenti, cum primis ipfi olefta funt manuum pedumque exanthemata ichorofa, quæ pruritus continuum ufantur, & copiofam faniem fundunt. Si præmiſſo Prognoftico talia ordinavi.

Melebia d. 7. Octobris, 1690.

RESPONSUM.

N Ullum eſt dubium, quod temperies Sanguineo-Phlegmatica in intemperiem viſcidam acré hic degeneraverit, dum copioſo potu, & frequentibus fortè comotationibus nocturnis viſcerum digeſtorum tonus admodum debilitatus, locoticularum ſulphureo-oleoſarum, pituitas & ſeroſas Sanguini ſuppeditavit; Ex ille ſeoſor factus eſt. Quod ſerum extravasorum ſanguiferorum ambitum poſitum, in glandulis ſpatiolisque ſub-

cutaneis stagnans, putredinem concepit, & in exulcerationes ejusmodi foedas, suffaminatâ scilicet penitus transpiratione, abiit, unde pedes foeteant, & cuticula exulceretur oportet: Imò quia Spiritus animales constitutionem M.S. referunt, iisdem inquinatis, obfuscatis, vel etiam parcius elaboratis, torpor & Ingenii tarditas subsequi debet. Siquidem humiditas nimia Intellectum impedit, animus autem prudens in sicco Spiritu residere solet: Unde Heraclitus olim dixisse scribitur: *Animam siccâ sapientiam esse.* Et sanè nisi affectui huic maturè occurratur verendum est, ne accumulatis quotidie cruditatibus, intolerabilis demum pedum foetor, scabies foeda humida, stuporq; Ingenii, ipresso pede sequantur. Igitur suadeo, ut totum corpus convenienter purgetur, & vitiosi humores ex primis viis deturbentur, quo Chylum laudabilem imposterum Sanguini suppeditare possint. Deinde M. S. depuretur, ac viscera digestoria roborentur. Porrò cutis abstergatur, & superflua serosa materia discutiatur. Tandem Cerebro quoque, humiditates nimias absumendo, Medicina paretur, ut memoria iterum, sicut antea, vigere incipiat. Ad quod obtinendum talia Medicamenta præscripsi.

℞. Rad. Polypod. Glycyrrhiz. ana ℥℔.

Cichor. ℥℔.

Herb. fumar. mp. j.

Agrimon. Scopelopendr. ana mp. ℔.

Fol. s. s. s. ℥℔.

Or. albiss. ℥℔.

Sem. Anis. fœnic.

Galang. Cinam. ana ℥℔.

Caricar. pingv. No. V.

Passul. min. ℥℔.

Coq. in s. q. ∇. font. Colat. ℞. ℥xv.

Clarif. album. ov. add.

℞. Ol. rectif. gr. xx. D. S.

axier=Trand / von welchem Morgens
und Abends 1. Weinglaß warm zu
nehmen.

℞. 2. ℞. Roob. Sambuc. ℥℔.

Mitridat. ℥℔.

∇. fumar. Veron. ana ℥℔.

℞. Ol. rect. gr. v. j.

M. F. haustus. D. S.

Schweiß Trandlein auf 1. mal zu neh-
men / und in der warmen Stube
dem Schweiß abzuwarten.

udoribus benè promanantibus infessus
at ex Lapathô, Peucedanô, Radicibus
cos fl, urticæ, malvæ cum toto, Hellebori
igri, helenii, atque furfuribus; post bal-
eum hoc unguentum adhibeatur.

No. 3. R. Pulv. Rad. Lapath. acut.
helen.

Symph.

bryon. ana ʒiʒ.

Zinziber. ʒj.

Aristol. rotund. ana ʒʒ.

bacc. laur.

Flor. Lactis. q. s. Stent. infusa per noctem
postea coqv. ad spissitudinem modicam.

D. in fictili. S.

Abstergirend=Salblein / wie beoust / zu
gebrauchen.

No. 4. R. ~. Mastickin. ʒij.

~. Ol. dulc. gt. xv.

Essent. diagalang.

Absynth. comp. ana ʒj.

M. D. S.

Allezeit bey Tisch 50. Tropffen mit Bier
zu nehmen.

No. 6. R. Conserv. Meliss.

Fl. Anth. Tunic.

Condit. rad. Cichor.

Nuc. Moschat.

Zinziber. ana ʒʒ.

Spec. diarrhod. Abbat.

d. ambr.

Succin. alb. ppt. ana ʒj.

Syr. fl. Tunic. d. Cinam. ana ʒj.

~rosar. q. s. M. F. conditum molle. D. S.

Haupte

aupt-Stärkung Morgens und Abends einer Welsche Nuß groß zu nehmen.

In diætâ exulent Cibi saliti nimiumque omatificati, Piperis scilicet & Zingibere, scula & embammata valdè pingua, præter butyrum, quo tutò vesci licet; Cibi exstelaudentur, Ova, Cerasa, prunaque siccata, & cocta, carnes omnes animalium, minorum, ut & pisces saxatiles. Omni anè, si libuerit Cyathum unum seri Lactis Caprilli, & æqualem portionem semiporâ ante Coenam bibere poterit. Atque his monitis sedulò observatis paucos post menses pristinam sanitatem recuperavit.

CONSILIVM XXXIX.

De

SCABIE FOEDA.

A Dolefcens 17. annorum, Gymnasii Islebiensis Alumnus, Constitutione melancholicus, laborabat scabie foeda & diuturna, cum pustilus acutis, siccioribus florificis stipata, quæ usurpatis licet multis mediis, tamen cedere noluit, cui sequentibus brevi tempore & cum successu optato profuerunt. Islebiæ d. 9. Octobris, 1690.

RESPON-

RESPONSUM.

Lympha acris & plus minus fluida causam prædictæ scabiei fovens, remedia in- & externa corrigentia, lenientia & abstergentia exposcit, imò cum ob diuturnitatem mali & ipsam intemperiem Melancholicam haud levis suspicio est, cacochymia acido-serosæ, & hinc ortæ cruditatis primarum viarum, evacuantia quoque conducibilia esse poterunt. Hinc

No. 1. R. ∇ . benedict. Ruland. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Fl. Acac. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.

M. D. S.

Brech-Wasser auff I. mal. Qua satis efficaciter ἀνοηδινάτω purgabatur.

No. 2. R. Rad. Lapad. acut. Polypod. Cichor.

Helen. Glycyrhiz. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Rhabarb. Monach. Rhapont. ver.

ana $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$.

Herb. fumar. scabios. absynth. Card.

benedict. Agrimon. Mercurial. En-

div. lupul. ana $\mathfrak{m}\mathfrak{p}$. $\mathfrak{j}$.

Fl. 4. Cordial. ana $\mathfrak{P}$. $\mathfrak{j}$.

Fol. s. s. s. $\mathfrak{z}\mathfrak{ijss}$.

Sem. Cartham. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Anis. fœnic. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.

Fic. Pingv. No. VII.

Passul. min.

maior. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$.

Incis.

cis. & contus. Coqv. c. ser. lact. caprin. recent.
fact. q. s. Colat. .℥. ij. cui add.

Syr. rosar. solutiv.

d. Cichor. c. Rhabarb.

fumar. ana ℥℥.

Cremor. Gr. ℥ij.

fulap. rosar. ℥v.

M. & clarif. c. album. ov. D. S.

Blut-reinigender Laxier=Trancé auff 5.
Morgen. Vel loco Syriporum add.

Mell. rosat. ℥iij.

Cinam. pl. ℥ij.

et si ab hoc Apozemate Corpus nondum
sufficienter purgatum videtur, tale purgans
succedat.

Re. 3. Pulv. Rad. fulap. ℥j.

diagryd. ℥rat.

℥. S. ana gr. vij.

M. D. S.

Purgier=Pulver auff 1. mahl mit Bier
oder Fenchel=Wasser Morgens zu
nehmen.

Re. 4. Ras. L. Guajac. ℥iij.

Sassafras.

Rad. Chin. ana ℥j.

Helen. ℥℥.

Cort. L. Sanct. ℥ij.

Herb. agrimon. fuma. scabios.

Veron. ana mp. j.

Incis.

Incis. macerentur per noctem in ∇ . font.
 Mensur. iv. manè coqv. ad part. dimid.
 Colat. add.

Elæosachar. Cinam. q. s. ad
 gratiam. D. S.

Den 3. Tag nach der Purgation diesen
 Tranc̃ anzufangen / und damit 5.
 Tage / Morgens und Mittags 4. Uhr
 anzuhalten.

Usurpatô hoc decocto per biduum quievit
 à Medicamentorum alterantium assum-
 ptione, & tali Electuario confortante in-
 terea utebatur.

No. 5. R. Conserv. rosar. rubr.

fumar. bugloss.

Condit. Rad. Cichor. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Pulp. passul.

Tamar. Ind. ana $\mathfrak{z}\text{ss}$.

Spec. diatrion. Santal. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Syr. fragor. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

M. F. Electuarium. D. S.

Stärck- und linderender Zucker / von
 welchem Morgens und Abends 2.
 starcke Messerspißen zunehmen.

Biduo elapso pro cutis abstersione hoc bal-
 neum instituebatur.

No. 6. R. Rad. bryon. Lapath. acut.

Cort. Rad. frangul.

Median. L. Quercin.

Herb. Mercurial. fumar. scabios. Malv.

Centur. min.

Fol. Querc. salic. heder. ana mp. iiij.

Summitat. Melilot,

Fl. Chamom. ana mp. iß.

Gyps. ust. lb. ß.

Ar. viv. ℥viii.

Ol. commun. ℥iv.

Incis. & contus. M. D. S.

ecies zum Bade mit Fluß-Wasser abzukochen / und innerhalb 8. Tagen 2. mahl hierinne zu baden.

No. 7. R. Succ. Lapath. acut. helen. plantag.

Solan. ana ℥ß.

Acet. ℥iiij.

So. coct. rosar. violar. ana ℥j.

Butyr. rec. non salit. ℥v.

Ceruss. ℥iß.

Lithargyr. ℥ij.

Fl. Ar. ℥ij.

Terebinth.

cer. ana ℥iiij.

M. F. Linimentum lentô igne.

D. S.

ilend- und kühlende Salbe / welche
sonderlich nach dem Bade / und be-
N schehener

schehener Abtrücknung des Leibes zu
gebrauchen.

Sed melius tulit unguentum ex aceto lithargyrii, quo & sæpius utebatur. Hac curatione bellè quidem se habere coepit, sed paulò post recidivam passus, methodum prædictam repetere coactus est, ubi cum sedulo abstineret ab omni repletionem, à cibis salsis, fumò & muria induratis, nimiumque aromatizatis, elapso 3. Mensium spatio, perbellè sanatus est.

CONSILIUM XL.

De

SPASMO FLATULENTO MIRANDO

Civis suburbanus 40. annorum Vir, constitutione Cholericus, post crapulam ex Cerevisia notissima Krappel ander Wand / incidit in Choleram humidam, qua *ἀνα γὰρ κατὰ* multa enormiter excernebat, subsequenter validum illum humorum orgasmum, & partium corporis internarum convulsionem vehementem, puncturis dolorificis circa regionem hepatis, cum ingenti calore, virium-

iriumque prostratione summa. Præ-
terea in suris, in ipso ventre sive mediô
musculi gasterocnemii interni, utriusque
biæ, mirandum patiebatur spasmus
flatulentum inflammatorium, ita ut ali-
quis jurasset, cum in exacerbatione erat,
per intervalla enim singulis horæ quadran-
tis revertebatur) catulum aut glirem
vivum ibidem delitescere, & se commo-
vendo & circumvolutando exitum moliri.
Huic ab Empirico porrigebantur Cario-
phylli conditi, ut arbitror, contra sum-
mam virium prostrationem, tanquam
ordiale alias non contemnendum. Ve-
ram deficiente impræsentiarum indicatio-
ne, infelicem fortiebatur eventum; quip-
pe igni addebat, & dolor atq; prostratio vi-
rum, immane quantum, ab hoc reme-
di genere augebantur. Ego accersitus
ab maximis ægroti angustiis, tali me-
thodo horrendum hunc affectum intrâ
biduum profligavi. Islebiæ 11. Octo-
bris 1690.

RESPONSVM.

Quia Spasmus hic insolitus dependet
ab acrimonia lymphæ flatulentæ inci-
entis inter spatia fibrosa & musculosa, ex

quibus citò sive per vasa lymphatica, sive venosa remeare nequit, curatio calidioribus aromaticis suscepta, omninò inconveniens existit, quæ potius, ut & totius morbi, moderatè refrigerantibus, & simul adstringentibus indiget, atque externis roborantibus & discutientibus anticatarhalibus specificis. Quod verò dolor iste non sit continuus, sed ad horæ quadrantem ordinariè acquiescat, argumento est, causam hujus mali cum sanguine arterioso defluere ad prædictas partes, qui sub tali temporis mensura reditum ad partes denuò parare solet, unde ad quemvis accessum Sanguinis novum nova exacerbatio doloris oritur. Itaque sequentia usurpanda censeo.

No. I. R. Sem. Cucurb.

papav. alb, ana ℥ij.

Amygd. dulc. ℥ß.

F.l. a. c.

▽. tormentill.

fol. querc. ana ℥iß.

menth. s. Vin.

rosar. ana ℥j.

▽. fœnic.

Cinam. borrag. ana ℥ß.

Emulsio. cui add.

C. C. nsti. ppt.

Corall.

Corall. rubr. ppt.

Antihect. Poter. ana 3ß.

Sacchar. tabulat. q. s. pro gratia.

M. D. S.

Stündlich wohlgerüstet I. Wein-
Gläzlein zu nehmen.

No. 2. R. Bezoard. Michaël.

Corall. c. Cord. Cerv. ana 3iß.

Anodyn. Langelot. 3ß.

M. D. S.

Vorgens und Mittags 4. Uhr zwischen
der Milch 40. Tropffen mit Fenchel-
Wasser zu nehmen.

No. 3. R. Pulv. gran. Mastich. gr. xv.

Bol. Arm. ppt. 3ß.

Fl. Ol. Ammon. ʒt.

Land. opiat. ana gr. v.

℞. express. Nuc. Moschat. gr. iij.

M. F. c. Essent. succin. Pilula. No. vij.

D. S.

inhaltende Pillen / von welchen alle
7. Stunden / und zwar nur die Nacht
hindurch I. zu nehmen.

No. 4. R. Gumm. Tacamahac.

Carann. ana ʒß.

Diffolv. igne lent. c. Vin. solut. add. The-
rebinth. tantill. q. s. ad consistent.

Emplastri benè adhærent. cuti.

D. S.

Zertheilend und Schmerz=sindernd
Pflaster / worvon etwas auf ein
stück Leder zu streichen und warm
über die Waden zu legen.

CONSILIVM XLI.

De

ULCERE SINUOSO

Milles præfidiarius 30. circiter anno-
rum , ulcere sinuoso in spina dorsi
circà vertebam 22. sive circà Renum re-
gionem , ampliato & latô laborat. cui ne-
glectim habito primum ipse Emplastra su-
perimposuit ; Verum cum pertinax
omnem sanationem respueret , vetulam
adhibuit , quæ variis decoctis & fomen-
tationibus ulcus adeò furibundum affecit
ut non tantum inflammatio ingens cum
febri ardente continuâ superveniret , sed
& ulcus cuniculos admodum multos , eos-
que

ue profundos ageret , propterea de vita
andem periclitans me. in Consilium ad-
ocare cogebatur , ubi ulceris curatio-
em , (missa antifebrilium adhibitorum
narratione) sequentem in modum ag-
ressus sum. Erfordiae d. 15. Januarii 1691.

RESPONSUM.

Primo cum sinus inferius ad os sacrum
spectaret, saniesque commodè deple-
re non posset curavi , ut mediante sectio-
ne à Chirurgo castrensi illi exitus parare-
tur , quæ cum nondum sufficeret , &
eger iteratam recusaret sectionem , inje-
ctiones sequentes per syphonem substitue-
bam.

No. 1. R. *Decoct. hord. integr. lb. ij.*

Mell. rosat. colat. ℥jv.

M. D. ad usum.

Præterea quia sanies illa admodum tenax &
densa erat , eandem magis acuatam for-
toremque ordinavi , adjecto scilicet
unguenti *Ægyptiac. ℥j. & V. ℥j.* Post
triduum sequens decoctum injicieba-
tur.

No. 2. R. L. S. subtiliss. ps.

Cord. ejusd. ana ℥ij.

Rad. Aristol. long.

Herb. Centaur. min.

Absynth.

Agrimon.

Caud. equin.

Fol. Olea.

Myrt.

Pimpinell.

Consolid. maj. ana mp. j.

Thur.

Cortic.

Myrrh.

Sarcocoll. ana ℥ss.

Vin. rubr. odorif. ℔. iij.

Mell. despumat. ℥iv.

M. F. l. a.

Omnium decoctio. Colat. D. S.

Spring=Water / zu welchem jedesmal
v. ℥j. bey dem Gebrauch zu thun.

Quem modum Franciscus Valeriola tan-
quam longâ observatione probatissi-
mum , maximis decantat laudibus , &
detergendis ulceribus , præsertim ner-
vosarum partium nihil esse præstantius
affirmat. Postquam itaque ulcus suf-
ficienter detersum & mundatum appa-
rebat , Sarcoticam injectionem ten-
tavi.

℞. Fol. plantag. mp. ij.

Pemaph.

Herb. agrimon.

Robert. siv. Geran. ana mp. j.

Consolid. utriusque.

Caud. equin.

Ceterach.

beton.

Summit. Absynth.

Fl. hyperic. ana mp. ℞.

Incis. coque ins. q. ▽. simpl. in fin. decoction.
add.

Vin. rubr. adstring. lb. ij.

Fol. Myrrh.

Fl. rosar. rubr.

Herd. integr. ana ℞. ij.

Ebulliant invicem. Colat. ℞. lb. iv. cui add.

Farin. fabar. ℥j.

Orob. ℥ss.

Thur.

Mastich.

Sarcocoll.

Resin. pin. ana ℥j.

Myrrh. ℥v.

Rad. Aristol. rotund. pulv. ℥vj.

Ireos. fl. pulv. ℥ss.

Mell. rosar. Collat. ℥iiij.

M. D. ad usum.

De hoc decocto per aliquot dies q. s. fuit
jectum. Post tale unguentum Turundis
licii imponebatur :

No. 4. R. Succ. plantag. ℥iv.

Agrim. ℥ij.

Absynth. ℥j.

Vin. rub. adstring. ℥iv.

℞. coct. rosar.

omphacin. ana ℥ij.

Coqv. ad Vin & succor. consumption. in
fin. add.

Farin. Fabar. ℥iij.

Orob. ℥j.

Thur.

Mastich.

Sarcocoll.

Resin. pin. ana ℥j.

Myrrh. El.

Rad. Irid. fl.

Aristol. rotund. pulv. ana ℥ss.

Therebinth. vin. alb. lot. ℥iij.

Mell. de spumat. ℥iv.

Cer. q. s. M. F. Unguentum. D. ad usum.

Iteratis etiam vicibus pulverem hunc Sarcoticum inspergere jubebam.

No. 5. R. Aloës. Socotr. ℥ij.

Thur. & cort. ejusd.

Myrrh.

Sarcocoll. ana ℥i.

Rad. Irid. fl. Div.

M. F. Pulvis subtilissimus. D. ad usum.

Tandem curatione feliciter hoc modo
succedente, cicatricem inducendam me-
ditabar,

tabar, ad quam ejusmodi injectionem
dinabam, præmisso prius hoc fomento.

No. 6. R. *Herb. Centaur. min. nsp. j.*

Fl. rosar. rubr. P. ij.

Myrrh. ℥iij.

Alum. rup. ℥i.

Incis. gr. mod. D. S.

Species mit rothem Wein zu kochen/und
nachmahls vermittelst doppelter lei-
nenen Tüchern warm öftters zu ap-
pliciren.

No. 7. R. *Fol. plantag.*

heder. ter. ana P. ij.

Fl. rosar. rubr.

Fl. Centaur. min. ana P. j.

Gran. Myrt. conquassat. P. iß.

Cort. granat. ℥iß.

Alum. Rup. ℥j.

Incis. & contus. subtiliss. D. S.

heilung: beförderende Species mit ro-
them Wein zu kochen/ und einzu-
sprützen.

Emplastrum primùm imponebatur Opo-
eltoch, mox sequenti utebatur, quo ul-
cus admodùm rebelle & ultra 15. annos
refractarium, in tibia mulieris cujusd. ve-
ulæ in Saxonia consolidavi.

No. 8. R. Lithargyr. $\odot$ r.

Ceruss. ana $\mathfrak{z}$ ss.

Thur.

Mstich. ana $\mathfrak{z}$ ij.

Camph. $\mathfrak{z}$ ij.

Unguent. rosat. $\mathfrak{z}$ ij.

Cer. & Therebinth. q. s.

M. F. l. a. Emplastrum. D. ad usum.

Ubi adhuc notandum, quod ligatura mediantibus pulvinis paulò crassioribus firma adhibita fuerit, qua carnis dissitæ & hiulcæ labia se invicē, compressione facta, iterum contingebant, & ad agglutinationem disponebantur, licet aliàs fortes ejusmodi ligaturæ in vulneribus admodum nocivæ sint. Atque his præsiidiis Menstruô ferè spatio ulcus hoc magnum & contumax, ad optatam, Deo benedicente, consolidationem adspiravit.

CONSILIUM XLII.

De

VENÆ SECTIONE IN GRAVIDA PERICULOSA.

FOEmina 25. annorum, Viri Amplissimi Contoralis Suavissima, eaque gravida,

De Vena Sectione in gravida periculosa. 205
a, abortum gestationis Mense 8. patitur,
no mortuus prodibat foetus, quem exci-
verat V.S. immodica, ex balneatoris te-
erario suasu instituta; hinc summam in-
debat virium prostrationem puerpera,
nam convulsiones comitabantur epile-
icæ, cum Capitis dolore vehementissi-
o. Sexto tandem die me accersunt, ubi
atim sequentia, seposito in tantum de-
usa abortus, iudicio, necessitate, sic sua-
nte, ordinabam. Erfordiæ d. 2. Febru-
ii, 1691.

RESPONSVM.

Umprimis curandum est, ne convul-
siones epilepticæ usque in perfectam
ilepsiam, cum periculo vitæ decumben-
s intentantur, ut & delirium à Cepha-
lgia imminens præcaveatur, & quidem
quentibus.

℞. ▽. Ceras. nigr.
Pæon. Meliss. f. V. ana ℥ij.
Cinam. borrag.
Epilept. Lang. ana ℥ij.
Cord. frig. H. S. ℥v.
Pulv. Epilep. March. ℥i.
Syr. acetos. citr. ℥ß.
M. F. potio. D. S.

Alle

Alle halbe Stunden wohl gerüttelt
Löffel voll zu nehmen.

No. 2. R. Unguent. Alabastrin. Populeon. rec.
ana ʒß.

℞. Nuc. Moschat. express. ʒß.

Op. Thebaic. acet. solut. & inspiss. gr. ʒ.

Camph. gr. iij.

M. D. S.

Schmerzlegendes Sälblein an d
Schläffe.

Simulac itaque ab ejusmodi Medicament
sibi restituta videretur, meum quoque ju
dicium de abortu, quemadmodum mar
tus exposcebat, expositurus, pronunciavi
tam ex parte puerperæ, quam ex parte vo
nam secantis hactenus fuisse erratum, atque
sic utriusque culpa foetum debiliorem
nec ex asse perfectum, extra uterum ma
ternum fuisse exturbatum. Et quidem
quod balneatorem temerarium concernit
in ipso confirmatum video illud Medico
rum: Malus Medicus, pessimum Sympto
ma. Siquidem bonus iste Vir V. S. salutato
prius Medico rationali instituere debuisset
ubi dubio procul intellexisset, ejusmodi
operationem, nedum excessivam Sangu
nis profusionem 8. gestationis Mense in
luetam

etam & summè periculosam esse, licet
modica dimidio gestationis tempore salu-
riter adhibeatur. Ipsa verò puerpera
durante gestatione, genio admodum in-
ulgens, ut audio, magnumque humorum
clementiorum cumulum coacervans,
entrem prægrandem, & plus solito tume-
factum inde adepta est; quare etiam co-
losa per uterum purgatio, loturam car-
s recens mactatæ referens, embryonem
clusum comitabatur. Cum verò id,
mod tali specie effluebat fluidum nutri-
um embryonis in utero materno in
embrana amnio contentum esset, facile
paret, foetum ob alimenti impuritatem
indum debiliorem, à sordibus congestis
inconsiderata sanguinis materni emissio-
ne necessariò fuisse suffocatum, & pessun-
to robore uteri ob sanguinis & Spirituum
ofusionem temerariam, maturo partu
clusum. Quibus in rem præsentem mo-
tis, alterum adhuc idque gravissimum
perperis Symptoma, nempe secundinarum
mora urgebat, quæ haud parùm ad sum-
am istam de qua superius, virium prosta-
nem contulit: Cui verò sequentia cum
licissimo successu, & omnimoda reconva-
lencia afflictæ, continuatis postea non-
nullis confortantibus, destinabam. No. 3.

No. 3. ℞. *Extract. hellebor. nigr.* ʒß.

℞. *℞. succin. alb.* ʒß.

Sabin. gt. v.

M. D. S.

Sonderlicher Balsam. Qui umbilico illi-
natur, & secundinis ablatis iterum
Vino calido abluatur, ad præcaven-
dam hæmorrhagiam periculosam.

No. 2. ℞. *▽. Cinam. borrag. fl. Cheyr. lil. alb.*

ana ʒj.

Meliss. c. Vin. hysteric. ana ʒß.

℞. *℞. succin. gt. v.*

Sachar tabulat. ʒij.

M. D. S.

Alle halbe Stunden i. Löffel voll.

CONSILIVM XLIII.

De

STERILITATE.

VIR Generosissimus juxta ac Eruditissi-
mus, Consiliarius Saxonicus, 30 an-
num agens, constitutione Sanguineo-Phleg-
maticus, hilaris atque jucundus, & quoad
actiones vitales, & animales optimè disposi-
tus, vivebat hætenus per triennium in
Conjugio sterili, à quo tempore scilicet,
sibi lectissimam Fœminam, Nobilitatis Sa-
xonice

onica florem , conjugem associaverat. um igitur vereretur , ne ob defectum solis Generosæ Amplissima prædia ad unum extrâ familiam possessorem olim volverentur , Medicum audire Consilium denique statuit. Quo fine ad merari curabat literas , ad instantiam & commendationem Viri Amplissimi Reip. Lipsiensis Senatoris , quibus desidecrabar , juxtrâ delineatum utriusque Conjugis imperamentum judicarem , cuinam perpetinax ejusmodi infœcunditas potissimum adscribenda sit , quibusque remedia eadem tollenda. Literæ perferebantur Erfordiam , & abhinc demum Isleam , ibi verò obinopinatum iter in Ductum Magdeburgicum neglectæ , mihi iterum commoranti , anno sequenti debebantur. Simulac igitur illas accepi , sponsionem maturandam , cum primis nunc ab Amplissimo Viro Lipsiensi commonefactus , censui. Erfordix d. 15. Aprilis. 1691.

RESPONSUM.

Ertius, ut honoratissimæ literæ loquuntur , ab eo tēpore annus nunc volvitur,

Vir

Vir Generose , Patrone Colendissime
quo contoralem Tuam Carissimam Tibi
associasti , Junone quidem satis propitiâ
Lucinâ vero seu ferè seu apparenter ad-
versa , siquidem hactenus mellissimorum
congressuum nullum reportasti trophæum
nec dilectissima Tua Te formosa prole fe-
cit parentem , cum tamen haud leve ex
liberorum susceptione successioneve oble-
tamentum provenire soleat atque sola-
tium. Et sanè scitum veterumque ser-
mone tritum proverbium est : Odorem
odorum panem , saporum saporem Sa-
& amorum amorem Filios esse ; quod
quidem omnium gloriæ cupidorum con-
sensu confirmatur, qui æternitatem Nomi-
nis unquam anhelavere : Gloria quippe
factis paratur egregiis , in Filiis virtute præ-
ditis ad seram usque posteritatem peren-
natura. Id verò non eo animo & fine
commemoratum volo , ut animus Tuus
ea propter exstimuletur tristitia , aut ac si
Ego Platoni assentiam , Fœminas steriles
repudiandas censenti , cum Tibi optimè
constet , quâ mente ferenda aut omnimo-
da sterilitas , quæ interdum ex peculiari
Dei consilio accidere solet , ne probi pa-
rentes filiorum degenerum malitia nimium
olim excruciantur, neve cum Augusto Cæ-
sare

re sæpius cogantur ingemiscere perditis
 atorum moribus , atque cum ipso in
 erba Homeri erumpere, Iliad. γ.

ἢ ὄφελον ἀγασθὲς τ' ἐμὲναι, ἀγασθὲς τ' ἀπολέσθαι.

ut quomodo Medicorum consiliis com-
 ittenda sit impedita à causis naturali-
 us progenerandi facultas : Sed saltem
 ἀμνηστικῶς exordii loco ea præmittereal-
 buit, tam ad id Consilii, quod paro, avi-
 us perlegendum, quàm ad eidem eò
 omptius obtemperandum. Dum verò

Vestra ἀγασθὲς corrigenda sum sollicitus,
 ereo sanè, cuiam vestrùm eadem im-
 atanda veniat : Etenim si lectissimæ Co-
 e Tuæ temperiem in literis delineatam
 tueor , quæ ab externo habitu , capillo
 licet nigro , voce subaspera , animique
 mmotione admodum concitata , calida
 humida apparet , utique illam non adeò
 eptam conceptioni pronunciare possum.
 n Tuam contemplor complexionem ibi-
 em expressam , videtur & illa haud fri-
 dior justo , humidiorve , quod partim
 viscerum internorum ἐνδογαστρίᾳ, partim
 adabili illo ingenii memoriæque vigore
 uo haud obsecrè colligere licet, ita, ut
 ri ratione & Te ad rem Veneream mi-
 as aptum primo intuitu censere minimè
 porteat. Ne igitur vel Tibi , vel Tuæ

foli, culpa sterilitatis absque prævía causarum dignotione imputetur, præcipuas quas hic vel generatim, vel speciatim nosse decet causas recensendas arbitror una cum nonnullis signis diagnosin & prognosin concernentibus, ex quibus cer- quippiam quoad præsentem statum eruere annitar, cui futuræ curationis fundamentum tutò superstrui possit. Sterilitatem igitur Virorum acceptam referimus vel totius corporis vel partium genitalium intemperiei, sive nimium calidæ, quam nimia in Venerem arguit proclivitas, sub quâ nunc citius, quam par est, semen effunditur, vel liquor seminalis ineptus evadit ad fermentationem debitam in ovulo muliebri inchoandam; Sive nimium frigidæ, humidæ vel siccæ, quæ ad rem Veneream testatur segnities. Accedit insuper vitium conformationis partium genitalium, dum curtæ nimis virilitatis supellex existit, ita, ut semen profundè satis penetrare nequeat, aut grandius membrum observatur ut vel nullius omnino sit admissionis, vel ob doloris vehementiam, nimia vaginæ extensione obstructam, titillatio & voluptas in Fœmina deficiat, sine quâ vero coitus prolificus

unquam expectandus. Ut taceamus naturam frenuli brevitatem, quâ penis incuratur, & debito modo intrudi nequit; & dispositionem membri Paralyticam, in qua quam rigiditas verpi deficit, atque ibi corporum potissimum lis pendens observatur. Ex quibus unum quoddam, quod in primarium Matrimonii finem hactenus reliquisti, Tibimet ipse eligas. Ego omni- us ad disquisitionis Physicæ, quantum fieri potuit trutinam ponderatis nullus ferè Te inculpandum esse existimo vitii, nisi frigidiusculæ cujusdam partium genitalium constitutionis, non obstante superius laudata naturæ bonitate, secundum quam licet reliquæ actiones æque naturales & animales iuculparè succedant, partesque corporis Principes suo sic satis fungantur officio: Attamen cum virtus prolifica peculiare quid à reliquis sibi vindicare solet, nec vitium in præsentia tribui possit aut calidiori aut sicciori naturæ, malæque partium genitalium conformationi, non absolum esse arbitror, si subfrigida & contractarum partium complexio accusetur. In silentio hic lubens prætereo occultam & non manifestam sterilitatis causam, de qua multò minus certi quid definiri potest, nisi admit-

tamus Subjectorum variationem, quo pacto de fascino judicare licet, quæ verò experientia in Te, Viro Summè Virtuoso, locum minimè invenit. Atque recensitas sterilitatis virilis causas, causa sterilitatis in sexu sequiori observabiles: multitudine atque frequentia longè superant. Sive enim consideres varias magisque attendendas intemperiei species, tum totius corporis foeminei in genere, tum ipsius uteri solum & ovarii in specie, eadem Lege & ratione in procreatricem virtutem peccatur secundum divini Hippocr. Aph. 62. sect 5. Calidiorem namque & sicciorem utriusque intemperiem ostendunt, salacitas insignis, urina ad rubedinem vergens, pilorumque hinc inde ubertas. Frigidam cò adverso intemperiem designant menstrua pauca & aquosa, urina subspicea sive pallidior, pilorum raritas, actusque Venerei inappetentia. Humidam intemperiem declarant, matricis lubricitas, menstrua copiosiora & simul tenuiora, humorque sub coitu copiosius extillans: Hinc spermati virili haud congruum conceditur hospitium, sed vel ibidem vapescit, vel præmaturè ex eodem præcipitatur. Præterea & ipsius uteri nimia crassities,

ties, laxitas, amplitudo, atque angustia conceptionem valde operè impedit, quibus si adjungamus motus enormes, tum & sternutationem fortiolem post coitum, fluxum mensium vel immodicum vel suppressum, constabit, quantum momenti in Negotio fecunditatis in sexu femineo positum sit. Et sanè ex recentis hactenus causis nullam melius ad Cassimam Tuam quadrare arbitror, quam humidam matricis constitutionem. Nam etsi, ut supra dictum, in illa calida complexio eminere videatur, humiditatem tamen quandam prævalere manifestè docet Musculorum sive carnum mollities, inclubricitatem aliquam partium genitalium subfrigidam omnino suspicari licet, ex quâ scilicet semen injectum debito modo suaviter foveri & contineri nequit, & quæ fortè illam fovet remoram, ob quam neque ad hoc temporis punctum, adjuvandum illum Parentis titulum adspirare non potuisti. Ut igitur imposterum hac ex parte feliciori fruaris fato, præmissâ auxilii divini imploratione, cui soli steriles fecundas reddere datum est, ad nostra mota Medica sedulò Te conformabis in ætâ cum primis sequentia observando:

Aër eligatur calidior & purior. Cibus & potus sint ex classe calidiorum benè nutrientium, hinc Lacticiniorum usus crebrior intermittatur. Somnus & vigilia modum & medium teneant, quod etiam de motu & quiete valet: Nimia namque quiete multæ cruditates atque mucositates colliguntur, quibus materia seminalis inquinata virtutem suam perdit; nimio vero motu eadem dissipata exsiccatur. Excernenda quotidie benè secedant, ita ut corpus nunquam vitiosis humoribus turgeat. Animi pathemata freno prudentiæ dirigantur atque coerceantur, quippe juxta universæ Scholæ Medicæ consensum coitus, superveniente vehementiore animi motu, sive ab ira, metu, sive terrore, semper irriti esse solent, atque pro non factis habendi. In primis Tibi in arenam descendenti omnes curæ & meditationes seriæ sequestrandæ sunt, quod vel nullos, vel pravos ad minimum faciunt conceptus, unde & ratio Medica illius dicti petenda: Heroum filii noxæ; optima enim seminis pars subtrahitur, cum literati curis & Studiis distenti ad congressus maritales sese accingunt. Pari ratione in diætâ se gerat dilectissima Conjux, instituendo

tuendo victus rationem. Superiori
convenientem, ubi inprimis vitandæ
commotiones mentis, maximè si Paphum
conscendere paratus fueris: Nam mulie-
m sub coitu plorantem (quod quidem
rissimè forsan accidit) concipere non
posse Mercurialem asserentem habeo. At-
que hæc erant omittenda: Succedant por-
admittenda, quæ inter optimè au-
unt carnes pullorum, caponum, vitu-
rum, hædorum, avicularum, per-
cum, meleagridum, similiaque,
omatibus non adco parcè conditæ, qui-
as etiam in coctura addi poterunt radices
eniculi, petroselini, pastinacæ, rapæ,
paragus, cariotæ. Porro panatellæ
Cerevisiæ partibus duabus, Vini Mo-
llani parte unâ, Vitellis ovorum, pane
s cocto, Cinamomô & sacharo con-
ctæ, juscula pisorum, lentium, Ci-
erum, more nostro remotis nempe ca-
cibus, cum pane similagineo butyro
ixio parata, in frequentem veniant
sum. Ipsa ova sorbilia cum Vini Hispa-
ci Cochleari uno alterove atque tantillo
mbræ Spiritu rosarum solutæ egregiè
conveniunt. Panis existat duorum aut
ium dierum, cui semen fœniculi, anisi,

vel carei immisceatur. Cinara vero cum
 Etis palmam præripiet, secundum Po-
 tam: Hanc tibi jus præpingue coque
 præstantior inde est;

Ibit & in numeros sic Venus alma suos.
 Potus sit Cerevisia lupulo satis condita
 probèque defæcata, atque sæpius Vinum
 generosum; A cibò demum conveniunt
 confectioes confortantes stomachica
 jam satis notæ: De cœtero acria nimis
 & acida evitentur. Rem Medicam quoque
 nunc concernit, ea suppeditabit Domi-
 nationi Tuæ medicamentum evacuans
 deinde inessum sive balneum, ad parti-
 bus inferioribus amicum calorem concili-
 liandum; Tum quoque adpropriata atque
 specifica confortantia interna & externa.
 Eadem Methodus Carissimæ Costæ porri-
 get primo purgans universale; secundò
 uterum speciatim mundificans; tertio
 confortans universale, & roborans hy-
 stericum specificum, quibus non in-
 felici effectum thermæ Carolinæ conjun-
 gendæ, quarum vices etiam non usque
 adeo impari virtute, inessum domesticum
 adimplere poterunt. Quæ si ordine præ-
 scripto ante initium Mensis Maji usurpata
 fuerint, tum animo præsentis, imagina-
 tione

one forti, armisque rigidis, hosti amibili Te opponere ne cuncteris, spondeo te splendidum trophæum reportaturum, quod aliquando victorem suum venerari, hilarare, atque in sui amorem penitus trahere possit. Et quamvis verecundia detestetur commemorare Remedium istud Ceberrimi Græciæ Medici Paul. Æginet ad conceptionem juvandam commendatum in ipso lib. 3. c. 74. Attamen quia castis omnia casta, idque Honoratissimæ Congi abdomine prominentiore gaudenti illud accomodatum videtur, illius vel tribus verbis tantum mentionem faciam; scilicet pugnam à tergo inire juvabit. Formulæ Medicamentorum sunt sequentes

Recepta. I. R_x. Aloës. Violat.

Extract. fol. sen. ana ʒß.

ʒr. Olat. gr. v.

Ambr. gryf. ver. gr. j.

M. F. c. Elixir. propr. s. acid. Pil. No. XV.

obduc. fol. ☉. No. j. D. S.

Purgier-Pillen auf I. mal früh Morgens zu nehmen/und I. Stunde darauf etwas Thee zu trinken.

Descriptio Extracti foliorum sen.

Nostr.

R_x. Fol.

No. 5. ʒ. Fol. s. s. s. ʒj.

Gr. albiss. ʒß.

Sem. anis. fœnic. ana ʒj.

▽. Cichor. fragor. Cerasor. nigr.

Veron. ana ʒiv.

Fol. incid. minutiss. & ▽. ferv. infund. in
lagna stannea operculo munita. Stent per
hor. quadrant. in ahen ▽. ferv. replet. post
exprim. fortiter per linteum densum. Li
quori express. add. album. ovi conquassa
tum, bene agitetur, & repon. per dimid
hor. in B. M. ad ebulliendum. Post trajic. per
saccul. ex linteo bombycino, & in 2. vel 3.
patellis evapor. calore leni ad consistent.
mell.

No. 2. ʒ. Rad. Acer. Pæon. ana ʒj.

Bacc. juniper. mp. iiij.

Laur. ʒj.

Herb. ror. mar. Sylv.

Meliss.

Serpill. beton.

Fl. Chamom. Rom. ana mp. ij.

Incis. & contus. gross. mod. M. D. S.
Species zum Bade. Cui simul immitt.
Acervus formicarum sacculo inclusus,
si ejusdem copia datur.

No. 6. ʒ. Pulv. Cinam. El.

Cariophyll.

Cardamom. ana ʒß.

Galang.

Galang. Cyper. rot.

Mastich. Nuc. moschat.

Glycyrrhiz. ana ʒj.

Mosch. Ambr. ~ rosar. solut. ana
gr. iij.

Syr. granat. q. s. M. F. Electuarium.

S. Sonderliche Stärck=Latwerge/
von welcher jedesmal nach der Mahl=
zeit 2. starcke Messerspißen zu neh=
men.

4. R. Essent. Satyrion. c. ~. Or. vegetabil.
parat. atque transmiss. ʒß.

Mosch. & Ambr.

Succin. volat. ana ʒj.

Elaosach. Cinam. ʒiß.

M. D. S.

östliche Stärck=Tropffen / von welchen
Morgens und Mittags 4. Uhr 40.
mit Wein zu nehmen.

5. R. Bals. Lavendul. ʒß.

Zibeth. ʒß.

~ formic. q. s. ad consistent. liniment.

M. D. S.

usserlicher Stärck=Balsam / qui um=
bilico & partibus genitalibus, cum pri=
mis Regioni pubis, ubi musculi pyrami=
dales existunt, illinatur.

ominæ verò sequentia ordinata fucere.

No. 1. R. ∇ . fl. acac. bellid. ana $\mathfrak{zj}$.

Cinam. borraginat. $\mathfrak{zj}$.

Pulv. rad. jalap. gr. xv.

diagryd. gr. iij.

Arcan. dupl. Mynsicht. $\mathfrak{ss}$.

Syr. Card. benedict.

$\odot$ Cinam. gt. j.

M. F. haustus. D. S.

Purgier = Träncklein auff 1. mal frůh
nůchtern zu nehmen.

Purgatione facta accipiat Vinum Hispani-
cum cum frusto panis similaginei tosti, atq[ue]
altero die medianam in brachio dextro se-
cari permittat. Posthęc quiescat & ab o-
mni medicatione abstineat, donec redie-
riunt menses, quibus iterum evanescentibus
de sequenti Vino Medicato, omni matu-
tino & vespertino tempore ante Cœnam
Cyathum unum bibat, manē solum præ-
misso ovo tremulo.

No. 2. R. Ras. L. Sassafras. $\mathfrak{zss}$.

Aloes. $\mathfrak{z iij}$.

Rad. Helen. Pœon. Galang.

Sem. fenic. Coriandr.

Flav. cort. Citr. rec. ana $\mathfrak{z i j}$.

Cinam. acut. $\mathfrak{zss}$.

Cariophyll. aromat. $\mathfrak{zj}$.

Herb. Meliss. mp. ij.

Salv. mp. j.

Fl. anth. mp. $\mathfrak{ss}$.

Incis.

Incis. & contus. includ. saccul. ex syndon. rubr.

D. S.

Species zu 3. *Maas̃ guten Wein.*

hausto Vino balneum ingrediatur ex
ciebus superioribus sacculo inclusis &
uæ ferventi immersis paratum, quibus
huc herb. Puleg. menth. salv. & ror. mar.
a mp. ij. add. cui moderatè calenti omni
nè se se immittat usque ad umbilicum
r horam dimidiam, assumpto priùs juscu-
aut Vino Hispanico cum pane, quo tem-
re simul cum sacculo foveatur regio
bis, & concedatur, ut cucurbitulæ cum
rificatione partibus tantùm superiori-
s affigantur. Post balneum inungatur
abilicus, pudenda & renes oleo destillato
niperi cum Unguento nervino Augusta-
rum, & imponatur abdomini Empla-
m de matricaria. Vesperi insideat sellæ
rforatæ & per infundibulum pudendis
plicatum excipiat fumum specierum
anis candentibus suppositis injectarum,
æ præparentur ex Ras. L. Aloes. fl. La-
ndul. ror. mar. & succin. q. pl.; quod
nper repetatur per triduum, finito men-
m fluxu, si fortè redierit. Internè verò
ia proderunt.

No. 3. R. Essent. Salv. ror. mar. ana ℥ß.

M. D. S.

Stärck-Tropffen / von welchen täglich
2. mal / jedesmal 40. mit gutem Wein
zu nehmen.

No. 4. R. Pulv. Cinam. ℥j.

Cariophyll. Piper. long. Galang. ana ℥ij.
Rad. aristol. rot. ℥ß.

Sem. amom. Sesel. ana ℥ij.

Nuc. Moschat. ℥ij.

∇. Regin. Hungar. q. s. ad consistent.
Electuarii.

M. D. S.

Abends bey Schlafzeit 2. Messerspißern
zu nehmen.

Quo Electuario assumpto ad somnum placidum se componat Honoratissima, forti in rem Veneream, eamque prolificam imaginatione formatâ; Tum verò circa auroram, somno prius discusso, inter complexus suavissimos aliasque casti amoris illecebras, conflictum celebrabitis felicissimum.

CONSILIVM XLIV.

De

HÆMORRHAGIA UTERI.

IOEmina 45. annorum genere & virtute nobilissima, Capitanei & Vasalli Vi-riensis conjux, constitutione corporis legmatica plus minus serosa, puerperiis quot viribus exhausta, & præterea non sufficienter purgata; incidit in enorme, gum, periculosumque sanguinis exute-profluvium, ita quidem, ut primo san-s tenuior ingenti impetu promanaret, quot cantharos adimplens, Temporis o successu fluor iste instar loturæ car-m recens mactatarum existebat, quem recedebat & comitabatur gravitas lum-rum & abdominis atque molestus vagi-uterinæ pruritus. Tandem excerne-ur sanguis grumosus, nigricans & gra-plens, præsentē simul lipothymia, suffo-ione, totiusque corporis frigore, quod am extra paroxysmum cum primis in ar-us, una cum pallore faciei insigni atque atabescencia corporis durabat. Sub qui-angustiis opem medicam impense an-

helabat Vir Generosus ipsius maritus, qui sine undique conquirebantur Consilia, parum tamen proficientia, rem enim sol adstringentibus & refrigerantibus tentaverant; unde demum Vir Generosus me quoque cogitationes hoc in negotio desiderabat, atque una cum honoratissima conjugem me accedebat. Cui post institutam accuratorem causarum inquisitionem, habito simul respectu ipsius Subjecti, sequentia magis proficua arbitratus sum. Erfordiae viges. quarto Aprilis, 1691.

RESPONSUM.

Laborat Nobilissima Fœmina & cacc
 chymia serosa ratione totius M. S. &
 prava dispositione uteri, ratione sordium
 ibidem congestarum stagnantiumque.
 Illud exprofluvio sanguinis tenuioris &
 loturam carnis referentis; hoc ex sanguine
 congrumato, graveolente, & defectu
 debitæ purgationis uterinæ post puerperia
 varia constat. Imo & acrimoniam quam
 dam simul adesse molestus vaginæ uterinæ
 pruritus & convulsiones hystericæ persuadent.
 Scilicet haud insolens est, hæmorrhagias
 ejusmodi ab obstructione præcedente
 oriri, quatenus purgamenta uteri
 poss

post partum non rite separata aut remota manu obstetricis, vascula arteriosa excretioni menstrui sanguini dicata, pertinaciter obstruunt, quæ sanguinis affluentis copia distenduntur, atque disrupta cum vehementia sanguinem postea fundunt, qui inde viam hanc p. n. patentiore, quâ data occasione promptissime denuo rimatur. Ipsa vero constitutio sanguinis tenuior, continuo ejusmodi profluvio, & partium sanguinearum & serosarum à se in secessione, verbo turbata sanguinis mixtioni, imputanda est, in quo negotio suum quoque symbolum largissime confert acidum salsum, cui humores corporis nostri fundere, & in statu præternaturali nimium attenuare datum est, quâ ratione M. S. nexus solvitur. Hinc portio liquoris fibrosa globulos rubicundos lymphæ innatantes in statu naturali repræsentans, sibi relicta in grumosusque conduntur, maxime ubi extra arteriarum confluxum in cavitatem uteri ejusve vaginæ deposita, atque sic pristino commercio vitali privata fuerit. His ita durantibus motus uterini vasa sanguifera constituentium victorius admodum infringitur, atque

canales fluidi nobilissimi evadunt laxiore
 ut postmodum ad quemvis impetum san-
 guini liberiores transitum concedant
 quem si refrigerantibus & adstringentibus
 tantum coërcere velimus, quid aliud age-
 mus, nisi ut, juxta vulgatum, oleum infun-
 damus flammæ, i. e. tonum fibrarum labo-
 factatum penitus destruamus. Igitur po-
 tius in præsentī medicamenta adstrin-
 gentia balsamica, blande calefacientia
 roborantia adhibenda censeo, præmissis
 tamen prius revellentibus atque copiam
 ferri fluidioris per alvum sudoremque me-
 dicè evacuantibus, ut ita sanguis sensim
 iterum versus moveri desuescat & natura-
 lem consistentiam iterum adipiscatur: At-
 que his indicationibus sequentia ex voto
 annuat Clementissime Deus respondebunt

No. 1. R. Rad. cichor. hort.

Glycyrrh.

jalapp. ana ʒß.

rhabarb. orient.

Ras. lign. sassaf. ana ʒij.

Fol. meliss. citrat. m. j.

s. s. s. ʒß.

Cort. citr. recent. ʒijj.

Cinam. elect.

Macis ana ʒj.

Sem. fœn. stell. ʒß.

Passal. min. ʒß.

℞. Qr. ʒij.

Inc. & cont. M. includ. Sacc. ex Synd.
rubr. D. S.

erzierender Büschel in 2. Maasß Fran-
cken-Wein/von welchem alle Morgen
ein Wein-Glas laulich zu nehmen/
welches nach Befindung der Operation
auch vermehret werden kan.

℞. Conserv. ros. rub. modice Glac.

menth.

absynth. pont.

Condit. rad. cichor.

caron. cydon. ana ʒß.

Extr. plantag.

Fl. bell. d.

Theriac. Androm. ana ʒj.

En. diaph. ʒt.

Ebor. s. Δ.

Succ. alb. pp. ana ʒß.

Olib. ʒris. ʒij.

Syrup. myrt. Granat. ana ʒß.

∇. cinam. cydon. q. s. ad Consist. moll.

M. F. condit. D. S.

tard- und anhaltender Zucker / von
welchem Mittags 4. Uhr / und Abends
bey Schlafzeit 2. starcke Messerspißen
zu nehmen.

Etta purgatione revulsio humoris serosi
& transpirationem insensibilem median-

tibus diaphoreticis & nervinis antispasmodicis continuetur, quo acidum intimius forte massæ sanguineæ permixtum, ulterius corrigatur aut evacuetur.

No. 3. R. Ess. lignor.

succin. c. menstruo vol. ana ʒij.

R. corall. c. — Cord. C.

bezoard. s. † ana ʒiſs.

anodyn. Langel. ʒß.

M. D. & S.

Sonderbahre Stärck- und alterirende
Mixtur, worvon Morgens und Nach-
mittags 40. Tropffen mit Thee zu
nehmen.

Cujus Mixturæ dosiſ ſemel hebdomadim
eſt triplicanda, & corpus ad ſudorem blan-
dum diſponendum, & quidem tum, cum
hæmorrhagia abeſt.

No. 4. R. ʒ. ſigill.

Lap. hemat. pp.

crystall. pp. ana ʒß.

Fl. ʒ. *c. gr. vij.

Extr. lign. aloës.

Fl. bellid. ana ʒß.

Bals. Peruv. ʒß.

Laud. opicat. gr. iij.

M. F. c. Ess. Ol. b. Pilul. ex ʒj. No. XI. adſperg.

ʒr. liquirit. D. S.

Unhal-

Inhaltende Pillen/ alle Abend I. Stunde vor der Ruhe II. zu nehmen.

No. 5. R. *Lign. santal. rubr. ℥ citr.*
Spec. diarrhod. Abb. ana ʒij.
Fol. ment. crisp. m. j.
Oliban. Mastich. el.
N. Mosch. ana ʒj.
Sacch. ros. tabul. ad pond. omnium.
M. F. ⚧. D. S.

Allezeit nach Tisch 2. Messerspißen mit einem Stück geröstet/ und in Naumburger rothen Beer=Wein geweichten Brodt zu nehmen.

Quodsi interea paroxysmus hæmorrhagiæ evertatur , tum sepositis aliquantisper medicamentis prioribus , sequentia exhibeantur.

No. 6. R. *R. corall. c. ~ Cord. C. ʒiſſ.*
Castor. ʒß.
anodyn. Langel. ʒß.
M. D. S.

Im Fall der Noth auff 1. mahl mit Eichen-Laub=Wasser zu geben / und alle 3. Stunden bey anhaltendem Zufall zu wiederhohlen.

No. 7. R. ▽. menth.

fragor. plantag. ana ʒj

cord. frig. H. S.

✕ ana ʒß.

Oc. ʒ. pp.

Corall rubr. pp. ana ʒß.

ʒn. diaph. ʒt. ʒj.

Sang. Drac. ʒß.

Syr. myrtill. ʒiij.

e Nuc. Mosch. ʒij.

Laud. op. gr. j.

M. F. Potio. D. S.

Alle halbe Stunden wohl gerüttelt zwischen voriger Mirtur 1. Löffel zu geben.

No. 8. R. ʒr. fol. menth. ʒß.

N. Mosch.

Mastich. el. ana ʒj.

bol. alb. ʒß.

Ferment. ʒß.

✕. rosar. q. s.

M. F. Cataplasma D. S.

Umschlag auf den Unterleib zu legen.

No. 9. R. Ungv. Comitiss.

ex ✕. lytharg. ana ʒß.

Camph. ʒß.

Olei coct. rosar. q. s. ad consist.

M. F. Linimentum. D. S.

Rüht und anhaltendes Lenden-Salb-
lein.

Insuper

super in liquore transmissio turundæ ridæ ex gossypio linteo incluso ad instar effarii factæ, madefiant atque crebro adendendis intrudantur.

Sivero fl. bellidis recentes cum tot. sup. etunt, contusi in mortario loco Cata-
asmatis applicentur sæpiusque renoven-
r velut egregium in hoc casu euporiston.
andem quoque ad adstringentia stricte ta-
& specifica transitus fiat, quibus cura
nienda.

o. 10. R. Ess. stypt. nostr. transmiss. ʒss.

R. St. adstr. ʒij.

corall. c. ~ Cord. C. ʒj.

bals. Peru. gr. xx.

M. D. S.

inhaltende Tropfen / von welchen Mor-
gends und Mittags 4. Uhr 50. mit
V. menth. zu nehmen.

o. 11. R. ʒ. chin. chin. ʒj.

Land. op. gr. j.

M. D. S.

ends bey der Ruh auf 1. mal mit 2.
Theil Portulac. Wasser / und 1. Theil
gelinden Francken-Wein / oder auch
Spanischen Wein / bey abwesender
Hize zu nehmen / und darmit anzu-
halten.

Descriptio Ess. nostr. styptic.

℞. Fol. menth. rorismar. Fl. hyper. balau-
ros. rubr. ana p. ij. Lign. Santal. rubr. ʒβ. &
catech. ʒij. Mastich. Thuris Myrrh. an
ʒiβ. ʒ. verisatis affund. V. ʒ xvi. diger. po-
triduum in B. M. in colat. dissolv. Op. cor-
cis. & in lamina torrefacti ʒj. Extr. tormen-
Fl. bell. ana ʒiβ. Filtr. per Chart. emp. &
liqv. abstrah. in B. M. usque ad part. dim
V. S. hic non indicatur, quin potius noc-
bit, quia sanguis non tam copia aut motu
sed vasa sanguifera defectu principii elasti-
ci peccant, unde ejusmodi profusionem
inconsideratam, ~uum, inopia major pre-
sopede sequetur, in syncopem cardiacam
tandem terminatura. Quoad diætam,
lacticinia, admodum pingua, copiosa ju-
scula, aromata acriora, qualia sunt piper,
zingiber, caryoph. crocus, cardamom.
excessivè acida, salsa muriatica, vinum ex-
traprandium coenamve copiosum aut ge-
nerosum, exercitium venereum, motus cor-
poris nimios, calorem & frigus modum
excedentia & ex animi affectibus iram cum-
primis prohibemus: Cinamomum vero,
Nucem Moschatam, Maces, embammata
ex Fl. capparum conditis, pane bis cocto
& passulis minoribus confecta, carnes
assatas

tatas potius quam coctas , cerevisiam
pulo & polenta bene conditam , ut &
nimium quietum , serenum & hilarem
iam atque etiam suademus.

CONSILIUM XLV.

De

FEBRI TERTIANA CONTINUA.

Mulier 40. circiter annorum, sutoris
in hac civitate uxor , copiosæ pro-
prie mater , gracilis , ad iram & venerem
propensivis, maximamque partem choleri-
ca , post excandescentiam subitam , ve-
ementem , atque diuturniorem sub cœ-
lesti frigido & humido, verno tempore fami-
liari , moram , domum redux corripitur
horrore febrili per horam unam durante ,
quem excipit calor acris , tangentis digi-
tospungens , duodecim horas valde mo-
lestus , triginta sex vero paululum re-
missior , quibus horis elapsis pristinum
repetit affligendi modum gradumque,
hosque tamen horrore , sitis adest maxime
molesta , lingua & cutis siccitate admodum
affliguntur , alvus pertinaciter obstructa
existit,

existit, suffocationes hystericæ instant, urina est clara flammeaque, brevitus laborat febrisatis acuta. Sub quo statu aderat dies nonus, ubi maritus ejus pertinaci constipationi alvinæ consulturus, parentem meum accedebat, medicamentum purgans expetebat, personam tn. cui id exhibere vellet, dissimulans. Et ecce voti compos factus ærem ex radic. jalapp. diagryd. & Crem. Gr. paratum uxori porrigebat, quæ vero dum inobediens monito parentis, incautius frigori se exponit, frigidamque cerevisiam affatim bibit, sitim, ut putabat, solatura, suffocationibus hystericis gravissimis, syncopen cardiacam minitantibus corripiebatur, adeo, ut circumstantes illam velut animam agentem stramini extra lectum posito imponerent, quo facilius expirare posset. Maritus interim ejulabundus per plateam discurrebat, opem quæritans, quam denique à me impetrare confidebat. Advolo & pro demortua habitam solioque hypocaufti impositam invenio, & quidem præsentī adhuc, levissimo licet obscuroque admodum vitæ indicio. Quare curabam, ut denuo lecto committeretur, pannis, lapidibus, lagenis optime calefactis fove-
retur,

etur, atque ∇ apopl. incompl. cum Eff.
astor. volat. & Liqv. C. C. succ. absque
intermissione fricaretur, quibus m. post
mi-horæ spatium sibi reddita, ulterio-
rem opem meam etiam atque etiam ef-
ficabat; quam præmissa ipsius morbi
timarii indagatione, sic instituere pla-
uit, Erford. 25. Aprilis 1691.

RESPONSVM.

ET si videatur affectum præsentem ob
vehementiam symptomatum coeliq;
ernalis temperiem malignitati coetero-
uin maxime faventem febrim malignam
esse: Attamen ipse typus febrilis, constitu-
tio subjecti ægrotantis & occasio suadent
unc morbum esse tertianam continuam
b abundante sero bilioso in M. S. ortam,
ui dubio procul accessit fermentum
uoddam præternaturale in utero latitans,
ujus ratione convulsiones epilepticæ in
asû observabiles per consensum subortæ
unt, unde geminata se facie hæc febris
stit, videlicet, quatenus orgasmus est
a sanguine & spiritu ut humoralis, qua-
enus præterea subministratur alieni quip-
iam ab utero male disposito, ut topica;
ideoque

ideoque & ad utramque partem in curatione respiciendum erit, cum primis vero initium fiat occurrendo symptomatum vehementiæ, scilicet moderatione caloris excessivi, atque attemperatione fermenti uterini, & quidem medicamentis humectantibus & modice refrigerantibus, cum interpositis vel conjunctis antispasmodicis hysteriis, & acrimoniam liquoris seminalis ibidem restagnantis corrigentibus. Quibus usurpatis demum ad evacuantia blandiora per epicrasin purgantia accessus fiat, V. Sectionem in brachio tam ad ventilandum sanguinem, quam ad revelandum impetuosius ad uterum ruentem adjungendo, quæ quidem in principio si in tempore fieri debuisset, eaque liberior, quam nunc non nisi parcam & partitis vicibus institutam, nihilominus tñ. ob præsentiam pulsus duri, inflammationes faucium, debilitatemque virium ab oppresso spiritu dependentem, summe necessariam, adornare conamur. Et quoniam obstructio alvi ad calorem præternaturalem & angustias illas præcordiales per suffocationis sensum denotatas plurimum confert, ea vero ab intestinorum exsiccatione hic dependeat, ideoque tali enema-

nemate humectante & refrigerante quan-
do cyus solvatur.

No. 1. ℞. Hord. integr. mp. iß.

Herb. lactuc.

endiv.

malv. ana maj.

Sem. lin. ʒß.

nc. Coqv. c. s. q. ∇. fontan. colat ℞. ℥. j. add.

Sach. Thom. brun. ʒß.

℞. Œniat. ʒj.

Ess. castor. ʒiß.

M. F. Enema D. cum requisitis S.

Kühl- und abführendes Clystier auff 1.
mahl.

No. 2. ℞. ∇. card. ben.

cichor.

fenic. ana ʒj.

cord. frig. H. S.

cinam. borrag. ana ʒij.

Ess. card. ben. ʒiß.

R. cast. c. menstr. vol. ʒj.

℞. diaph. ℞.

Cinnab. nativ. subtil. pp. ana ʒß.

Arcan. dupl. Myns. gr. xv.

Syr. fl. pap. rhead.

menth. ana ʒij.

M. F. Potio D. S.

Alterirende Fieber-Mixtur von welcher
stündlich wohl gerüttelt 1. Löffel
voll.

No. 3. $\mathfrak{z}$. Ebor. $\mathfrak{s}$. Δ .

Bezoard. Jov.

Corall. rubr. pp.

Arcan. dupl. Myns. ana $\mathfrak{z}$ j.

Δ r. anodyn. $\mathfrak{O}$ l. gr. $\mathfrak{ii}$ j.

M. F. $\frac{1}{2}$ divid. in 4. partes aequales.

D. S.

Alle Abend Glock 9. 1. mit Melissen-
Wasser zu geben.

No. 4. $\mathfrak{z}$. Decoct. hord. ex integr. hord. fact.
 $\mathfrak{lb}$. $\mathfrak{ij}$.

Cui adhuc ferventi in diplomate add.

Cinam. $\mathfrak{z}$ ris. $\mathfrak{z}$ i.

Sach. comm. non refin. $\mathfrak{z}$ j.

Succ. aurant. acido dulcium $\mathfrak{z}$ iiij.

Refriger. col. add. vin. Mosell. Rhen. vel
Francon. $\mathfrak{z}$ jv.

M. D. S.

Kühl-und stärckender Tranc / von wel-
chem täglich ein Wein Glas zu neh-
men / oder an statt des Biers ordentlich
zu trincken.

No. 5.

o. s. R. Hord. ad crep. coct. ʒj.

Sem. cucu b.

pap. alb. ana ʒij.

lactuc. ʒj.

F. l. a. c. ▽. porul.

fl. nymph.

pap. rhead.

acac. ana ʒjv.

Emuls. cui adde

Syr. pap. alb. ʒʒ.

M. D. S.

ruhe befördernte und kühlende Milch/
von welcher öftters / sonderlich gegen
die Nacht / 1. Weinglaß zu nehmen.

Quibus medicamentis usque ad diem
cimum quartum usurpatis symptomata
eodem mitescebant, sed urina adhuc cru-
ent indicabat sanguinem majori ventilatio-
indigere, ad materiæ morbificæ seces-
m, & omnimodam ex corpore proscri-
tionem, in hoc malo motu critico
intestina, rarissime ad glandulas sub-
taneas, fieri solitam. Igitur V. S. media-
in brachio dextro, & quidem ita insti-
ebatur, ut integræ horæ spatium 4. tan-
m cochlearia emitterentur, pollice Chi-
gi ad quadrantem horæ singulis vicibus
Inusculo compresso, ubi intereà ægra

Q

in

in lecto jacens confortantibus ex & inter-
 nis reficiebatur, quem modum usque adeo
 benè ferebat, ut totus actus citra levissi-
 mam etiam mutationem cultus, & cum
 summa Euphoria finem adipisceretur,
 juxtaque intentionem nostram abunde ad-
 impleret. Etenim statim circa vesperam
 apparuit ad latera vitri urinam recens emis-
 sam continentis livor pituitosus, in medio
 liquoris suspendebantur nebulæ, & in fun-
 do sedimentum vitellinum, sed pauca
 quantitate conspiciebatur. Memor itaque
 Aphor. Hipp. 20. & 21. Sect. 1. Naturæ
 mitissimo quodam purgante subvenien-
 dum nunc demum censui, ita tamen, ne
 sub ipso actu purgatorio quo idie continu-
 ando, donec excrementa dilute flava &
 spumosa exeant, vires nimium proster-
 nantur.

No. 6. R. Fol. Sen. s. s. ʒj.

Includ. nodulo & infund. per noctem cum

∇. card. ben. ʒiv.

Vin. alb. Francon. ʒj.

frigide.

Mane leniter ebulliant & nodulus ali-
 quoties digitis exprimatur, expressum
 singulis vicibus iterum liquori immit-
 tendo. D. S.

Purgier=

urgier-Träncklein auf 1. mal laulecht
zu nehmen.

Etque his observatis, accedente victu hu-
ectante & moderatè refrigerante, qualis
at frequentior usus ptisanæ avenacæ
hordeacæ cum ▽. saccharo & tantillo
ni factæ, quatuor septimanis elapsis,
EO sit laus, pulchrè convaluit. Juscu-
enim pinguia carniū, quibus alias, ex
rsuasionē adstantium ad restaurandas
res sitimque fallendam frequentius de-
stabatur, ob particulas salvas & empyreu-
aticas promptissime bilescētes plus
mni, quam emolumenti afferebant.

CONSILIVM XLVI.

De

DYSENTERIA EPIDEMIA.

✓IR Generosus atque strenuissimus
Vasallus Electoralis Saxonicus, mi-
æ pedestris Coburgensis Capitaneus, &
Aula Serenissimi ibidem Nobilis, 30.
num agens, floridus, succi plenus &
guineus, in castris confœderatorum

Cæsareorum ad Moguntiam tum positus corripiebatur torminibus ventris cumprimis circa umbilicum atrocissimis, succedente excretionem alvina cruenta, copiosa, frequenti, remanente post secessus factos molestissimo intestini recti tenesmo. Quibus aliquot diebus elapsis adjungebatur horror, cum calore intenso subsequente, sitis ingens atq; cephalalgia continua. Cum autem hoc fato cruento complures simul in castris affligi videret, & ex virium decremento, maloque indies aucto pejora sibi ominaretur; ab ipso supremo campi Marschallo Saxonico hortatus, ut suæ suorumque domi saluti melius prospiceret, seque ex castris in alium locum, ubi peritorum Medicorum copia daretur, deferri curaret, primum Francofurtum ad Moenum tendebat, abhinc vero, profluvio cruento non ut speraverat penitus remittente, ad prædium in Misnico circulo situm tandem se deportari voluit. Sed affectus iste ab agitatione corporis in itinere facta, adeo invalescebat, ut sexagies de die & nocte alvum, infernales inter cruciatus, deponere cogeretur, ubi simul, quod dictu visuque horrendum, quandoque partes genitales convulsæ, sanguinem cum rigore ejaculabantur.

Igitur

gitur huic urbi propior factus, jubebat ingressum maturaret rhedarius: post ingressum ex diversorio mittebat quendam serorum ad me, medicamenta convenientia considerans. Ego cum maximum periculum ex relatione perciperem, necessarium duxi sum prius ægrotantem visitare; quem desperandum fermè stramini incumentem deprehendi, omni aeris ambienstratione neglecta. Ideoque jussi, ut pronus deferatur in lectum calefactum, & percula figulina calefacta abdomini continuo imponantur, dum interea ego sententia parari curabam medicamenta. *ford. 5. August. 1691.*

RESPONSVM.

DYsenteria epidemica laborare virum Generosum ex recensitis symptomatibus, & commemoratione plurium in exercitu Confœderatorum pari ratione deumbentium, ad oculum patet, Causa, ut ejusmodi morbis fieri solet, est contagium quoddam, cui viam sternere solet vitium enorme in diæta commissum, ubi aer tuans, copiosus frigidae ut & vini Rhe-
ni acidioris potus, cum laboribus &

defatigationibus bellicis diurnis nocturnisque eminent, quemadmodum nec fructuum horariorum abusus hic prætermittendus est, unde acrimonia corrosiva acida M. S. communicatur, quæ in mesenterio colicam ejusmodi convulsivam, & per arterias meseraicas ad intestina tenuia delata, exulcerationem eorum, una cum reliquis symptomatibus turbatâ sanguinis mixtionem à fermentatione præternaturali ortam causatur. Cui frænum injiciendum est, mediantibus remediis acrimoniam temperantibus, infrigantibus, antispasmodicis atque consolidantibus internis, & adstringentibus externis. Ad quos scopos multa quidem medicamenta conducunt, sed quoniam in præsentī præsentissima ope opus erat: ideoque sequentia ordinabam.

No. 1. R. Fol. querc. mp. v.

Inc. coqv. in s. q. Vin. rubr. adstr.

D. S.

Officers mit doppelten Tüchern wohl warm über den Leib zu legen.

No. 2. R. ▽. Fl. chamom.

menth. s. vin. ana ʒiʒ.

Liqu. C. C. succ. ʒʒ.

R. castor.

anodyn. ana ʒj.

Corall.

Corall. rubr. pp. ʒij.

Syr. Fl. chamom. ʒß.

Bals. ʒr. anis. g. ij.

M. F. Potio. D. S.

Sonderliche Mixture auf 3. mal zu nehmen.

ʒo. 3. R. Lact. bub. chalyb. lb. j.

Thereb. venet. vitello

ovi solut. ʒß.

Mell. rosar. ʒj.

Bals. ʒr. anis. g. v.

M. F. Enema D. cum requisitis S.

Kühl und heylend Clystier auff 1. mal.

Quibus Deo T. O. M. benedicente, in integrum restituebatur, & quidem unius octis spatio, ita ut me altero die in domo mea compellaret.

CONSILIUM XLVII.

De

SCIRRHO VERRU- COSO.

Mulier triginta annorū Tinctoris artificiosi uxor, maritum, ex Voigtlandia,

Q 4

nundi-

nundinas] Trinitatis nostræ urbis frequen-
 tantem, secuta, quinque menses gravida,
 laborat excrescentia verrucosa prægrandi,
 in parte domestica fremoris sinistri, trium
 vel quatuor circiter digitorum latitudine
 ab Inguine, sequentis fermè figuræ:

eaque propter opem medicam efflagitat.
 Ego excrescentiam hanc verrucosam &
 scirrhosam contemplatus, prehendi in-
 dolentem, omnisque inflammationis ex-
 pertem, nisi quod, cum sine subligaculo
 dependeret & pondus propter extensionem
 parum dolorificam causaretur, ratione ten-
 dinum nervorumque quibus innitebatur.
 Ex quo patebat nullum auxilium præter

Chirur-

chirurgicum, sectionem scilicet hic locum habere; quam verò simul admodum difficilem periculofamque prænuñciabam, b. tendines & nervos, qui abdomen gressi super os pubis, in crus distribuuntur & ob ramum venæ cavæ ibidem observabilem, & vehementem hæmorrhagiam, tantum non incoercibilem, minitantem, quo pacto autem vita hujus personæ versar in ancipiti, suffragante Fabricio Hilano Cent. 3. observ. 82. Ne tamen omnino enitus solatio & spe reconvalescendi detrituatur afflicta, ad instantiam mariti rationes in utramque partem sedulo pensitavi, & methodum curationis futuræ sequentem communicavi. Erfordiæ, d. 10 Jun, 1691.

RESPONSUM.

UTique quod vulgo dicitur, hic locum invenit, nempe: ex duobus malis minimum est eligendum, atque duro modo durus applicandus cuneus. Etenim plura sese offerunt momenta sectionem hujus scirrhi valde ambiguum reddentia, imo prorsus dissuadentia; quæ inter agmen ducit graviditas, dum in sectione

Q 5

ingen.

ingens metuenda est sanguinis profusio, eaque longe major quam in venæ sectione etiam largissima. Et verò Hippocrates aphor. 3. sect. 5. vetat mulieri utero ferenti secare venam, ob periculum abortus facillime subsequuturi: quanto magis ille vetasse censendus erit sectionem multarum venarum in hunc scirrhum desinentium, à minori ad magis argumentando. Accedit insuper, quod foetus jam existat grandior, enormem nectaris materni effusionem haud ferens, partim ob defectum nutrimenti Chylosi, partim Spirituum, hinc provenientes, taceo quod post Hæmorrhagias enormes tonus uteri immane quantum labefactetur, & ad sui reclusionem præmaturam disponatur, unde abortus præsto esse solet. Præterea hæmorrhagia ejusmodi eò periculosior habenda, quod iterum sisti vix queat, quippe non vasa capillaria, sed venæ grandiores delineatam excrescientiam ingrediuntur, quare regula generalis methodi medendi, curationem tutam jubens, vim, sectione tali, pati videtur. Quod periculum confirmatur experientia celebris Chirurghi superius allegati, referentis, quendam sub ipso sectionis actu ob hæ-

morrha-

hæmorrhagiam ingentem, cuncta remedia eludentem, placidè obiisse. Agmen laudat timiditas & mollities subjecti, quod ex connata teneritudine sexusque sequioris genio, ut plurimum duras ejusmodi operationes abominatur, & ad levissimum sanguinis per loca extraordinaria effluxum expallescit. Verum nec desunt argumenta in contrarium, quæ inter cum primis notari meretur augmentum ipsius scirrhi, quod cum graviditate indies pariter accrescere cernitur, atque ideo impofterum aestatu intolerabile evadet. Succedit ancrofitatis periculum, per vesiculas nitrificantes in extremitate scirrhi hinc inde observabiles insinuatum, ex quibus magnitudinis principia colligere licet, quæ si ulterius perrexerint & radices scirrhi apprehenderint, tum demum manum admove-re velle temerarium esset. Itaque quia malum incurabile prævenire quam expectare præstat, utique sectio tentanda est, tum secundum Celsum, dubia spes certa desperatione potior sit, & nihil interit, an satis tutum præsidium, quod est unicum. Nec minus ipsum graviditatis tempus, quod est inter quintum & sextum mensem, nos alacriores ad hanc operationem.

operationem suscipiendam reddere debet, quo tempore prægnantes fortiora etiam purgantia ferunt, monente Dictatore nostro aphorism. I. sect. 4. Et cum ordinariè in prægnantibus quibuscunque tali tempore abortus infrequentiores existant, id quod vel solæ meretrices venæ sectionibus & purgationibus ferme continuis foetum exturbare conantes testantur, quid fiet cum nostra gravida constitutione ceteroquin sana gaudente, quæ ex desiderio sanationis & restitutionis in integrum, animum facillime præparabit ad ejusmodi dolores perferendos, confidens effato Celsi dicentis: *Firmus puer, robustus senex, & gravida mulier valens, tuto curantur.* Hæmorrhagiæ periculum evitabit diligentia & prudentia Chirurghi, quam nos præsentibus remediis sanguinem sistentibus experientia diuturna comprobatis, adjuvabimus, modo ille in secando ex artis dictamine processerit, nos in sistendo præsentem operam afferemus. Et quamvis inopinata graviorque hæmorrhagia subsequatur, ea tamen protinus abortus periculum minime accelerabit, quia sanguis hic profundendus potius venosus quam arteriosus existit, adeoque foetui ejusdem

usdem defectus haud immediate perniciosus ; quid quod gravidæ dimidio gestationis tempore innoxie , imo cum insigni euphoria foetusque emolumento venæ sectiones etiam repetitas tolerare soleant , adeo existere gravidas complures , quibus Menses ordinarie , usque ad tempus partus fluxere. Denique ut omnis sollicitudo in solidum præscindatur , abortus medicamentis confortantibus & adstringentibus antè & post sectionem umbilico applicandis , citra omne dubium præcari poterit. Itaque in sectione bono cum deo adornanda , talis methodus observetur , ut (1) corpus præparetur decenter & ab humoribus excrementitiis evacuante quodam liberetur ; (2) sub sectione ipsa nimia sanguinis profusio omni studio est præcavenda , id quod mediante pulvere inferius posito contra hæmorrhagiam ab extra specifico , nec non cauterio actuali quod in promptu sit oportet , obtinebitur ; (3) crus alligetur scamno fasciâ latâ , vel spondæ ; lecti in quo curanda jaceat ; (4) medicamenta contra lipothymiam & postum in tempore sunt præparanda. Similiter

No. 1. R. Pulv. Rad. Jalapp. gr. xv.
 Scammon. sulphurat. gr. v.
 Cr. vitriolat. gr. iij.
 ∇æ flor. acac. ℥ij.
 Syrup. de cichor. c. Rh. ℥j.
 M.F. haustus.

D. S.

Purgier-Träncklein auff einmahl.

No. 2. R. Farin. volat. ℥iv.

gypsi. ℥ß.

Telar. aranear.

Ciner. chart. lufor.

Aloes hepat.

Spong. nov. torrefact.

Album. ovor. exsiccato. ana ℥j.

sangu. Dracon.

Thur.

Bol. Armen.

Terr. Sigill. ana ℥ß.

Pilor. lepor. minutiss. incis.

Vitriol crud. ana ℥ij.

M. F. Pulvit subtilissimus per cribrum
 densissimum, German. ein Haar-
 Sieb / trajiciendus.

D. S.

Blut-stillend Pulver im fall der Noth
 zu gebrauchen.

Hinc pulvilli ex stuppa cannabina, oxycra-

o intincti, & bene compacti: post in albumine ovi madefacti & pulvere præscripto largissime conspersi in promptu sint, na cum fungo illo, quem crepitum Luthi appellant, ut & cauteriis actualibus, id quæ extrema necessitate urgente contingere licet. pulvillis prædicto modo applicatis, magnum splenium complicatum, & posca albumineque ovi probe imbutum, pulvereque etiam conspersum, superimponatur, quo omnis hæmorrhagiæ recrescentis metus absit. Ægra in lecto inerea jaceat per duos tresve dies quieta, ure spondæ lecti alligato, manu tenens pedem hæmatitem aut Jaspidem, atque tatur tali mixtura.

No. 3. R. *De verben.*

plantag.

fragor. ana ʒij.

meliss. ʒj.

cinam. cydon. ʒß.

R. corall. c. ʒij. cord. ceru. ʒij.

Ungul. alc. preparat. ʒß.

Syrup. acetos. citr.

cydon. ann ʒij.

a NM. ʒj.

o. cinam. gt. ij.

M. F. Potio.

D. S.

D. S.

Stärck: un̄ anhaltend / Mixture / worvon
alle halbe Stunden wohl gerüttelt ein
Löffel voll zu geben.

No. 4. R. ∇ a Reg. Hung.Lilior. convall. c. Vin. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$ .Bals. Angl. incomplet. $\mathfrak{z}\text{ij}$ .Acet. rut. $\mathfrak{z}\text{ß}$.

M. D. S.

Außerlich Krafft-Wasser / womit das
Gesicht und der Puls öfters zu be-
streichen.

No. 5. R. Empl. de crust. pan. $\mathfrak{z}\text{ij}$ .Ungv. Comitiss. $\mathfrak{z}\text{ß}$.

Pulv. mast.

NM.

caricph. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$ .menth. $\mathfrak{z}\text{ß}$ .M. F. cum $\odot$. myrtil. q. s. Emplastrum.

D. S.

Anhaltend Pflaster auff den Unter-Leib
zu legen.

CON-

CONSILIUM XLIIX.

De

FLUXU HEPATICO.

Quer nobilis novem annorum, habitu corporis admodum tenui & macilento, colore faciei foedo lividoque, laborat aliquot septimanis profluvio alvi, ita ut excrementa partim liquida & fluida, partim nigricantis coloris, partim saniosa, & auxillo sanguine permixta excernerentur, quibus tandem tormina circa umbilicum & rarioribus intervallis, nec usque adeo gravia, adjungebantur; Cui malo patris, Vir nobilissimus in vicinia degens, remedium quærebat, maximè quia unicuique heredes bonorum paternorum, feudique successor legitimus existeret; quo fine meum desiderabatur consilium, quod sequenti modo communicare placuit. Erordix 18. Jun. 1691.

RESPONSVM.

Affectum hunc inter illos refero, qui à sanguine feroso acrimonia volatili & acida colliquato provenire solent, qua-

R

his

lis etiam fluxus hepaticus sive Dysenteria sine dolore, rarissimus cæteroquin morbus, in hoc subjecto existit. Unde haud inconvenienter & ventriculus & hepar, tanquam viscera digestoria eminentiora partes mandantes appellaveris, ex quibus ejusmodi fluxus ad intestina defertur. Et licet huic asserto contraria videantur symptomata recensita, dum doloris torminosi, excrementorum saniosorum & cachexiæ serosæ, sive intemperiei viscerum frigidæ, mentio fit: attamen considerandum quoque est, quod dicatur, tormina esse mitiora, interrupta, & nunc demum aliquot septimanis elapsis sensibilia: item excrementa pauxillo sanguine statim à principio tincta, vel quod idem est, loturæ carniū recens mactatarum similia apparuisse; quæ etsi saniosa quandoque simul excernantur, non tamen proinde inferre licet, non ad esse fluxum hepaticum, cum nec Dysenteria, nec fluxui hæmorrhoidali, præter quæ non plura dantur profluvia alvina cruenta, accenseri possit. Accedit nimiam humiditatem ventriculi ex habitu corporis extenuato, & balbutie sive potius præcipientia linguæ patere, balbos verò ab alvi profluvio maxime infestari, ob commu-

nio-

onem tunicæ ventriculi humidioris cum
nica linguæ, à veteribus statutā nec sano
nsu à modernis improbandam constat.
itium hepatis præterea color faciei foed⁹
lividus insinuat, non quidem ex neglecto
nguificationis, sed depurationis & exal-
nis massæ sanguineæ officio. Quod in-
temperiem frigidam deniq; concernit, illa
m acrimonia volatili massam sanguine-
sensimque colliquante sensim optimè
re poterit, si modo distinguamus ratione
oris in quantitate pauci, qualitate tamen
is, quo pacto utique colliquatio sangui-
sub ipsa etiam intemperie frigida locum
eniet. Igitur ad intemperiem hepatis,
quam magis urgentem corrigendam,
one diætæ, mane sumat jusculum in
ca quantitate paratum ex foliis tribus
bæ plantaginis recentis, grosso modo
ffis & cum aquæ simplicis quantitate
iciente coctis, brodio ferventi & colato
atur butyrum, tantillum salis, vitellum
atque panis similagineus; post juscu-
detur electuarium No. I. ordinatum,
tendo nimium salita, acida, flatulenta,
la, nimirum pinguia, raphanum, cepas,
em azymū sive pastillos, legumina, bras-
n conditaneā, cerasa, pruna multitudi-

nem ferculorum in una eademque mensa
motum corporis, præsertim post cibum.
è contra sumat & comedat frequenter my-
lium, oryzam, lac chalybeatum, carne
assatas potius quàm coctas, pectora galli-
narum tenuissime incisa; Vinum aut o-
mnino removeatur, vel aqua chalybeat
permisceatur; cerevisia sit optimæ no-
tæ, vetus probèque lupulata, sed quantum
fieri potest, parca manu concedatur.

Formulæ medicamentorum sunt
sequentes:

No. I. R. Conserv. rosar. ℥lat.

acetos. ana ℥ss

Amygd. dulc. excortic. ℥j.

Cond. cort. citr.

aurant.

carn. citr.

cydon.

Rad. Cichor. ana ℥ss.

Species diarrhod. Abbat. in compl.

diatragacanth. frig. ana ℥j.

Bol. Arm. prepar. ℥ss.

Lap. hematit. preparat. ℥j.

Syrup. cydon. ℥j.

℞. cinam. gt. iij.

▽. cinam. borrag. q. s. ad consistentiam

M. F. Electuarium molle. D. S.

Stärck-Zucker / 2. starke Messerspißen
auff 1. mal / Morgens und Mittags
zu gebrauchen.

℞. Ess. cathol. Nostr. transmiss. de qua
omni mane cum primo cochleari jusculi
superius commendati xī. gutta porri-
genda sunt.

Descriptio Essentia Catholico-Balsamica
est talis.

℞. Rad. calam. aromat.

Zedoar.

Galang.

Polypod.

Glyzyrrh.

Ireos Fl. ana ℥ss.

Helen. ℥j.

Ras. lign. aloës in tenuiss. pollin. re-
daet. santal. citr. ana ℥ij.

Herb. salv.

Ror. marin.

Meliss.

Puleg.

Major. ana mp. ss.

Myrrh. elect. ℥vj.

Fl. Sulph.

Bals. Peruv. ana ℥ij.

Cinam.

Caryoph. ana ℥iij.

Croc. orient. ℥j.

Vinc. & cont. affund. V. rectif. lb. iij. exceptis
 Myrrha, floribus Δ . & Balsamo Peruviano
 quæ seorsim infundenda sunt, stent in vitro
 capaci & bene obturato per triginta dies in
 calore sufficienti, sæpius agitando. ~us
 decantatus filtr. & abstrah. ad dimid. Cui
 balsamica seposita addantur, simulac cum
 Ol. Or. 3j. in mortario lapideo intime per-
 mixta & mediante V. rectif. q. s. in Bal. Mar.
 sufficienter extracta & filtrata fuere.

No. 3. R. Væ Plantag.

Rosar.

Torment.

Menth.

Fl. papav. rhæad. ana ʒj.

Magist. alum. gr. iij.

Syr. c. ros. sicc.

cydon. ana ʒss.

So. cinam. gt. ij.

M. D. S.

Stärckend Leber-Wasser / von welchem
 alle Abend bey Schlafzeit ein paar
 Löffel zu nehmen.

No. 4. R. Fol. querc.

salic. ana mp. iij.

Fl. ros. rubr.

lavendul. ana mp. j.

Incisa M. D. S.

Species zum Bade mit gemeinem Wasser / in welchem etlichmal ein Stück glühender Stahl abgelöschet worden / zu kochen / welches bald jedesmahl Mittags 4. Uhr / und zwar nicht gar zu warm anzustellen.

5. R. Co. cost. mastich. 3j.
 express. Laur. 3ß.
 destill. spic. 3j.

Bol. arm. ppt.
 Spec. diarrhod. Abat. ana 3j.
 Lap. hamatit. ppt. 3ß.
 Cer. q. s.

M. F. Liniment. D. S.

tärck- und anhaltendes Sälblein / wor-
 mit der Leib täglich 2. mahl / sonder-
 lich nach dem Bade / zu bestreichen.

6. R. Theriac. Androm. 3ß.
 Pulv. Rad. Zedoar. 3j.

M. D. S.

Magens-Pflaster auf Leder in behöriger
 Form zu streichen / und stätig auff
 dem Magen zu behalten / da es dann
 zuweilen renoviret werden muß.

7. R. Herb. Cypress.
 menth. crisp. ana mp. j.
 Fl. ros. rubr. mp. ʒ.

R 4

Incisa

Incisa includ. 2. saccul. ex syndon. rubr.

D. S.

Stärck und anhaltende Säcklein mit rothem Wein zu kochen / und öftters eins ums andere wohl warm auf den Magen zu legen / nach welchem vorbeschriebenes Pflaster adhibiret werden kan.

CONSILIVM XLIX.

De

AFFECTU CANCROSO.

VIR quadragenius post perpeßsum ante septem annos morsum ab equo in dextra pectoris parte, ibidem sentit protuberantes excrescentias rubras, summe dolorificas, exudantes tenuem Ichorem, nullo tamen cæteroquin ulcere aperto apparente, quas non sine magno dolore aliquoties resecari jam antea curaverat, sed earum locum aliæ majores de novo supplebant. Cum itaque malum hoc indies periculosius appareret, imo ulcus cancrösium minaretur, denuo sectioni se submittere statuebat, cum in finem meo implorato consilio, simul flagitans ut medicamentis internis, huic malo convenientibus ipsi subvenirem. Erfordia die 3. Sept. 1691. Facies

Facies mali erat talis.

RESPONSUM.

Uti que iterata sectio convenit, quinimo maximè est necessaria ad felicem effectui huic maligno colophonem imponendum: sed requiritur, ut ea satis profunde fiat, quò excrescentiæ radicius extirpentur, id quod in sectionibus præcedenti-
bus, quas hoc subiectum ex confessione propria, sustinuit, neglectum arbitror, quemadmodum eventus docuit. Et cum
jussmodi mala non solum externis remediis cedere soleant, nisi internis quoque crimonis corrosiva lymphæ, sanguinis-
que ad putredinem in parte affecta concipiendam proclivitas corrigatur, cum primis

conveniente diæta in hominibus plebejis, partim ob incuriam connatam, sordidumque vitæ genus, partim propter paupertatem ut plurimum deficiente; Igitur talis excogitetur, qualis & morbo & crumenæ ex æsse respondeat. Nempe abesse volo acida & falsa quævis, pipere & zingibere condita, leguminosa, fructus horarios crudos, brassicam conditaneam, carnem suillam & anserinam, potum aquæ frigidæ & fumifugia; è contra suadeo, cura durante, oryzam, milium, cum jusculo carnis parcissimè salito parata, juscula avenacea & hordeacea, aut ex cerevisia cum multa pane ovis & cumino ad consistentiam pultis cocta Germ. Bier-Muß/ pruna cocta, carnesque juniores. Ex apparatu medico autem sequentia & parabilitate & effectum utramque paginam absolvere poterunt.

No. I. R. Rad. sarsaparill. ℥ij.

cichor. hort. ℥j.

hermodact. ℥iij.

Liquirit. ℥ss.

Visc. quern. ℥j.

Raj. ebor. ℥ss.

Œ. crud. in pet. ligat. ℥iij.

Cinam. elect. ℥ij.

NM. ℥j.

NM. 3j.

Pass. min. ʒiſs.

ncisa & contusa infund. cum Mens. XII.
▽. simpl. per horas, deinde coqv. indi-
plomat. ad dimid. colaturæ.

D. S.

Blutreinigender Tranc / an statt des
Biers zu gebrauchen / wie auch nach-
folgende medicamenta darmit zu neh-
men.

No. 2. R. R. ʒ. N.

△r.

Bez. s. acid. ana ʒj.

Ess. Lign. succin. ana ʒij.

anodyn. Langelot. gt. xv.

M. D. S.

Morgens und Mittags 4. Uhr 40.
Tropffen zu nehmen.

No: 3. R. ʒ. diaph. Martiat.

Unicorn. foss.

Succin. alb. ppt.

sperm. cet.

Ocul. ʒ. ppt. ana ʒj.

Fl. ʒ. ʒiſs.

M. F. Pulvis Divid. in quinque partes
aquaes.]

D. S.

D. S.

Alle Abend bey Schlafzeit eins mit dem
decocto zu nehmen.

No. 4. R. Amalg. ꝯ c. ʒß.

Litharg. ʒiij.

Ceruss. Angl.

Oliban.

Bol. Armen.

Lap. Calamin.

ʒ. Hypericon. ana ʒiß.

Cancr. fluviat. calc.

Ranar. calc. ana ʒij.

Cer. citr.

Bitum. ana q. s.

Incis. incidend. subtiliss. M. F. l. a. Empla-
strum Anti-Cancrosum informa mag-
daleonum post sectionem imponen-
dum.

No. 5. R. Cremor. Tritic. rost. ʒiß.

ʒ. diaph. opt. edulc.

Ocul. ʒ. ppt. ana ʒj.

Sachr. ʒn.

Pulv. sperniol. Croll. ana ʒß.

M. F. Pulvis.

D. S.

D. S.

Schmerz-legendes Pulver / zum em-
streiben.

Quod si ante sectionem excrescentiæ ad-
modum dolorificæ existant, dolores prius
ataplasmate ex pomis putridis sæpius re-
ovato mitigentur, & ipsa sectio nova-
ula ad tonsuram demortui usurpata, si
jus copia datur, instituat, qua ratio-
ne etiam hæmorrhagiæ nimie consuletur
& ulteriori excrescentiæ paratum erit re-
medium.

Descriptio Ræð. N.

R. Δ . aurat. δ . ex scor. mediante Θ . ζ . ana
Ciner. clav. part. dimid. citra concresc. regul.
parat. ex quo debita Digestione in B. $\ddot{\text{c}}$. c.
Vq. Rectif. s. R. extrahatur.

Atque hac methode effectum est, ut hoc
subjectum, cum forte Chirurgus & Litho-
tomus per Thuringiam celebris hanc urbem
ingrederetur, & paucis ab hoc consilio
formato diebus, sectionem artificiosè sus-
ciperet, paucas intra septimanas ad pri-
stinam sanitatem denuo adspiraverit.

CON-

CONSILIVM L.

De

LETHALITATE
VULNERIS CAPITI IN-
FLICTI.

Als am 19. Julii 1691. ein gewisser Bürger aus Sömmern / außer- halb der Stadt mit einem von der Land- Miliz sich ohngefahr veruneinigt / also / daß es endlich von Worten zum Degen kommen; hatte obgedachter Bürger das Unglück / daß er am Haupt der- massen beschädiget worden / daß man solcher Wunde den hierauf ab 27. dato erfolgten Todt des verwundeten bey- messen wolte; weßhalben ich von Gegen- theil bedientem Herrn Advocato requi- rirt wurde / nach Inhalt des zugleich überschickten Judicii Medici & Chirurgici, von welchen der Verstorbene beſichtigt worden / mein Medicinisches Bedenken de lethalityte vulneris hujus absoluta zuer- öffnen / welches auch folgender massen geschehen.

RESPON-

RESPONSUM.

Eil mein Hochgeehrtester Herr mein
weniges Bedenken in causa sangui-
is humani über nachgesetzten Casum
und darben befindliches Responsum Me-
dicum verlanget / welches in nachfol-
enden Terminis besteht ; als nemlich /
die Wunde ist zu sehen oberram Haupt /
gleich auff der Sutura sagittali , da die
Haut cum panniculo carnosio 4. Glied
lang aufgespalten / und das Pericranium
ebenst einem Scheiblein von dem Cranio
etwas Groschen breit und etwas länglicht
nach der Länge letztgedachter Sutura abge-
glichen war. Ob nun wohl diese Wun-
de anfänglich von niemand gefährlich /
seltenweniger tödlich gehalten worden / ja
der Patient sich noch also wohl disponirt
befand / daß er auch vor sich in der Kir-
chen bitten zu lassen / unnöthig erachtet ;
hat es sich doch den letzten Tag mit ihm
sichtlich geändert / indem stertores , li-
pethymix , tussis , febris und convulsio-
es epilepticæ ihm dermassen zugesetzt /
daß er hierüber abends 6. Uhr des Todes
ohn müssen. Als habe nach reiflicher
Erwe-

Erregung aller Umstände / auf vor-
gelegte Frage: Ob diese Wunde absolu-
te & per se oder per accidens tödtlich ge-
wesen sey? melden wollen/wie ich nehm-
lich nicht davor halte / daß man nach an-
geführten Umständen das erste mit be-
stand maintainiren könne / nam quod vul-
nus in aliis aliquando curatum est, id pro
simpliciter lethali haberi nequit, sed illud
demum, quod necessario mortem vulne-
rato infert, nec ulla arte sanari potest.

Vid. Sennert. lib. 5. p. 4. c. 3.

Welches auch Hippocrates selbst den bezeuget
Aph 509. Coac. prænot.

Ferner ist ex observationibus Medicorum
Clarissimorum, als des Valeriolæ Fallo-
pii, Schenckii, Paræi, Fabricii, Glandor-
pii, Sennerti &c. genugsam bekandt /
daß nicht allein die vulnera cerebri, parti-
cula etiam ejusdem amissa, geheilet wor-
den / sondern auch / und zwar viel eher
und öfterer die gemeinen Haupt- und
Hirnschalen Wunden. Das Vulnus
Quæstionis aber ist nicht ein vulnus cerebri,
sed cranii tantum cum tunica illud inve-
stiente) quod cranium alias in vulneribus
& contusionibus peculiari arte etiam per-
forari solet) & quidem primæ sive exter-
næ

æ ejus tabulæ gewesen / cujus particula
esim citra insignem contusionem, quod
c particula gladio peracuto ablata colli-
ere est, sublata fuit. Woraus dann

ärlich erhellet / daß durch diese Wun-
anfänglich weder der Einfluß derer
spirituum animalium in die andern Theile
s Leibes verhindert / noch auch facul-
titali einige Gewalt angethan wor-
n sen / welches aber die einige Ursache
/ weßhalber / von einigen die allzu-
ossen Haupt-Wunden unter diejeni-
n gerechnet werden wollen / quæ ut-
urimum lethalia existunt. Nam vulnera

itis, imo & cerebri lethalia non existimo,
atenus cerebrum ledunt, sed quatenus ob
ulnera capitis & cerebri cordi & facultati
tali, quæ ad vitam unice necessaria est, vis
fertur, saget der vormals berühmte
Bittenbergische Professor Sennertus loc.
pra cit.

Welches aber in diesem casu nicht zu
æsumiren / da der Verwundete die er-
n Tage cum euphoria & citra sympto-
ata graviora, testantibus actis & Respon-
transmisso, hingebraht / und ohne
nderbare Beschwerde mit zu Tische
essen / daher er nothwendig omnes

actiones tum animales, tum vitales integras gehabt haben muß/welches/da das vulnus absolute lethale gewesen wäre/unmöglichlich hätte geschehen können. Da hätte nun wol Hippocratis consiliū beobachtet werden mögen/nullum scilicet vulnus capitis, quantumvis leve, contemni debere, zumal weil das vulnus quæstionis, juxta sinciput prope futurā sagittalem aliquo modo dehiscentem, ubi os tenuissimum exiguaque carne tectum esse solet, gewesen/und hätte also nach des Hippocratis Vermahnung mit ausbündigem Fleiß und Wartung tractiret werden sollen / allen gefährlichen Zufällen eventualiter vorzukommen. Weil aber/wie es zum öfftern auch wohl erfahrenen Medicis in febribus acutis zu begegnen pfleget / der Verwundete entweder wegen seiner herrlichen constitution, oder über Vermögen mit seinen actionibus ad speciem integris dem Chirurgo die ersten Tage über ein Herz und Sicherheit gemacht / ob wäre er nun mehro ohne sonderbare Lebens-Gefahr/dannenhhero die nothwendigsten Mittel nicht allerdings adhibiret worden seyn mögen / ist endlich das vulnus excusabili hoc chirurgi errore lethale worden/indem

sanguis

anguis corruptus per futuram sagittalem interiora getretten/ und aliquid putrenis duræ meningi, cui per futuras perianium connexum est, communiciret/ welches um so viel desto mehr geschehen hien/weil der Verwundete/dem äusseren Verlauf nach/ bis auff den dritten Tag unaufgebunden liegen blieben/ dann obbesagtes Geblüt/ dessen Ausfluß mehr hätte befördert werden sollen/ sichsam mit Gewalt nach dem Gehirn rück getrieben/ und also fort obgedachte Symptomata causiret worden. Dann das Prognosticum Hippocratis lib. cap. vulneribus eingetroffen: *Quicumque ex vulneribus capitis indubie moriturus his signis certo prædices: Cum quis fractum, aut ruptum, aut contusum, aut cunque modo lasum intelligens, per errorem iniquens non raserit, neque perforaverit, mortis est, hunc ante 14. diem febris ut plurimum corripit in hyeme, æstate vero post septimum.* Welches meinem Hochgeehrten Herrn in dienstlicher Antwort melassen wollen/ anben unter Empfehlung göttlicher Obhut/ allezeit zu dienen willverharrend. Erford. d. 6. Aug. 1691.

D. Johann Andreas Fischer.

CONSILIVM LI.

De

SUSPICIONE MOR-
TIS CALCANDO
ACCELERATÆ.

Auff überschickten Medicinischen Be-
richt ein 56. jähriges Weib betreffend/
so den 15. Julii dieses Jahres von einem
Mann mit Füßen in den Rücken gestos-
sen seyn worden soll / daß sie darvon zu
Boden fallen / und nach 11. tägiger Nie-
derlage hat sterben müssen / und anben-
verlangte Nachricht / ob so thaner Todes-
fall nothwendig von solchem Stoß und
übeln Tractament herrühren können ;
habe mein Erachten in nachfolgendem
Judicio Medico abgefaßt / inquisito auß-
gefertiget.

RESPONSVM.

Aus übersandtem Bericht in causa præ-
sumti homicidii, nach gesetzten Inn-
halts: bey angestellter Besichtigung und
Section ist besunden worden / daß (1) der
Verstorbenen eine blutige Feuchtigkeit
zum Munde heraus gedrungen / (2) der
Rücken

Rücken meistens mit Blut unterlaufen
gewesen / (3) haben wir nach Oeffnung
der Brust die Lunge blaulecht und ziem-
lich aufgelaufen / aber kein geronnen
Geblüt gefunden / (4) war das Herz
war groß / wie bey allen Melancholicis,
vergleichen die Verstorbene auch gewe-
sen / aber ganz welck und weich ; im übrigen
die andern partes, als Magen und
Leber untadelhaft / ausser das die Gall-
Blase mehr als sonst grösser / und mit
Gall angefüllt gewesen. Habe zwar er-
sehen / daß der Verstorbenen Niederlage
immediate auf die angegebenen Stösse
erfolget / zumahl da sie / wie zugleich be-
richtet werden wollen / also fort über sol-
ches gewaltsame Tractament sehr gekla-
get / vorgebend / sie würde ohnfehlbar
von solchem Stossen ihren Geist aufge-
ben müssen / wie auch Zeit während der
Niederlage folgende Symptomata, als
Blut=außwerffen / grosse Hitze / Durst
und Mattigkeit sich ereignet / worauff in
einer anhaltenden Ohnmacht der Tod
erfolget ; daß aber solches Stossen pri-
mario & absolute den Tod verursachen
können / ist daher zweifelhaft / weil
inquisitus die angegebene Stösse lang-

net/ und ob=angeführte Zufälle à melan-
 cholia, epilepsia & passione hysterica ha-
 bituali, auf welche so wohl die Relation
 abziehet/ und die von dem Hn. Advocato
 communicirten Acta solche beträffigen/
 ebenfalls erfolgen können. Was dero-
 halben das von der Verstorbenen in ihrer
 Kranckheit öffters angeführte von
 inquisito aber ungeständige Tretten
 betrifft / kan solches schwerlich aus
 dem jenigen / so man bey der Besichti-
 gung observiret/ erwiesen werden / weil
 sich bey der Verstorbenen auf dem Rü-
 cken keine Geschwulst oder Schwühen
 erzeugt / daß also die schwarz-braunen
 Flecken hierinne nichts probiren / weil
 dergleichen sonst auch bey verstorbenen
 Melancholicis, epilepticis, peste infectis,
 suffocatis &c. denen doch keine äußerliche
 Gewalt zuvor wiederfahren / sich viel-
 fältig ereignen / und zwar nachdem ent-
 weder durch die febrilische Hitze oder con-
 vulsiones à flatulenta M. S. diathesi
 ortas, die humores häufig in die vasa ca-
 pillaria & spatia subcutanea getrieben wor-
 den/ allwo solche hernachmals/ calore na-
 tivo expirante, gerinnen / und dergleichen
 rothen und blaue Flecken verursachen:

vid.

vid. Mercurial. lib. de macul.

So erweist auch nicht das Blut-aus-
werffen / daß ein gewaltsames Stossen
der Niederwerffen unumgänglich müs-
vorher gegangen seyn / wann nicht son-
en andere Beweis-Gründe vorhanden /
ntemahl bey starker febrilischen Hitze
solches auch observiret wird / dergleichen
abjectum quæstionis, testantibus Actis,
uch vormahls oft empfunden haben
ll / welches nicht minder aus der auff-
bleheten und blaulechten Lunge juxta
lationem medicam, zuschliessen. In-
nderheit hat zu solchem Auswurff das
ite liegen auff dem Stroh / oder auff
er harten Erde / welche die Verstorbene
rmuths halber öftters decliniren müs-
n / viel bengetragen / wie solches aus
m Avicenna und Averhoë erhellet.

Vid. Dominic. Leon. Art. medend.

pag. 622.

daher es auch kein Wunder ist / daß nach
rem Tode eine blutige Wässrigkeit zum
Runde heraus getrunken / wiewohl
ich diese theils dem in der Todes-Angst
. S. impresso motui violento, theils der
ralysi fibrarum totali ben gemessen wer-
n kan. Und da er auch schon dergleichen

Tretten geständig wäre / so will dennoch nicht also fort folgen / daß die Verstorbene hiervon zur Erde fallen müssen / viel weniger / daß dadurch die bey der Section bemerkte blaulechte und aufgeloffene Lunge / item das welck und weiche Herzk / oder die in actis erzehlten Symptomata causiret worden. Sintemahl wohl zu erwegen ist / daß man in der Lunge kein geronnenen Geblüt gefunden / die Verstorbene öftters epilepsia ab utero & suffocationibus hystericis laboriret / anben admodum melancholica gewesen / und also auch von einem leichten Stoß niedergeworffen werden können / da dann das Schrecken und die Alteration, so denen hystericis mehr als andern zuzusehen pfleget / angeführte Symptomata erregen können / wie denn der in einer Ohnmacht erfolgte Tod nicht als eine suffocatio gravior in syncopem cardiacam desinens gewesen seyn mag / welche sonder Zweifel grossen theils daher mit entstanden / weil die Verstorbene / wie verlauten will / in ihrer Krankheit mit keiner Labsal erfrischet und gestärcket worden / noch sonst dem Leibe äusserlich benöthigte Wartung geschehen. Was aber den Schlag anlangt /

e Suspicionē Mortis Calcando accelerate 281
angt/welchen inquisitus der Verstorbenen
in das Haupt gegeben haben soll/secundū
ta, ist solcher alhier des halben nicht zu
tendiren / weil von solchem bey der In-
pection keine vestigia gefunden / auch in
währender Niederlage weder über-
hauptwache / noch convulsiones, oder
tortorem und dergleichen andere Sym-
tomata geklaget worden. Daß also
loß nach ob=angeführten Umständen
und übersandten Medicinischen Bericht /
nicht schließen kan / Daß subjectum quæ-
tionis von dem geschehenen Tretten noth-
wendig habesterven müssen.

Erfurd. den 30. Augusti.

1691.

D. Iohann Andreas Fischer.

CONSILIVM LII.

De

SUSPICIONE FAL-
SA MORTIS SUSPEN-
DIO.

Nachdem den 19. Septembr. 1691. ei-
ne Frau vom mittelmäßigen Alter/
und zwar eine Wittbe auf dem Lande/

S 5

Mor=

Morgends früh in einem niedrigen leeren Schwein Stall / ihren Gürtel am Hals habend / todt gefunden worden / und man dahero muthmassen wollen / ob habe sie selbst an sich die Hand gelegt / und mit solchem Gürtel stranguliret ; als habe auff Ansuchen ihrer Anverwandten noch selbigen Tag mich dahin begeben / und bey vorgenommener Besichtigung befunden / daß zwar am fordern Theil des Halses / unter dem Kinn ein festigium des erwähnten Gürtels sich in etwas ereignete / in übrigen aber sahe man im ganzen Gesicht nicht die geringste blaue oder schwarz-braune Flecken / vielweniger auff auffgelauffene / Augen / Schaum für den Munde / noch eine auffgeschwollene Zunge / dahero ich auff Begehren / zu verhütung alles widerigen Ansinnens / dieses Judicium Medicum ausfertigen wollen.

RESPONSUM.

Weil man bey der Verstorbenen nicht ein einiges von oberwehnten Zeichen / welche sonst in dergleichen Fällen befindlich sind / angemercket ;

Vid.

De Suspicionē falsa mortis ē Suspendio. 283

Vid. Hippocrat. Aphor. 43. Sect. 2.

Benedict. Veronens. lib. 7. c. 2. decurat.
præfocat.

P. Aegineta lib. 4. c. 27.

Iber dieses auch glaubwürdig darge-
han worden / daß die Verstorbene von
vielen Jahren her per intervalla eine me-
lancholica gewesen / auch zeithero sehr
über Hauptweh und Beklemmung der
Brust geklaget / welchen Schmerz sie
dann öftters mit ihrem Gürtel / den sie
ald um die Stirn und Hinter-Theil des
Haupts / bald über die Stirn und unter
das Kinn hat zu thun pflegen / zu lin-
dern gesucht ; so kan es wohl seyn / daß
e ex imaginationis depravatione & paro-
ysmi vehementia des Nachts aufgestan-
den / unwissend wo sie hinkomme / und
mit dem Gürtel ihr den Kopff binden
wollen / da sie dann vielleicht ob super-
enientem lipothymiam melancholicis &
ystericis aliàs maxime familiarem zur Er-
den gefallen und in solchem Fall das ve-
ligium des Gürtels ihr unter dem Kinn
im Hals imprimiret worden / wor-
ber sie denn endlich / weil ihr keine Hülff-
geschehen / ohne Zweifel ob insultum
incopalem à strangulatu uterino ortum,
worzu

worzu dergleichen viduæ vegetiores ex collectis impuritatibus uterinis sehr incliniren / ihren Geist auffgeben müssen / wie solche casus in praxi medica fast täglich observiret werden / also daß dieses keiner weitläufftigen Bescheinigung bedarff. Weil dann diese Verstorbene niemals einiges Zeichen einer desperation, wie von männiglichem bezeuget wird / von sich sehen lassen ; als wird dieser Todes-Fall billiger dem morbo und gedachten symptomatibus als einem animo desperabundo, viel weniger einem suspendio, darzudoch / quod notandum, in gedachtem Stall nicht die geringste occasion zu finden gewesen / zuzuschreiben seyn.

Erffurd den 30. Septembr. 1691.

D. Johann Andr. Fischer.

CONSILIUM LIII.

De

ARTHRITIDE VA- GA IN PODAGRAM ABEUNTE.

VIr annum ætatis 32. agens, parente generatus podagra obnoxio, à conjugio recens inito, primum sub initium Autumni, deinde Veris in fluxiones catarrhales incidit, sicut & manum infestarent dolores, & per spinam dorsi paulatim meantibus, passimque turgentibus humoribus, sensus frigoris circa renes perciperetur, quem sudor excipiebat, à quò pedem primò dextrum, mox etiam sinistram dolores arthritici occupavere, subsequenter tumore atque rubore surarum, quibus sensim denuò disparentibus, paroxysmus finiebatur. Quare huic molestiæ maturè occurrendum esse, ratus, Medicam opem juxta causarum rationem, quæ fortè prædictis insultibus occasionem dederint, institutam, desiderabat. Erfordiæ d. 5. Octobr. 1691.

RE-

RESPONSUM.

QUodnam mali sit , quocum præsens
 Subjectum conflictatur , diffusiore
 inquisitione non indiget : Arthritidem
 enim esse , vel potius ejus speciem , po-
 dagram , ex loco affecto , invasionis mo-
 do , vitio parentis , causis præcatartictis ,
 atque ex dolore , tumore , rubore , cœte-
 risque Symptomatibus patet : Partium
 saltem affectarum , & humorum salium-
 ve abundantium naturam exactius rime-
 mur , necesse est , quo ulterius metuen-
 dam morbi invasionem felicius faciliusque ,
 quantum quidem viribus Medicis conces-
 sum est , præcavere possimus. Ut verò in
 hoc Negotio rem acu tangamus , præjudi-
 cia quædam , quibus plurimi hætenus
 tenentur , prius removenda sunt. Nem-
 pe est alicujus momenti dispositio prava
 hæreditaria : Sed ea non est fori Medici ,
 quia immutabilis existit , unde juxta vul-
 gatum : *Feras , non calpes , quod mutare
 non potes.* Sic conferunt quoque tempo-
 ra anni , fluxionibus excitandis aptiora ,
 suum ad arthritidem Symbolum ; Nam-
 que Autumnus & humiditates auget , au-
 ctasque

De Arthricide vaga in Podagram &c. 287
tasque frigore suo condensat, atque sup-
primit: Vernal tempus collectas humi-
lites liquat: Sed quis Medicorum hunc
Naturæ ordinem, citrà prostitutionem
mutare conabitur? Nec parvi momenti
est victus, quantitate aut qualitate vitio-
sus: Sed quis talem in Viro temperanti
& prudenti impunè præsumet? Accusas
argiorem Vini usum: Sed quis Medi-
corum est tam rigorosus Cato, ut non in-
terdum suo Exemplo severa præcepta, sa-
rum hunc liquorem prohibentia, pes-
undare videatur? Urget omissa laborum
consuetorum exercitia: Sed hoc delica-
ulis quidem, minimè Artifici solerti ob-
iciendum erat. Displicet somni diutur-
nitas: Sed coelibes fortè magis, utpote va-
cui curis, illò delectantur. Detestaris
nimium rei Venereæ usum, cerebrum &
partes nervosas labefactantem: Sed quis
cum celebri illo Medico Italo Guainerio,
non putet melius, per decennium vitam
abbreviare, quam tantæ dulcedinis esse
expertem? Ingeminas curas, iram, alias-
que animi perturbationes: Sed ejusmodi
stoicis hominem ex homine tollentibus,
vitio damus. Numquid consueta aliàs
vacuatio quædam per V. S. aut purgatio-
nem

nem prætermiffam inculpabis, alvum verè nitentiorè , & meatus urinarior obftru-ctos : Sed hæc in præfentiarum vacant. Nec ad ventriculi debilitatem ex frigidityte & humiditate expreffivâ ortam , hepatisque calorem nimium & obftructionem, verbo, ad decantatam illam vifcerum antipraxian confugere juvabit , ne videantur forte iis, qui emunctioris naris funt , nodum in fcirpo quærere. Quare , etfi prædicta minimè defpicere liceat , ea tamen in præfentia faceffant , dum potiùs caput hujus mali cerebrum exiftimamus , quod ob frigiditytatem & humiditatem fuam vel connatam , vel afciticam , vapores afcendentes , ex optimo etiam cibo & potu cujuscunque fubftantiæ & molis , cogit , infpiffat , congerit , fubtilioribus , five natura five digeffione diuturniore , per humidius cranium & poris ubique pervium interea tranfufantibus. Atque modò dicti vapores partim uberem fpirituum animalium proventum retardant , imò impediunt , quo minus reliquis corporis partibus in copia fufficiente communicari queant , partim ipfas ingrediuntur Venas , adjuvante vel aëris tepore externo ipfam fubftantiam Cerebri &

oscula Venarum relaxante, vel frigore
ris ambientis, teporem Cerebri per an-
peristasin augente, & sua gravitate Ce-
brum ut spongiam comprimente. Et
ne demum illa lacrymæ, quando M. S.
articulis serosis plus minus inquinata, in
artibus membranosis à corde remotiori-
is subsistit, ibidem deponens impuritates
artareas, ex defectu Spirituum anima-
um alia M. Sanguine ex alias dul-
sificantium, motumque et transpressori-
um fibrillarum mirificè juvantium, id-
eò promptius succedit, quo magis
bilis una alterave pars, sive naturâ, sive
orbô, sive exercitio existit, quemadmo-
um postrema ratio in præsentî Subjecto
oculum testatur. Ex quibus colligimus
sine casu prædominari serum acre te-
nuius & flatulentum, sive intemperiem ve-
rum frigidam: Acrimoniam flatulentam
obant dolores exquisiti, sudor, color &
mor subito transiens partis affectæ: Se-
nim tenuius & copiosum, tumor ingens
paroxysmus ad præsentiam aëris externi
lidi & humidî, aut frigidi & humidî, ad-
niens aut exacerbatus. Verum acrimo-
a illa non prius aculeos manifestare de-
henditur, quam particulis sanguineis
ndem obvolventibus, destituta, extra

vasorum sanguiferorum confinia deponatur, sui que Juris fiat. Quæris igitur quid nunc Consilii? Atq; id est in promptu: Modò inquiramus, ceu oportet, utrum ex mente veterum, aut recentiorum curatio placeat. Et quidem quoad indicationes consentiunt ambo, præcipientes humores præsentis ope Chirurgicâ & Pharmaceuticâ evacuare, futuros antevertere conveniente diætâ, & roboratione partium; quod si non omni ex parte successerit, paroxysmum recurrentem matura humorum aversione mitigandum censent. Sed materia Medica penes utrosque variat, & quod illi per ambages, hi brevissimis obtinere student. Ut autem libera sit Electio præsentis ægroto, eccè! utramque Methodum sequentibus communicamus.

No. 1. R. *Decoct. specier. Cephal.* ℥iij.

in quibus dissolv.

Electuar. diacarth. ℥vj.

Magister. Gum. gutt. gr. v.

Mell. rosat. solutiv. ℥i℥.

M. D. S.

Abführendes Träncklein / früh Morgens auff 1. mal zu nehmen.

De Arthritide vagin Podagram &c. 291

Jo. 2. R. Mell. ros. solut. Ziv.

Extract. Calam. aromat. 3j.

— . Or. 3ß.

∇. pœon. salu. ana Ziß.

M. D. S.

**reparirendes Haupt = Träncklein auff
I. mal 3. Morgen nach einander zu
nehmen.**

Jo. 3. R. Rad. Polypod.

turperh.

Fol. s. s. s. ana 3j.

Agaric. albiss.

Rhabarb. or. ana ʒii.

Zinziber. Ziß.

Spic. Ind. ʒß.

*Incis. coqv. c. ∇. hyssop. salu. ana q. s. coqv. ad
remanent. ʒiiij. In Colat. express. solv.*

- - Mann. Calabr. ʒv.

M. F. haustus. D. S.

Purgier = Träncklein auff I. mal.

**Die, quo medicamentum assumitur, &
equentibus pluribus, maxima cura adhi-
eatur in victu, ne peccet humiditate, aro-
natum multitudine, vini usu, intempe-
antiâ, exercitiô nimio, sufficiat jusculum
venaceum vel hordeaceum, parum carnis
ubulæ, vitulinæ, assatæ cum intinctu na-
urtii, paucio Vino & Sacharo parato,**

quin imò à multis commendantur ea, quæ parum alunt, ut panis hordeaceus, milium, brassica, item olera lenientia, ut spinachia, beta, ita ut omnis diæta potius ad siccum & frigidum, quam calidum vergat. Interpositò die uno vel altero ab assumptione purgantis medianam secare conveniet in brachio illius lateris, quod vel à dolore est liberum, vel ad minimum respectivè melius se habet. Postea instituantur partium superiorum frictionis fortes matutinae, atque sequens Electuarium Cephalico-Stomachicum sumatur.

No. 4. R. *Conserv. rosar. rubr.*

Anth.

Condit. Rad. Cicher.

Nuc. Moschat. ana ʒss.

Theriac. vet. ʒj.

Specier. diarrhod. Abbat.

diamb. ana ʒss.

Succin. alb. ppt. ʒj.

∇. *Cinam. borrag. q. s. ad. consistent.*

M. F. Electuarium. D. S.

Allezeit einer Welschen Nuß groß zu nehmen/ und sich darauff ein wenig zu bewegen.

Deinde

De Arthritide vaga in Podagram &c. 293

Deinde adhibeatur famigeratus pulvis an-
arthriticus Vonzelini.

No. 5. R. *Herb. Chamadr. Chamapye.*

Centaur. min.

maj.

Salv. beten.

Rad. Aristol. rotund. ver. ana ℥j.

L. Quajac.

Sars. parill. ana ℥iij. Incis. & contus.

M. D. S.

Ein Quintlein täglich 3. mal cum Con-
serv. herb. paralyf. aut c. jusculo avena-
ceo.

Cerebro quoque Cucupha ex sale tosto,
ido hirundinis, milio & flor. rosar. rubr.
aranda, quæ noctu capiti imponatur, licet
e die etiam aere præsertim turbulento id
optimè tectum habuisse juvabit; sub quò
Coeli statu fumus Tabaci egregiam quoque
pem navabit. Pedibus roborandis in-
erviet Vinum rubrum adstringens, in quo
arum Aluminis & salis dissolvatur, quod
ingulis Lunæ quadris artubus & spinæ dor-
affricetur & circumponatur, cuius vices
tiam supplere poterit decoctum fol. querc.
um ∇. chalybeatâ calidè applicandum. In-
rimis in foro præservatorio temporū anni-
atio habeatur, quibus mutationes aeris

incidere, & ubi venti Australes spirare solent; tùm enim quies & abstinencia optimus Medicus & magnorum morborum præsentissimum solaitum; etiam atq; etiam commendatur, ita ut clysmate leniore avus tantum aperta, & transpiratio insensibilis sava maneat. Quodsi verò paroxysmus revertatur, cavenda sunt inter topica lenientia omnia oleaginosa, actu frigida, vel refrigerandi virtute tantum pollentia, quantumvis calidè applicata; quippe illis partes magis disponuntur, ad receptaculum serò affluenti præbendum, his aut necrosis partibus inducitur, aut motus criticus refrenatur, quo facto materia morbifica naturæ beneficio sequestrata, sanguini denuò, communicatur, & cum præsentis vitæ periculo interiora versus regurgitat, **Dis Podagra schlägt zurück in den Leib.** Quæ igitur imponuntur actu humida, ea potentia dissolvant & exsiccent necesse est, licet minimè diffiteamur, sicca tutius adhiberi. Noctu pedes involvantur farinæ triticæ aut pulveribus cum adstriptione resolventibus compositis ex herb. absynth. menth. fol. querc. artemis. Fl. Sambuc. & Rad. Angelic. erratic. in quibus temperatum Alkali latet, cui se acrimonia flatulenta,

De Arthritide vagia in Podagram &c. 295

, relaxatis poris, vaporetenus promte
sinuat. Nec consultum erit sanguine
roso in pedibus actu stagnante eidem me-
antibus hirudinibus aut cucurbitulis in
co dolente applicatis exitum parare.
tque hæc sunt ea, quæ ex antiquorum
riniis ad præservandum & curandum
ollimant: Ex modernorum autem appa-
tu, sequentia cum insigni effectu hæcte-
as se commendavêre. Nimirum ut no-
is insultus podagricus arceatur, singulo
ere & Autumno per 9. dies ante Æqui-
octium corpus à colluvie serosa purgasse
signiter juvabit tali Medicamentô:

o. I. R. Extract. Panchymagog. Croll. gr. xv.

Arcan. Corallin. Paracels. gr. j.

Castor. pulveniss. gr. ß. M. F. c. R. 8. Tris.

Pilula. No. xiiij. asperg. pulu. Cinam. D. S.

**Purgier-Pillen / auf I. mal Morgens
zu nehmen.**

rcanum hoc Corallinum ita præparare
lemus, nempe gr. crud. optimè depu-
to affundimus ~. Qtr. ad eminent. 3. di-
torum, ut gr. solvatur, quem ~. usque
d siccitatem coquendo exhalare sinimus,
ovum affundentes, qui iterum, mediantè
pctione exhalare debet, idque tertia vice

repetimus : Pulvis remanens colore Corallino mediante V. Phlegmatico primū, post rectificatiss. edulcoratur ad omnimodam usque saporis Nitrosi ablationem. Purgatō sic corpore Saphæna in pede aperiat, ubi constabit, num fortè natura ad fluxum hæmorrhoidalem disponi queat. Deinde per integrum mensem sequens decoctum Polychrestum, in ipso etiam Paroxysmo Nobile, constanter atque loco potus ordinarii bibatur.

No. 2. R. Rad. sars. parill.

Chin. ana ℥iij.

Herm. daet. ℥ij.

Liquirit. ℥iib.

Visc. Corylin. ℥ib.

Cinam. El. ℥ij. Incis. & contus.

M. D. S.

Species 24. Stunden mit 12. Maasß Wasser zu infundiren / und in einem verdeckten Gefäß biß auf 8. Maasß einkochen zu lassen.

Sub ipso Paroxysmo verò & ad curandum talia adhibeantur:

No. 3. R. Ocul. G. ppt. ℥j.

Sperm. Cet. S. nativ. subtil. præp. ana ℥j.

Ol. volat. succin. gr. ij.

M. P. d. cynogloss. gr. iij.

M. F. Pulvis. divid. in 4. part. eq. D. S.

Alle

De Arthritide vaga in Podagram &c. 297
Alle 3. Stunden eins biß zur Linderung.

No. 4. R. So. rosar. ℥iv.

Sapin. alb. ras. ℥j.

Liquefactis add.

ceruss. Min. ana ℥j.

Coqv. len. ign. continuo agitand.

pistillo donec, Emplastrum durius fiat.

add. Camph. ℥ij.

Op. Theb. ℥j.

M. F. Emplastrum.

D. S.

Zur Linderung etwas darvon auffzu-
legen.

CONSILIUM LIV.

De

AMORE INSANO.

Ein Mann von 36. Jahren / In-
wohner eines allhieftigen Ehr-
Männß. Ampts-Dorffs wurde von sei-
nem Weibe / iner Frau von 60. Jahren /
adulterii nuperrimè commissi mit einer
ihnen beyderseits angehörigen ledigen
Weibs-Person / so biß anhero in ihrem
Hause auferzogen worden / beschuldi-
get / in welchem actu illicito sie auch alle
beide

beide angetroffen haben wolte. Ob nun wohl der Mann solches beständig läugnete / wurde er doch durch bengebracht eigen Geständniß obbesagten Weibsbildes dermassen graviret / daß er solches weiter nicht wohl läugnen konnte / dieses aber zugleich mit befügend / es müste in delirio Melancholico , und also wieder seinen Willen geschehen seyn. Weil nun dergleichen Einwenden jedermann wunderlich vorkam / und keinen Glauben finden wolte / wurde die Veranstaltung gemacht / ihn Beflagten in ordentliche Inquisition zu nehmen / und so dann zu gehöriger Straffe zu ziehen. Pro qua avertendâ der ihm bediente Advocatus , occasione seiner eingewandten Melancholischen Disposition auff ein Responsum Medicum drunge / wormit er darzuthun vermeinte / daß Beflagter ein Melancholicus sey / auch mehr indeliberatè & ex delirio Melancholicô , als ex proæresi & voluntariò , diesen concubitum eventualiter begangen habe. Als ich nun von obgedachtem defensore deshalb ersuchet wurde / habe ich nach vorgenommener Besichtigung folgender massen mein Judicium von mir gestellet.

RE.

RESPONSUM.

Auff beschehenes Ersuchen habe ich
 Endes Benahinter am 19. Octobris
 inhaftirten vermeynten Adulterum
 esichtigt / und bey ihm wahrgenom-
 men (1.) eine geringe und hagere Lei-
 es-Gestalt / (2.) ein hageres und blei-
 ches Angesicht / (3.) ein starckes schwar-
 zes Haar / und (4.) eine geschwinde
 præcipitante Rede. Der innerlichen
 Disposition nach / hat Beklagter auff
 mein Befragen berichtet / daß er öftters
 in der linken Seite Blehungen / Ste-
 chen / und Wehthun / wie auch über
 dieses grosses Haupt-Weh und Nasen-
 Bluten verspüret / da dann das Blut /
 als die Umstehenden gleichfals bezeuge-
 ten / ganz dick und schwarz ausgesehen
 habe. Unben wurde referiret / und von
 seinem eigenen Weibe bekräftiget / daß
 er in währendem solchen Zustande ganz
 ausser sich selbst zu seyn schiene / und da er
 sonst stille / traurig und schamhaftig
 wäre / so dann verschiedene wunderliche
 Gebärden / vieles Lachen und allerhand
 unziemliche Entblössungen des Leibes /
 ohne Scheu mercken lasse / Doch also / daß
 ihm

ihm Hernachmahls von solchen allen nichts bewusst seyn wolte / welches man auch aus derjenigen darob an ihm verspürten Neue abnehmen könnte. Wann dann nun aus obangeführten Signis inspectione mediante observatis Temperies Melancholica augenscheinlich erhellet / gestalt solches consensu totius Scholæ Medicæ erweislich ist / allhier aber weitläufftig anzuführen unnöthig achte/
 Vid. tantum

Galen. lib. 2. de Temp. & l. 3. de loc. affect.

Sennert. Instit. Med. l. 3. P. 3. c. 2.

Ueber dieses der Umstehenden / und des Betlagten eigenen Weibes Geständnüss nach / bey diesem Mann ein delirium periodicum ex actionum gestuumq; inconcinnitate atque immodestiâ perceptibile, vorhanden ist; So kan man nicht in Abrede seyn / daß Subjectum quæstionis nummero intemperie Melancholicâ, imò Melancholia consumatâ laboriren. Hiernächst ist allerdings geständig / daß die Melancholici auch in statu naturali propter abundantiam flatuum, sanguinisque acrimoniam ad Venerem sehr incliniren.

Vid Aristot. in Probl.

Galen. in Comment. de morb. vulg.
 lib. 6.

Welche

Welche Zuneigung aber in statu p. n. zu-
nahl bey gegenwärtigen deliriis omne
iudicium depravantibus, nothwendig
sch vermehren muß / sientemahl in der-
leichen Fällen impetus animæ sensitivæ,
& imaginationis perversitas, rationis usum
gant atque infringunt, daher auch die
enigen actiones, welche alsdann began-
gen werden / keine moralität mit sich füh-
ren / und also tanquam meræ actiones
hominis nicht zu imputiren sind. Ob
nun wohl hierbey eingewand werden
möchte / daß die Melancholici insgemein
furchtsam seyen / zu diesem actu aber /
dessen Beklagter beschuldiget wird / eine
ziemliche Courage und Enblödung gehö-
re; So dienet hierauff / daß die deliria
Melancholica mannichfaltig sind / auch
ein Unterscheid zu machen sey zwischen
einem Melancholico extra delirium, & in
hoc ipso constituto, da sich klärlich zeigen
wird / wie solche Leute alsdann ob san-
guinis acrioris effervescentiam & impe-
tum mehr als zu kühn zu seyn pflegen /
cum primis oestrô Venereô exagitati, in
welchem die tägliche Erfahrung bezeug-
et / daß auch die furchtsamsten Creatu-
ren eine ungewöhnliche Herzhafftigkeit
spüren

spüren lassen. Wann aber Beflagter/
ex continuâ foeminæ allegatæ ante oculos
ipsius obversatione, tum cumprimis,
 cum delirium instaret, sich leichtlich eine
 starke Venerische impression machen könn-
 en/ welcher er ob impotentiam animi
 damals nicht zu widerstehen / vielwe-
 niger honestum â turpi zu unterscheiden
 vermocht / zumahl weil dieses Subjectum
 wegen ihrer Jugend / ihn mehr als sein
 altes mürrißches Weib ad libidinem An-
 laß gegeben.

Vid. Valeriola. l. 2. observ. Med. 7. de
 amore infano.

Als mag aus diesen Umständen / denen
 Medicinischen Lehr-Sätzen gemäß / ganz
 wohl geschlossen werden / daß Beflagter
 mehr indeliberatè & ex delirio Melancho-
 lico, als ex proæresi & voluntariò die en
 concubitum verrichtet habe / worzu dann
 die jetzige Jahres-Zeit / tanquam ad ex-
 citandum pruritus Venereum funditus-
 ve commovendam sentinam Melancholi-
 cam aptissima, ein grosses beitragen könn-
 en. Vid. Hippocr. ad 22. Spn. 3. Welches
 hiermit zu verlangter Nachricht melden
 wollen. Erffurth den 2. Novemb. 1691.

D. Johann Andreas Fischer.
 CON-

CONSILIUM LV.

De

APOPLEXIA SANGUINEA.

Vir ex ordine Procerum Senatoriorum Amplissimæ Hujus Reipublicæ 56. annos natus, Temperamenti Sanguineo-phlegmatici, habitu corporis succi pleno & carnosio, colore faciei florido, capillitio flavescente & moderatè crispato, animo Joviali & placido præditus, post exantlata studiorum causa ad exteras nationes, Galliæ & Italiæ cumprimis, in Juventute itinera, in Patriam redux, œconomica vitæ & matrimoniô sese mancipat, in quo numerosa prole beatus, ob splendidam rem familiarem curis sepositis lautius vivens, pisces, feras, pinguia, lactinia, acetaria, frequentius & uberius comedendo, Vinum & Cerevisiam pinguiorem Erfordiensem bibendo, somno liberalius indulget, atque otium amplectitur, rheda tamen aliquoties in septimanâ in prædium sinuburbanum vehitur. Quo vitæ genere per aliquot annorum decursum

sum continuato, corporis molem in immensum fermè augeri sentit, tandem conqueritur de lassitudine tensivâ, spontanea, molesta, nimia propensione in somnum, quem tamen semper laboriosum experitur; ad sunt obstructio narium ad cumprimis tempore matutino, capitis gravitas, respiratio anhelosa, murmura & dolor obscurus colicam fermè mentiens hora una vel altera à prandio in regione umbilicali, pulsus frequens, iusto debiliior & minor, pedum usque ad genua manuumque frigiditas, & aliqualis stupor, atque frequentior potulentorum appetitus; Ventriculus de cœtero & alvus suum faciunt officium, nisi quod ille nunquam spontè ciborum desiderio tangatur, hæc verò fluidior solito existat. Lassitudine itaque adeò ingravescente, ut licet nullam prætereà molestiam sentiat, atque sub specioso vultu omnem morbum dissimulet, lecto affixus sæpius de die, maximè ad qualemcunque etiam corporis motionem, lipothymiis affligatur, Apoplexiam pertimescens petit Consilium. Erfordix d. 25. Febr. 1692.

RESPONSUM.

VIdetur Paradoxon, nihil conquerentem, quâ faciem, quâ totum corpus

us optimè constitutum, ægrotare: Sed
s eadem de causa, monente Celsô, sua
ona magis suspecta habeat, maximè,
quando spontaneæ lassitudines morbos in-
tantes, eosque magnos, juxta Hip-
ocr. Aph. 5. sect. 2. loquuntur; quas & in
Viro hoc Amplissimo adesse, superiora
locent. Quia verò multum interest peni-
us cognovisse, utrum lassitudo ejusmo-
li ab exhausto, an ab oppresso spiritu
proveniat, si cum Euphoria curare veli-
mus, in præsentia potissimorum Sympto-
natum ratio habeatur necesse est; ubi se-
e offerunt difficultas in movendo & ge-
tando corpus, pulsus jam obscurus & lan-
guidus, jam fortis & plenus, color faciei
flammeus & rubore fulgens, rigor totius
dorsi & expiratio anhelosa cum dolore
ensivo artuum. Ex quibus judicium
Medicum in promptu est, videlicet im-
becillitatem virium in Viro Amplissimo ab
oppresso spiritu derivandam esse. Etenim
cum omnis ad motus tum vitales, tum ani-
males celebrandos promptitudo, motui
fibrarum conquassatorio, strictorio, trans-
pressorio, atque tonico accepta ferenda
sit, talis autem ubi omnia sunt plena, com-
modè fieri nequeat, fluida corporis diffici-

lius & cum quadam partium fibrosarum molestia, tubulorum & Canaliculorum angustias permeant, id quod cum notabili virium decremento succedere solet. Quippe ob sanguinis copiam spiritus suffocantur, atq; legitimè dispensari nequeunt, imò fibrarum robur ob nimiam continuamque extensionem fatiscit, & in motu tonico diutius quam par est, quamque ordo naturalis fert, detinetur, quo pacto lassitudo spontanea, somnolentia, & impotentia motus paulatim accrescunt. Quia verò sub ejusmodi fluidorum mora respectivè diuturniore, particulæ Chylosæ, in hoc temperamento abundantiores simul subsistunt, nec partibus nutriendis omnino impenduntur, fit, ut in pituitam degenerent, spiritui magis molestam, unde & imbecillitas virium quotidie augetur & temperies sanguinea, in sanguineo-Phlegmaticam abit. Atque hæc sanguinis & Spirituum dispositio lento quidem, sed periculosissimo gradu, hominem ad Apoplexiam deducit, quam Viro Amplissimo quoque imminere video, quare ut quantocyus circulatio libera M. S. restituatur, spirituumque vitalium & animalium elater restauretur, omnibus nervis allaborandum est. Igitur

No. 1. R. Aloës Violat.

Resin. Jalapp. ana gr. v.

℞. Olat. ʒß.

Diagryd. gr. j.

M. F. c. R. ʒ. ℞. Pil. No. XV. asperg.

Pulv. Cinam.

D. S.

Purgier-Pillen auff 1. mahl Morgens
zu nehmen.

Corpore purgato, aperiatur mediana
rachii dextri, altero die, & sanguis
modicè profluat; Postea ad ventriculum
& reliqua abdominis viscera roboranda
requentem in usum veniat sequens Bal-
amus.

No. 2. R. Theriac. Andromach. ʒiß.

Bals. Peruv. ʒj.

ʒo. Stomach. Crat. ʒß.

coct. Mastich. ʒj.

express. Nuc. Moschat. gr. xv.

℞. Absynth. Menth. ror. mar. Cham.
ana ʒß.

Carei gt. viij. L. Rhod. gt. v.

Bals. Angl. complet. ʒß.

M. F. linimentum.

D. S.

Obstlicher Stärck-Balsam/zum Unter-
Leib öftters warm zu gebrauchen.

No. 3. R. ∇. Cichor. fœnic. ana ʒiß.

Cinam. borrag. ʒij.

U 2

Cordial.

Cordial. frig. H. S. ʒß.

†. squillit. ʒij.

Bals. Vit. Schræd.

R. Castor. c. ʒ. volat. ana ʒß.

ʒ. ʒ.

Antihect. Poter.

Ocul. ʒ. ppt. ana ʒj.

ʒuleb. rosar. ʒß.

M. F. Potio.

D. S.

Resolvierende Stärck-Mixtur / alle 2.
Stunden wohl gerüttelt 1. Löffel
voll.

No. 4. R. Fec. Ari. ʒß.

ʒ. fol. ʒr.

ʒl. Volat. C. C. ana ʒß.

ʒ. diaphor. ʒj.

ʒo. Cinam. gt. j.

M. div. in 4. part. equ.

D. S.

Alle 7. Stunden eins zu nehmen / und
zwar nach Gebrauch obiger Mixtur.

No. 5. R. ʒ. beton. Meliss. ana ʒj.

ʒoenic. ror. Mar. Cord. calid. ana ʒß.

Elix. rediviv. Helm.

ʒl. volat. ʒos. Sylv.

confect. Alkerm. complet. ana ʒj.

ʒ. diaphor. ʒt. ʒj.

Specif. Cephal. Michael. ʒß.

Syr. de Cinam. ʒiij.

ʒo. ʒ. cardam. gt. ij.

M. F. Potio.

D. S.

D. S.

Veränderte Stärck-Mixtur / stündlich
wohlgerüttelt 1. Löffel voll.

No. 6. R. Sem. Coriandr.

Cubeb.

Nigell. ana 3j.

Fl. Nymph.

papav. Rh. ana mp. R.

Cariophyll. 3ß.

Op. crud. 3j.

Otr. Öt. 3ß.

So. Orig. Cret. gt. iiij.

Incis. gr. modo.

M. D. S.

Species zum trocknen Umschlag umbs
Haupt.

No. 7. R. Pulv. Bezoard. Sennert. c. pret.

Specif. Cephal. Michael.

Bezoard. Or.

Arcan. dupl. Mynsicht. ana 3ß.

Fl. Δr. gr. vij.

Δr. anod. ⊕ l. gr. iiij.

M. F. Pulvis div. 3. part. aqv.

D. S.

Bezoardische Haupt- und Herzk-Pul-
ver / alle 3. Stunden 1. mit Lindene-
Blüth-Wasser / worbey der Leib ste-
tig in gelindem Schweiß zu erhalten.

No. 8. R. ∇. Majoran. fragr. 3iij.

Rad. bet. rubr. pulv. 3ß.

Castor. pulv. 3ß.

⊕ l. alb. gr. v.

U 3

M.D.S.

310 *Consilium LV. de Apoplexia Sanguinea.*

M. D. S.

Resolvierende Mixtur / wovon öftters
etwas in die Nase zu ziehen.

No. 9. R. ∇ . Apoplect. Anhalt. ʒv .

Bals. Angl. complet. ʒij .

Liqu. C. C. succinat. ʒj .

M. D. S.

Eusserlich Krafft-Wasser zum Anstreich-
en / wie auch die kalte Glieder da-
mit öftters warm zu befeuchten.

Atque his Medicamentis Paroxysmi mite-
scebant, morbusque feliciter superaba-
tur. Suadebam igitur, ut observatâ,
convenienti diætâ, per unam alteramve
septimanam tali porrò Mixtura uteretur.

No. 10. R. $\text{ʒt. c. Crystall. } \text{ʒr. parat. } \text{ʒß}$.

Ol. volat. $\text{ʒos. Sylv. } \text{ʒij}$.

Liqu. $\text{ʒ. fol. } \text{ʒr. } \text{ʒj}$.

M. D. S. Sonderbare Mixtur / von wel-
cher 50. Tropffen / täglich 2. mahl in
das gewöhnliche Trinken zu thun.

Mantissa.

Medicamentorum singularium, quæ pro-
ximis abhinc aliquot annis effectû præ reliquis
in praxi mea sese commendaverunt, ut pro-
inde promereantur cognitionem
publicam.

1. Materia perlata Crügnéri ad mentem
beati Autoris nunc demum elaborata,
odoris,

odoris, saporis & efficaciae præstantia, ob
 Ar. minerale penitus reclusum, insignis;
 cujus loco hætenus nonnulli dederunt
 rem ðalem fixam, fatuamque, ad virtu-
 tes in scorbuto, phthisi, lue venerea, go-
 norrhæa, apoplexia & morbis à fascino
 ortis, ab autore celebratas, minime ad-
 spirantem.

2. Spiritus Crügneri analepticus, læ-
 tificans & in fascino veneficiisque admira-
 bilis, ex unico ingrediente, eoque natu-
 ræ nostræ amicissimo paratus; cujus lo-
 co hætenus quidam vendiderunt mix-
 turam ex ~ bezoardico & cephalico Bus-
 sii, sed invita plane Minerva, & effectu pro-
 missis non correspondente.

3. Spiritus bezoardicus Bus sii correctus,
 limpidus, odore & sapore penetrans qui-
 dem, sed gratus, qui crySTALLINUM colo-
 rem nunquam deponit, nec in ullo liquo-
 re præcipitatur, ejusve consistentiam tur-
 bat: Remedium cæteroquin, citra ta-
 men hyperbolen, universale, nec hec-
 tici metuendum, sub indicatione medica.
 Paratur a. ex triplici regno.

4. Ra anticachectica balsamica ex triplici
 regno præparata, in quibusvis impuritati-
 bus tartareis, viscerumque obstructioni-
 bus

bus effectus plane conspicui, nec minus sapore & colore præstans.

5. Specificum antepilepticum geminum, alterum pro infantibus, alterum pro adultis, epilepsiam adventitiam tertiam vice propinatum tollens, hæreditariam vero notabiliter minuens.

6. Balsamus antispasmodicus confortans, in omnibus morbis convulsivis, ut & in apoplexia & paralyfi interne & externe conveniens.

7. Antipodagricum in forma sicca & humida, insultus arthriticos, nondum usque adeo inveteratos, sub usu aliquantum continuato, profligans.

8. Ra Ois, quæ inter hæctenus vulgatas, & quidem citra jactantiam hyperbolicam, eminere poterit, quam vero proximus Mensis Majus, Deo benedicente, perfectam demum exhibebit.

9. Balsamus vitæ fragrantissimus, cujus guttulæ nonnullæ in auram dispersæ, miram odoris gratiam conclavi communicant, & qui præterea in potu Thee, Caffee, ut & in condiendis medicamentis reliquis egregius existit.

